

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
ŽUPANIJSKA KOMORA ZADAR

GOSPODARSKA KRETANJA ZADARSKE ŽUPANIJE

BR. 33

Izdaje: Hrvatska gospodarska komora
Županijska komora Zadar
23000 Zadar, Špire Brusine 16
tel: 023/211 747; fax: 023/213 923
e-mail: hgkzd@hgk.hr
www.hgk.hr

Za izdavača: Dario Jurin

Glavni urednik: Denis Ikić

Uredništvo: Dinko Basioli, Petar Pedišić, Marija Mišulić,
Ivana Šare, Maša Jurin, Marko Jović, Ivan Jadreško

Grafička priprema: Ivana Šare

Tisak: AKD d.o.o. Zagreb
Tiskano u 200 primjeraka

Publikacija Gospodarska kretanja od broja 18 izdaje se pod naslovom
Gospodarska kretanja Zadarske županije
Prilikom korištenja ove publikacije molimo navesti izvor

04	OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2016.
08	OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI ZADARSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2008. - 2016.
10	FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2016. GODINI
30	FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA GOSPODARSTVA GRADA ZADRA U 2016.
32	ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJ
45	VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE
51	POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO I PREHRAMBENA INDUSTRIJA
57	INDUSTRIJA
66	GRADITELJSTVO
68	TURIZAM
75	TRGOVINA
76	PROMET
80	DOGAĐANJA
104	EKONOMSKI POKAZATELJI ZADARSKE ŽUPANIJE

OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2016.

Analiza poslovanja gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini dana je na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja predanih FINA-i do kraja travnja 2017. godine. Obuhvaćeno je poslovanje poduzetnika, obveznika poreza na dobit, čije je sjedište na području Zadarske županije. Podaci o poslovanju tvrtki koje posluju na području Županije, a sjedište im je izvan tog područja, u Financijskoj agenciji su obrađeni prema svom sjedištu i nisu obuhvaćeni ovom analizom. Korišteni su i recentni podaci HZZ – Područne službe Zadar, HZMO, Državnog zavoda za statistiku, Turističke zajednice Zadarske županije, Trgovačkog suda u Zadru, Upravnog odjela za provedbu dokumenta prostornog uređenja i gradnje Zadarske županije, Lučka uprava Zadar, Zračna luka Zadar i AZOLPP.

I u 2016. poslovnoj godini nastavljen je trend oporavka gospodarstva Zadarske županije započet prije tri godine, a nakon čak šest kriznih godina obilježenih smanjenjem gospodarske aktivnosti i iskazanim gubicima većine gospodarskih sektora. U 2016. godini došlo je do poboljšanja gotovo svih važnih pokazatelja uspješnosti poslovanja, a i broj poduzetnika, njih 3.918 koji su predali godišnje izvještaje, najveći je do sada.

Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 12.694,7 milijuna kuna i nakon osam godina premašili su prihode ostvarene u dosad rekordnoj 2008. godini. U odnosu na prethodnu godinu povećani su za 3,6%, dok su ukupni rashodi rasli sporije, bili su tek 1,6% viši nego prethodne godine. Zato je i dobit prije oporezivanja bila viša nego prethodne godine, iznosila je okruglih 600,0 milijuna kuna, što je i najveća godišnja agregirana dobit gospodarstva Zadarske županije u poslijeratnoj Hrvatskoj. Tvrtke koje su iskazale dobit (agregirana dobit prije oporezivanja iznosila je 1.049,2 mil. kuna) imale su povećanje dobiti za 20,8% u odnosu na ukupnu dobit tvrtki koje su u 2015. iskazale dobit. Tvrtke koje su iskazale gubitak (agregirani gubitak prije oporezivanja iznosio je 449,2 mil. kuna) smanjile su gubitak

i to za 13,0% u odnosu na ukupni gubitak onih tvrtki koje su u 2015. iskazale gubitak. U 2015. godini rasli su i prihodi od prodaje i to prihodi od prodaje u zemlji za 6,9%, a prihodi od prodaje u inozemstvu za 0,9%. Stavka Kapital i rezerve iskazana u agregiranoj bilanci povećana je za čak 33,1%. Povećan je broj zaposlenih za 6,1% na rekordnih 21.644 zaposlenika uz rast prosječne mjesečne isplaćene plaće. Smanjenje je zabilježeno na stavci Bruto investicija samo u novu dugotrajnu imovinu, 778,3 mil. kuna investicija u 2016. godini za 43,3% manje je od dotad rekordnog investiranja u 2015. godini.

Kratka usporedba s gospodarstvom na nacionalnoj razini u 2016. godini: 114.483 poduzetnika ukupno je imalo 853.979 zaposlenih ili 5,2% više nego godinu prije. Prihodi su povećani za 5,1%, više nego rashodi koji su povećani za 3,9%. Tako je ostvareno povećanje dobiti prije oporezivanja od čak 36,7%. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 6,2%, aktiva je povećana za 4,4%, a kapital i rezerve za 7,0%. Zabilježen je i rast vrijednosti investicija u novu dugotrajnu imovinu i to za 2,3%. Općenito možemo konstatirati da je 2016. poslovna godina bila uspješna za hrvatsko gospodarstvo u cjelini.

U apsolutnim iznosima najveći rast ukupnih prihoda pojedinih sektora gospodarstva Zadarske županije zabilježen je u području Građevinarstva (165,8 mil. kuna), Trgovine (165,7 mil. kuna) i Turizma (132,7 mil. kuna). Veliko smanjenje ukupnih prihoda od 313,7 mil. kuna zabilježeno je u području Prijevoza i skladištenja, dok je Prerađivačka industrija imala 59,6 mil. kuna manje prihode u odnosu na prethodnu godinu.

Aktiva gospodarstva Zadarske županije na kraju 2016. godine iznosila je 26,15 milijardi kuna ili 8,0% više nego godinu prije. Veliko povećanje Kapitala i rezervi (AOP stavka 067) za 33,1% promijenilo je strukturu izvora sredstava na bolje. Naime, najveća slabost gospodarstva Zadarske županije

nepovoljna je struktura pasive. Vanjski izvori sredstava, odnosno kreditna zaduženja, u bilanci predstavljena stavkama Dugoročnih i Kratkoročnih obveza, u kriznim su se godinama kontinuirano povećavala na račun vlastitih izvora, odnosno Kapitala i rezervi. Najnepovoljnija situacija dostignuta je krajem 2013. godine, kada je udjel Kapitala i rezervi dosegao tek 18,5% u strukturi pasive gospodarstva Zadarske županije. Na kraju 2016. godine udjel Kapitala i rezervi u pasivi je zadovoljavajućih 27,5%.

U 2016. investiralo se manje nego u 2015. godini, ali treba napomenuti da su investicije u novu dugotrajnu imovinu 2015. godine, zahvaljujući ponajviše novoj floti specijaliziranih tankera, bile rekordne za gospodarstvo Zadarske županije. Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu, kako se AOP stavka 284 naziva u izvještajima poduzetnika za 2016. godinu, iznosile su 778,3 mil. kuna, što je za 43,3% manje nego prethodne godine, ali manje i od prosječnog godišnjeg ulaganja gospodarstva u proteklih nekoliko godina. Ako promatramo ukupne bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu (AOP278), one su iznosile 3.361,6 mil. kuna ili 3,5% manje nego u 2015. godini. Od tog iznosa najviše se ulagalo u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i to 403,0 mil. kuna, gotovo isto 402,9 mil. kuna u Opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizaciji. S 382,8 mil. kuna nije puno zaostajala ni Prerađivačka industrija, gdje je najveća ulagačka aktivnost, s ukupno 103,4 mil. kuna zabilježena u odjeljku djelatnosti Proizvodnja metala.

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije (3.918 poduzetnika) mjereno satima rada povećan je s 20.363 zaposlenih u 2015. na broj od 21.644 u 2016. godini, odnosno za 1.281 zaposlenog ili za 6,3%. U porastu apsolutnog broja zaposlenih prednjači Građevinarstvo sa 246 više zaposlenih. Slijede Djelatnosti pružanja smještaja... sa 212, Trgovina sa 184, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti sa 160 više zaposlenih

itd. Niti u jednom području djelatnosti nije zabilježeno smanjenje prosječnog broja zaposlenih. Upravo je konstantno održavanje pa i povećanje zaposlenosti u zadnjih desetak godina odlika gospodarstva Zadarske županije, a zaposlenost u 2016. godini najveća je ikad.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća u gospodarstvu Županije iznosila je 4.842 kune, za 2,6% bila je veća nego prethodne godine i 6. je rangu svih hrvatskih županija u 2016. godini. Po područjima djelatnosti najviša je bila u Prijevozu i skladištenju (9.902 kune), slijede Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (6.718 kuna), Opskrba vodom... (5.094 kune), Umjetnost, zabava i rekreacija (5.086 kuna), sve do Ostalih uslužnih djelatnosti s 3.269 kuna prosječne mjesečne neto isplaćene plaće.

Ukupna zaposlenost u Zadarskoj županiji (osiguranici HZZO-a prema prebivalištu) u kriznim se godinama zadržala na puno boljoj razini od državnog prosjeka, zahvaljujući i osjetnom povećanju sezone zaposlenosti. Isto tako broj nezaposlenih rastao je sporije od negativnog trenda u Republici Hrvatskoj. Prosječno je u 2016. godini bilo zaposleno 51.135 osoba (3,1% više nego u 2015.), a registriranih nezaposlenih osoba bilo je 6.965 (14,1% manje od prošlogodišnjeg prosjeka). Na kraju prosinca 2016. imamo 48.764 ukupno zaposlenih osoba (3,3% više nego na kraju 2015. godine, pokazatelj da rast zaposlenosti nije rezultat samo sezone zapošljavanja). Na kraju lipnja 2017. zaposlenih je bilo 56.655 (3,0% više), a nezaposlenih 4.461 (18,2% manje nego na isti dan 2016. godine). Očekuje se nastavak trenda iznimne sezone zaposlenosti, zahvaljujući kojoj već tri godine bilježimo rekordnu zaposlenost u ljetnim mjesecima.

Vanjskotrgovinsku razmjenu Zadarske županije karakteriziraju dvije stvari: visoki udjel nerobnog izvoza, odnosno izvoza usluga u ukupnom izvozu (vozarine brodarskih tvrtki na inozemnom tržištu i turističke usluge fakturirane stranim kupcima) te pozitivna bilanca robne razmjene u kriznom razdoblju od 2009. godine. Prihodi od prodaje u inozemstvu

kumulativno iskazani u godišnjem financijskom izvještaju poduzetnika predstavljaju ukupan robni i nerobni izvoz. Prema izvještajima poduzetnika za 2016. godinu oni iznose 2.932,9 milijuna kuna ili 0,1% više nego u prethodnoj godini. Odbijemo li od tog iznosa 1.711,1 mil. kuna robnog izvoza Zadarske županije (podatak Državnog zavoda za statistiku), grubim izračunom dolazimo do vrijednosti od 1.221,8 mil. kuna izvoza usluga. Unatoč blagom smanjenju robnog izvoza i uvoza, bilanca robne razmjene zadržala je i u 2016. godini pozitivan predznak.

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gospodarstva Zadarske županije povećalo je broj zaposlenih za 4,2%, aktivu za 5,3%, ukupne prihode za 6,3% (uz smanjenje bruto dobiti od 11,7%). Iskazan je i rast prihoda od prodaje u inozemstvu za 9,8%, a zabilježen je i rast bruto investicija od 19,5%. Ribarstvo i marikultura tradicionalno je dominantni segment ovog područja djelatnosti.

Prerađivačka industrija, kao najvažniji segment Industrijskog sektora, povećala je broj zaposlenih za 0,9%, aktivu za 1,4%, ukupni prihodi smanjeni su za 2,2% (ali uz povećanje bruto dobiti od 56,8%). Prihodi od prodaje u inozemstvu smanjeni su za 2,1%, bruto investicije povećane su za 2,3%. Najveći broj zaposlenih je u odjeljcima djelatnosti Proizvodnja prehrambenih proizvoda (981 zaposlenik) i Proizvodnja metala (887 zaposlenik). Proizvodnja metala prednjači i u ostvarenim ukupnim prihodima (1.212,7 mil. kuna), ostvarenoj bruto dobiti (58,7 mil. kuna), prihodima od prodaje u inozemstvu (914,9 mil. kuna) i bruto investicijama (103,4 mil. kuna). Većina drugih odjeljaka poslovala je s dobiti, značajniji gubitak zabilježen je u odjeljku Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (10,6 mil. kuna gubitka prije oporezivanja) i u Proizvodnja strojeva i uređaja (10,1 mil. kuna).

Drugi segment industrijskog sektora, Rudarstvo i vađenje, djelomično uspješno je poslovalo u 2016. godini: broj zaposlenih povećan je za 30,0%, ukupni prihodi za 2,8%, prihodi od prodaje u inozemstvu

povećani su za 3,7%, a bruto investicije su povećane za 13,6%. Međutim, gubitak je povećan za 46,8%, a vrijednost aktive smanjena je za 5,9%. Treći segment Sektora industrije – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija ima povećanje zaposlenosti za 14,3%, smanjenje ukupnih prihoda za 0,7%, smanjenje bruto dobiti za 51,7%, smanjenje investicija za 0,8%. Oba ova područja djelatnosti predstavljaju jako mali udjel u strukturi zaposlenosti, ukupnih prihoda i drugih pokazatelja uspješnosti, pa njihovi pojedinačni rezultati ne utječu puno na uspješnost Sektora industrije i gospodarstva u cjelini.

Građevinarstvo, nakon višegodišnje krize, pokazuje znakove oporavka. Broj zaposlenih povećan je za 13,2% u odnosu na 2015. godinu, iznos aktive povećan je za 4,1%, kapital i rezerve za 12,1%, prihodi su rasli 18,3%, a agregirani gubitak smanjen je za 26,1%. Zabilježeno je povećanje prihoda od prodaje u inozemstvu od 256,1% te bruto investicija od 42,2%.

Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane nastavljaju svoj kontinuirani rast, kako u fizičkom obujmu dolazaka i noćenja turista, tako i u financijskoj uspješnosti. Turistički promet, s 1,62 milijuna dolazaka i 11,57 milijuna noćenja rekordan je do sada u Zadarskoj županiji. Ove brojke, naravno, ne odnose se samo na poslovanje poduzetnika – obveznika poreza na dobit, obuhvaćenih ovom analizom, već svih segmenata turističke ponude Županije. Samo gospodarstvo ostvarilo je dosad najbolje rezultate poslovanja. U odnosu na prethodnu 2015. godinu, zaposlenih je bilo 6,9% više, aktiva/pasiva je povećana za 6,9% (pritom je vlastiti kapital povećan za 262,3%), prihodi su rasli 10,0%, brže od rasta rashoda, pa je i agregirana dobit bila 11,5% viša. Više se i ulagalo, bruto investicije bile su za 176,0% više nego u 2015. godini.

Trgovina na veliko i malo i dalje zadržava svoj vodeći položaj u broju zaposlenih i ostvarenim prihodima. Broj zaposlenih bio je za 4,5% veći

nego 2015. godine, a prihodi su povećani za 5,9%. Pritom je povećana i agregirana dobit i to za 51,0%. Sektor bilježi i povećanje aktive za 3,5%, kapitala i rezervi za 19,6%, prihoda od prodaje u inozemstvu za 29,9% te bruto investicija za 22,0%.

Prijevoz i skladištenje u 2016. poslovnoj godini bilježi velik pad prihoda od 19,1%. Ali to nije utjecalo na uspješnost ovog segmenta gospodarstva i u ovoj godini. Unatoč padu prihoda, dobit je veća za 43,0% u odnosu na prošlogodišnju, zaposlenih je bilo 5,4% više, aktiva je povećana za 1,6%, kapital i rezerve za 9,1%. Bruto investicija bilo je 70,6% manje nego prethodne godine, no te godine uloženo je iznimno visokih milijardu kuna, uglavnom u flotu specijaliziranih tankera.

Dobri poslovni rezultati ostvareni su i u gotovo svim ostalim područjima djelatnosti manje zastupljenima u gospodarstvu Zadarske županije. Cjelokupno gospodarstvo tako se je većinom pokazatelja uspješnosti približilo ili čak premašilo dosad najuspješniju 2008. poslovnu godinu.

Promatramo li gospodarstvo prema veličini poduzetnika, u 2016. godini poslovalo je 7 velikih, 39 srednje velikih, 311 malih i 3.561 mikro poduzetnika. Od ukupno 21.644 zaposlenika njih najviše zapošljavaju brojni mikro poduzetnici, čak 34,3%, a 30,2% zaposlenih je kod malih poduzetnika. Isplaćene neto plaće i nadnice ne slijede ovaj omjer, što znači da su prosječne plaće niže kod mikro i malih poduzetnika, a više od prosjeka kod srednje velikih, i osobito kod velikih poduzetnika. Mikro poduzetnici imaju 29,6% vrijednosti imovine (od ukupno 26,15 milijardi kuna aktive cjelokupnog gospodarstva), ali u izvorima sredstava imaju tek 3,1% vlastitog kapitala, što svjedoči o prezaduženosti ovog segmenta gospodarstva. Nešto je povoljnija situacija kod malih poduzetnika, koji drže

21,3% aktive uz 15,6% udjela u vlastitom kapitalu. Srednje veliki poduzetnici ovdje su u povoljnijem položaju s 28,6% udjela u aktivi i 43,1% udjela u kapitalu i rezervama. Najstabilniji položaj vezan uz kvalitetu izvora sredstava bilježe veliki poduzetnici: na 20,4% udjela u aktivi gospodarstva imaju 38,2% udjela u ukupnom iznosu vlastitih sredstava. Prema omjeru sudjelovanja u ukupnim prihodima i ukupnim rashodima jasno je i koji je segment gospodarstva profitabilniji. Tako mikro i mali poduzetnici imaju veći udjel u rashodima nego u prihodima, srednje veliki poduzetnici praktično imaju isti udjel, a veliki poduzetnici u strukturi prihoda imaju veći udjel nego u strukturi rashoda. Svi segmenti gospodarstva su ravnomjerno sudjelovali u ukupno 3,36 milijardi kuna bruto investicija u dugotrajnu imovinu, a zamjetno je slab udjel mikro i malih poduzetnika u strukturi prihoda od prodaje u inozemstvu, odnosno izravnom izvoz proizvoda i usluga. Mali poduzetnici nisu dovoljno kapacitirani za izravan nastup na stranim tržištima, što ne znači da njihove kooperantske komponente nisu ugrađene u izvozne proizvode i usluge većih gospodarskih subjekata.

Godišnja financijska izvješća FINA-e, koja su temelj naše analize gospodarskih kretanja obuhvaćaju samo tzv. realni sektor gospodarstva u što nije uključen sektor bankarstva i osiguranja. Zato u ovoj analizi nije obuhvaćeno oko 1.000 zaposlenika OTP banke d.d., njihovih prosječno skoro 900 milijuna kuna godišnjih ukupnih prihoda i oko 100 milijuna kuna bruto dobiti, koje je ova banka ostvarivala zadnjih 6 godina. Akvizicijom Splitske banke početkom svibnja 2017. godine, započelo je stvaranje snažne nove banke koja će do ljeta 2018. i konačnog spajanja biti četvrta po snazi u Hrvatskoj s tržišnim udjelom od 11 posto, te će poslovati s više od pola milijuna klijenata.

OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI ZADARSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2008. – 2016.

Pregled osnovnih ekonomskih pokazatelja Zadarske županije

Pokazatelj	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
1. Opći podaci									
Površina županije, u km ²	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486
Ukupan broj stanovnika županije*	162.045	162.045	162.045	170.017	170.017	170.017	170.017	170.017	170.017
Ukupni prihodi gospodarstva, u milijunima kuna (GFI)	12.601	11.096	10.543	10.705	10.236	11.027	11.355	12.548	12.695
2. Zaposlenost i plaće									
Zaposleni u gospodarstvu, prosjek na temelju broja sati (GFI)	20.337	20.246	19.761	20.271	19.759	19.929	20.690	20.095	21.644
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO), na dan 31.03.	49.611	50.017	47.760	47.507	47.113	46.861	46.231	46.702	47.893
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO), na dan 30.06.	52.111	52.732	51.156	51.954	52.029	52.510	52.780	53.556	55.013
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO) u pravnim osobama, na dan 31.03.	36.527	36.889	35.783	36.069	36.010	36.149	35.946	36.750	37.956
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO) u pravnim osobama, na dan 30.06.	38.029	38.711	38.006	38.987	39.084	39.631	40.118	41.162	42.552
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 31.03.	10.366	10.865	12.062	11.906	11.955	12.633	12.682	9.514	8.356
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 30.06.	8.705	8.970	9.429	9.026	9.140	9.664	7.711	6.444	5.453
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 31.03.	59.977	60.882	59.822	59.413	59.068	59.494	58.913	56.216	56.249
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 30.06.	60.816	61.702	60.585	60.980	61.169	62.174	60.491	60.000	60.466
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 31.03.	17,3%	17,8%	20,2%	20,0%	20,2%	21,2%	21,5%	16,9%	14,9%
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 30.06.	14,3%	14,5%	15,6%	14,8%	14,9%	15,5%	12,7%	10,7%	9,0%
Prosječna isplaćena bruto plaća u gospodarstvu, u kunama (GFI)	6.851	7.031	7.139	6.911	6.821	6.748	6.925	7.125	7.303
Prosječna isplaćena bruto plaća, nominalna stopa rasta, u %	-2,8	2,6	1,5	-3,2	-1,3	-1,1	2,6	2,9	2,5
Prosječna isplaćena neto plaća u gospodarstvu, u kunama (GFI)	4.418	4.576	4.707	4.580	4.528	4.434	4.499	4.711	4.852
Prosječna isplaćena neto plaća, nominalna stopa rasta, u %	-2,9	3,6	2,9	-2,7	-1,1	-2,1	1,5	4,7	3,0
3. Ekonomski odnosi s inozemstvom									
Prihodi od prodaje u inozemstvu u milijunima kuna (GFI-AOP257, od 2016.-AOP243)	2.521	2.233	2.470	2.607	2.349	2.416	2.547	3.159	2.933
Udjel prihoda od prodaje u inozem. u ukupnim prihodima (GFI-AOP146, od 2016. AOP177)	20,0%	20,1%	23,4%	24,4%	23,0%	21,9%	22,4%	25,2%	23,1%
Uvoz u razdoblju u milijunima kuna (GFI –AOP292, od 2016.-AOP273)	1.159	835	836	886	896	954	943	1.193	683
Izvoz robe u milijunima kuna (DZS)	1.091	1.030	1.058	1.301	1.264	1.296	1.389	1.779	1.711
Uvoz robe u milijunima kuna (DZS)	1.359	966	1.021	1.070	1.072	1.210	1.370	1.755	1.693
Saldo robne razmjene u milijunima kuna	-268,4	63,3	37,7	231,5	192,4	86,2	18,6	24,0	18,0
Stopa rasta robnog izvoza, u %	-5,8%	-5,6%	2,8%	22,9%	-2,9%	2,5%	7,2%	28,1%	-3,8%
Stopa rasta robnog uvoza, u %	0,0%	-28,9%	5,6%	4,8%	0,2%	12,9%	13,3%	28,1%	-3,5%

4. Turistički promet									
Broj turističkih dolazaka	1.148.987	1.104.809	1.119.119	1.203.199	1.286.811	1.377.077	1.468.306	1.549.557	1.624.401
Broj turističkih noćenja	7.106.039	7.270.036	7.937.587	8.521.792	9.209.069	9.619.873	10.082.650	10.716.935	11.567.486
Stopa rasta turističkih dolazaka, u %	3,0%	-3,8%	1,3%	7,5%	6,9%	7,0%	6,6%	5,5%	4,8%
Stopa rasta turističkih noćenja, u %	5,0%	2,3%	9,2%	7,4%	8,1%	4,5%	4,8%	6,3%	7,9%
5. Vodeća područja djelatnosti									
5.1 Trgovina na veliko i malo									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	34,5	32,2	29,9	29,3	27,8	25,6	24,3	22,5	23,4
Udjel u broju zaposlenih	26,1	24,2	23	22,7	21,8	21,5	20,2	19,6	19,6
Udjel u robnom izvozu**	6,2	2,2	4	2	2,5	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	35,7	31,1	25,7	24,6	23,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.2 Prerađivačka industrija									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	18,6	18,8	18,5	19,4	19,7	19,3	21,6	22,4	20,5
Udjel u broju zaposlenih	19,8	19,9	19,1	17,7	18,3	17,2	17,8	17,7	16,1
Udjel u robnom izvozu**	74,5	67,2	70	67	66,4	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	36	37,7	48,1	43,3	41,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.3 Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	4	6,8	6,6	7,4	8,4	11,5	10,6	10,6	11,5
Udjel u broju zaposlenih	7,9	8,4	9,4	9,9	11,3	12,7	13,7	14,6	15,2
Udjel u robnom izvozu**	0	0	0	0	0,1	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	2,3	5,7	1,3	5,5	3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.4 Prijevoz i skladištenje									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	11,7	10,6	13,8	12,4	11,8	11,2	10,3	13,0	10,5
Udjel u broju zaposlenih	4,7	4,6	5,5	8,6	8,3	8,3	7,9	8,1	8,4
Udjel u robnom izvozu**	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	1,2	1,6	1,3	1,1	1,7	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.5 Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	5,1	5,9	7	8,3	8,1	8,6	9	9,2	9,6
Udjel u broju zaposlenih	6,4	6,3	6,7	6,6	6,2	6,7	6,9	6,9	7,2
Udjel u robnom izvozu**	13	26,8	21,5	27,7	27,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	13	13,5	15,4	18,3	19,5	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.6 Građevinarstvo									
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	12,2	11,4	9,6	8,2	7,3	6,9	7,2	7,4	8,5
Udjel u broju zaposlenih	13,5	12,9	11,3	9,8	8,6	8,5	8,5	9,1	9,8
Udjel u robnom izvozu**	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu**	1,7	1,8	1,1	1,3	1,1	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.

* procjena DZS, od 2011. prema popisu stanovništva

** od 2013. podaci o robnom izvozu/uvozu ne mogu se dobiti pojedinačno po područjima djelatnosti za razinu županija

Izvor: DZS, FINA, HZZ, HZMO, Ministarstvo financija i HNB

FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2016. GODINI

POLOŽAJ ZADARSKE ŽUPANIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU

Hrvatska je administrativno podijeljena na dvadeset županija i Grad Zagreb, što je istovremeno i statistička podjela na regije NUTS 3 razine. Te regije objedinjene su na višu statističku razinu tj. u dvije regije na NUTS 2 razini – Kontinentalnu Hrvatsku te Jadransku Hrvatsku. Karakteristično za Hrvatsku je velika razlika među njenim županijama temeljena na zemljopisnim osobinama, prostornoj veličini,

broju stanovnika, ali i gospodarskom razvoju. Prema većini pokazatelja gospodarskog razvoja Zadarska županija je negdje u 'zlatnoj sredini' ili u gornjoj polovici među svim županijama. Ovdje ćemo se kratko osvrnuti na neke značajnije ekonomske pokazatelje kako bismo bolje sagledali položaj gospodarstva Zadarske županije u ukupnosti hrvatskog gospodarstva.

Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku u tekućim cijenama (ESA 2010) po županijama, u 000 kuna

Županija	2008.	2014.	Stopa 2014. / 2008., u %
Republika Hrvatska	347.685.002	328.109.379	-5,6
Kontinentalna Hrvatska	236.495.918	223.101.111	-5,7
Grad Zagreb	111.041.765	109.098.168	-1,8
Zagrebačka	19.458.139	19.169.563	-1,5
Krapinsko-zagorska	7.070.088	6.489.203	-8,2
Varaždinska	11.916.147	11.175.354	-6,2
Koprivničko-križevačka	8.049.434	7.419.887	-7,8
Međimurska	7.539.679	7.493.343	-0,6
Bjelovarsko-bilogorska	7.027.915	6.178.567	-12,1
Virovitičko-podravska	4.522.831	3.540.223	-21,7
Požeško-slavonska	4.016.308	3.332.090	-17,0
Osječko-baranjska	7.540.911	6.647.578	-11,8
Brodsko-posavska	20.697.689	18.303.414	-11,6
Vukovarsko-srijemska	9.243.619	7.783.581	-15,8
Karlovačka	8.040.041	7.213.174	-10,3
Sisačko-moslavačka	10.331.352	9.256.966	-10,4
Jadranska Hrvatska	111.189.084	105.008.268	-5,6
Primorsko-goranska	28.945.151	28.123.012	-2,8
Ličko-senjska	3.581.605	2.898.250	-19,1
Zadarska	11.785.750	10.713.581	-9,1
Šibensko-kninska	6.779.187	6.490.366	-4,3
Splitsko-dalmatinska	29.770.842	27.084.058	-9,0
Istarska	20.577.258	20.200.701	-1,8
Dubrovačko-neretvanska	9.749.291	9.498.300	-2,6

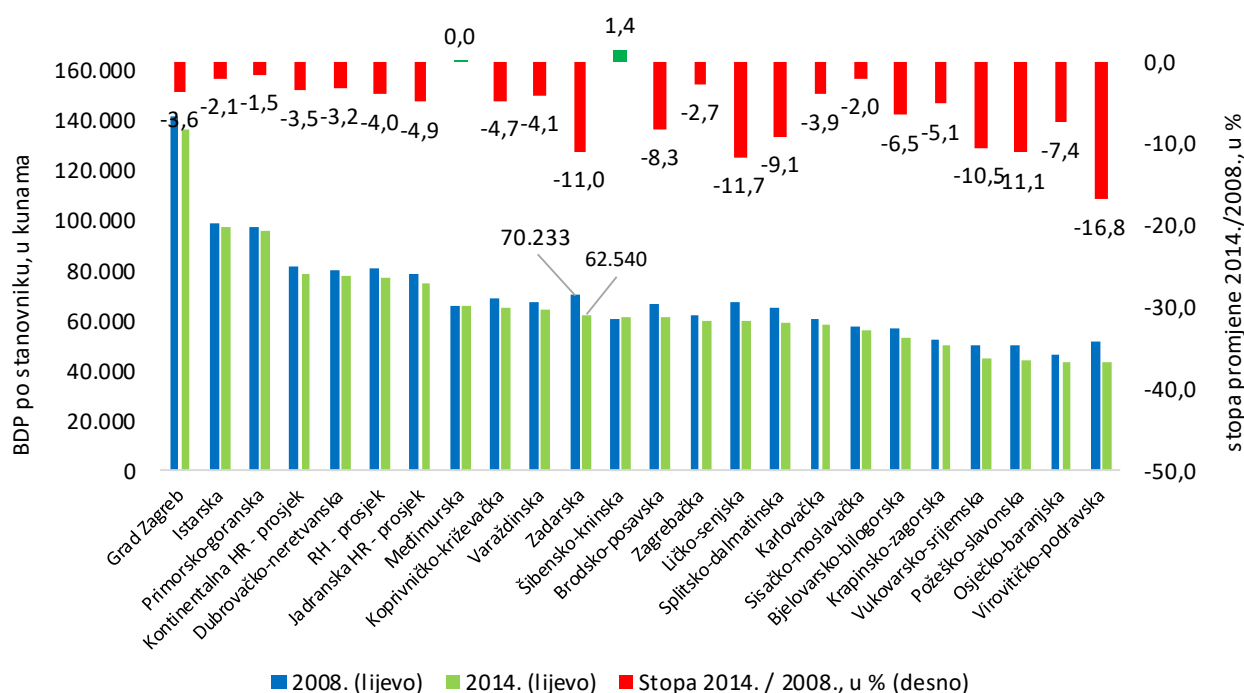
Nakon što objavi privremene, pa naknadno i konačne podatke o bruto domaćem proizvodu (BDP) za područje cijele države, Državni zavod za statistiku sa znatnim vremenskim odmakom objavljuje i podatke o BDP-u za područje županija. Zadnji dostupni podaci su za 2014. godinu. Ovdje smo dali pregled ostvarenog bruto domaćeg proizvoda za sve županije i ukupno za regije NUTS 2 razine i cijelu Hrvatsku i to za 2008. i 2014. godinu. Točno trećina od ukupno 328,1 milijardu kuna, koliko je iznosio BDP u 2014. godini na razini Hrvatske, odnosi se na Grad Zagreb. Dodaju li se Zagrebu Istarska i Goransko-primorska županija, njihov BDP iznosi gotovo 50% ukupnog BDP-a Hrvatske. BDP pokazuje ekonomsku snagu, ali i trendove kretanja gospodarstva u pojedinim razdobljima. Zato je posebno naznačena i stopa promjene u 2014. u odnosu na 2008. godinu. BDP je smanjen u apsolutno svim županijama, a negativne stope rasta znatno su se razlikovale među županijama pokazujući veću ili manju otpornost na krizu. Iz prikazanih podataka vidljiv je raspon od 0,6% u Međimurskoj do 21,7% u Virovitičko-podravskoj županiji. Ovo je samo jedan od brojnih pokazatelja neravnomjernog razvoja hrvatskih regija. Zadarska županija u promatranom razdoblju doživjela je pad BDP-a za 9,1% i to je svrstava otprilike u sredinu popisa županija u pogledu smanjenja BDP-a. U tablici je također vidljiv nerazmjer visine apsolutnog iznosa BDP-a po pojedinim županijama. Dok 2014. godine BDP Grada Zagreba iznosi 109,1 milijardi kuna, u Ličko-senjskoj županiji iznosi tek 3,9 milijarde kuna. Razlog za to je jednim dijelom u velikim razlikama u dostignutom stupnju ekonomskog

razvoja pojedinih županija, ali također i u velikim razlikama u broju stanovnika po županijama.

Realniju sliku imamo ako uspoređujemo ostvareni bruto domaći proizvod po stanovniku. Grafikon prikazuje ostvareni BDP per capita u promatranim godinama (2008. i 2014.) u svim županijama i Gradu Zagrebu, prosjek za Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku te prosjek za cijelu državu. Slika je realnija, primjerice Ličko-senjska županija nije na začelju, već je zahvaljujući malom broju stanovnika, s kojim je podijeljen njen apsolutni iznos BDP-a, u 2014. godini smještena deset mjesta od začelja. Međutim, i u ovom prikazu vidljive su enormno visoke razlike u gospodarskom razvoju hrvatskih regija. Kako je u većini županija došlo do smanjenja broja stanovnika, tako su i negativne stope rasta BDP-a per capita blaže od negativnih stopa rasta apsolutnog iznosa BDP-a. Tako u Međimurskoj županiji imamo stopu promjene 0,0%, a u Šibensko-kninskoj, radi velikog pada broja stanovnika, imamo pozitivnu stopu rasta BDP-a per capita i to za 1,4%. Zadarska je jedna od rijetkih županija s rastom broja stanovnika, pa je negativna stopa rasta, odnosno smanjenje BDP per capita još i veće nego smanjenje apsolutnog iznosa BDP-a i to za 11,0%.

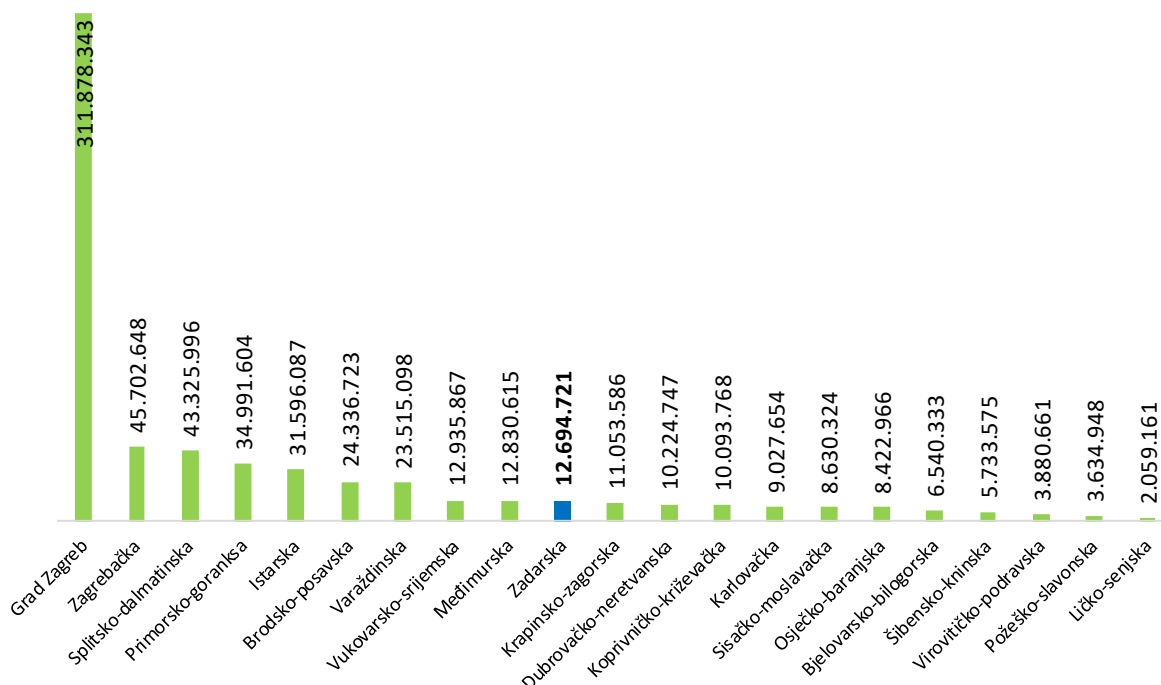
U nastavku dajemo i kratak osvrt na rezultate gospodarstva po županijama prikupljene iz godišnjih izvještaja za 2016. godinu koje su FINA-i predali poduzetnici – obveznici poreza na dobit

Bruto domaći proizvod po stanovniku za RH u tekućim cijenama (ESA 2010) 2008. i 2014. godine po županijama

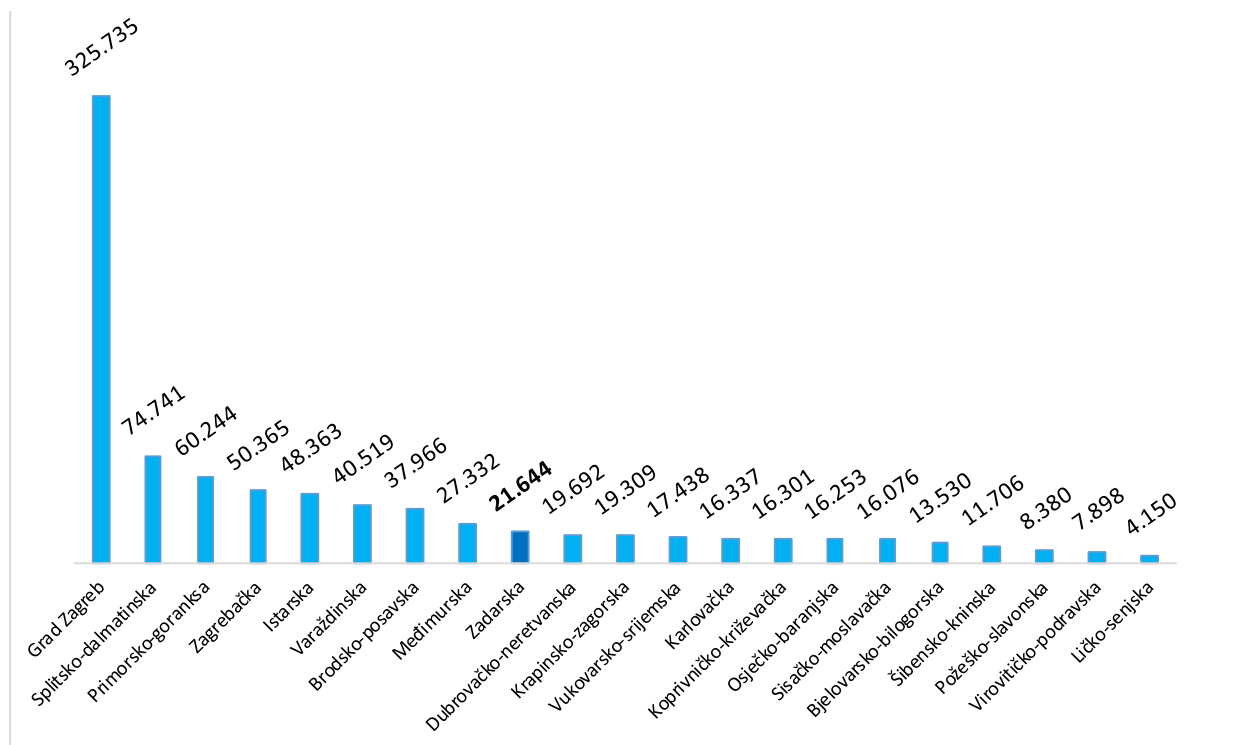
Izvor: DZS, Obrada HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi u gospodarstvu Hrvatske u 2016. godini po županijama, u 000 kuna

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj zaposlenih (prema satima rada) u gospodarstvu Hrvatske u 2016. godini po županijama

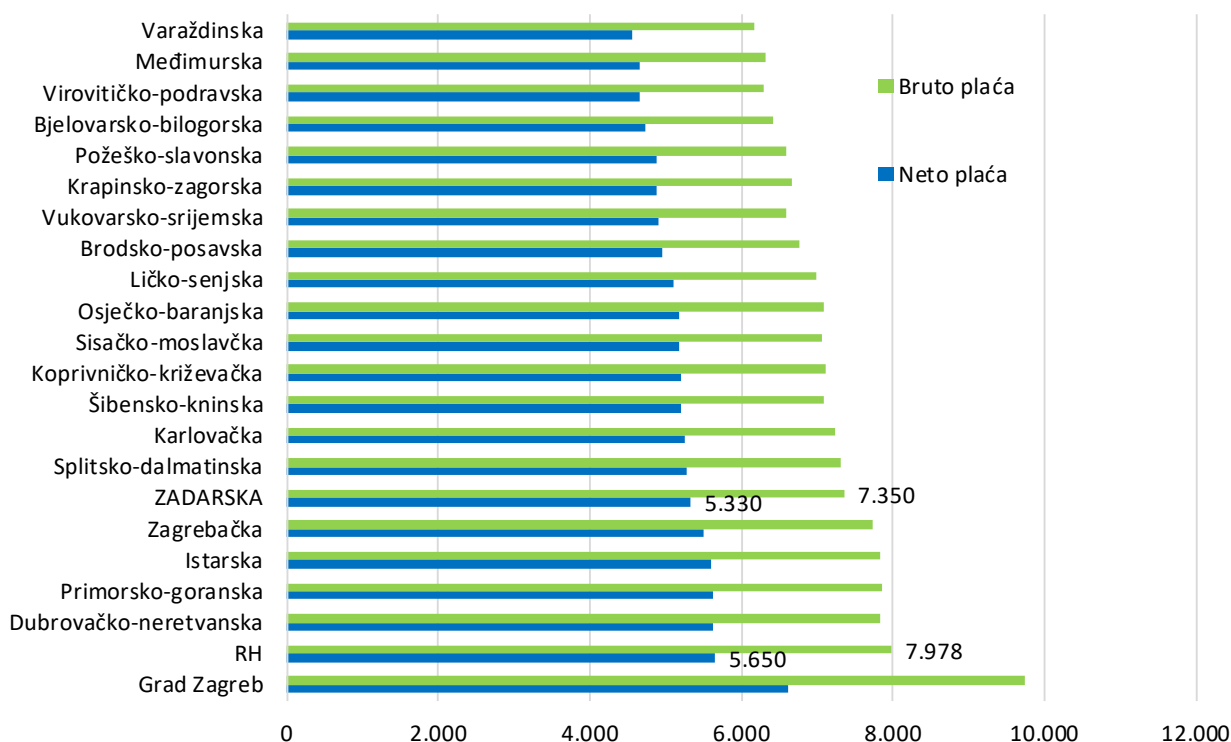

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Državni zavod za statistiku prati kretanje prosječnih mjesečnih plaća u pravnim osobama. Prema zadnjim objavljenim podacima (za 2015. godinu), prosječne mjesečne plaće u Zadarskoj županiji bile su

na šestom mjestu među svim županijama. Grad Zagreb jedini je iznad državnog prosjeka, odnosno plaće u Zagrebu značajno povećavaju državni prosjek.

Prosječna mjesečna plaća u pravnim osobama 2015. godine (u kunama)

Izvor: DZS, Obrada HGK – ŽK Zadar

RAČUN DOBITI I GUBITKA (RDG) ZADARSKE ŽUPANIJE

RAČUN DOBITI I GUBITKA	AOP	Prethodna 2015. godina	Tekuća 2016. godina	Indeks 2016./15.
POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125	11.956.425.005	12.367.420.605	103,4
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126	999.963.743	887.879.717	88,8
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127	9.951.691.746	10.646.901.825	107,0
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128	95.798.634	122.973.754	128,4
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129	53.460.103	123.459.959	230,9
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130	855.510.779	586.205.350	68,5
POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131	11.236.439.419	11.483.873.982	102,2
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132	-23.633.086	-66.753.033	282,5
Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133	7.443.253.202	7.782.209.028	104,6
Troškovi sirovina i materijala	134	2.575.608.788	2.719.032.012	105,6
Troškovi prodane robe	135	3.094.372.467	3.103.994.288	100,3
Ostali vanjski troškovi	136	1.773.271.947	1.959.182.728	110,5
Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137	1.742.465.442	1.896.860.313	108,9
Neto plaće i nadnice	138	1.155.196.076	1.260.248.887	109,1
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139	349.896.870	387.355.468	110,7
Doprinosi na plaće	140	237.372.496	249.255.958	105,0
Amortizacija	141	836.174.262	903.302.405	108,0
Ostali troškovi	142	559.135.143	614.212.933	109,9
Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143	398.580.345	64.966.667	16,3
dugotrajne imovine osim financijske imovine	144	338.109.797	4.591.979	1,4
kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145	60.470.548	60.374.688	99,8
Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146	60.510.695	41.321.537	68,3
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147	1.590.519	3.908.823	245,8
Rezerviranja za porezne obveze	148	43.560	0	0,0
Rezerviranja za započete sudske sporove	149	32.914.890	6.802.287	20,7
Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva	150	61.130	103.497	169,3
Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151	24.153.560	26.856.330	111,2
Druga rezerviranja	152	1.747.036	3.650.600	209,0
Ostali poslovni rashodi	153	219.953.416	247.754.132	112,6
FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154	288.389.816	317.878.378	110,2
Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155	2.717.563	48.351.612	>>100
Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156	1.727.345	5.350.359	309,7
Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157	552.748	90.595	16,4
Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158	6.508.120	5.121.196	78,7
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159	17.189.325	32.962.127	191,8
Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160	5.569.320	8.504.251	152,7

financijski rezultati 15

Ostali prihodi s osnove kamata	161	41.940.750	40.883.215	97,5
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162	91.887.798	117.025.470	127,4
Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	163	5.113.439	9.892.020	193,5
Ostali financijski prihodi	164	115.183.408	49.697.533	43,1
FINANCIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165	662.476.950	610.230.549	92,1
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166	36.117.222	19.656.659	54,4
Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167	25.419.284	27.421.248	107,9
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168	437.432.468	365.963.496	83,7
Tečajne razlike i drugi rashodi	169	61.325.695	68.310.619	111,4
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170	5.604.808	32.747.698	584,3
Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171	7.595.798	9.144.413	120,4
Ostali financijski rashodi	172	88.981.675	86.986.416	97,8
UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173	6.888.147	9.403.018	136,5
UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174	124.096	18.792	15,1
UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175	297.866	417.163	140,1
UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176	229.399	158.272	69,0
UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177	12.251.827.064	12.694.720.793	103,6
UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178	11.899.443.634	12.094.679.966	101,6
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179	352.383.430	600.040.827	170,3
Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180	868.648.501	1.049.233.081	120,8
Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181	516.265.071	449.192.254	87,0
POREZ NA DOBIT	182	98.769.317	108.201.869	109,6
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183	253.614.113	491.838.958	193,9
Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184	767.536.717	941.872.830	122,7
Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185	513.922.604	450.033.872	87,6

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

PRIHODI I RASHODI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i rashodi gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini po područjima djelatnosti (u kunama)

Djelatnost	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks
		2015.	2016.		2015.	2016.		2015.	2016.	
					AOP177			AOP177		
O FIZIČKE OSOBE BEZ DJELATNOSTI	5	1	1	100,0	2.488.898	3.602.214	144,7	2.413.153	3.519.310	145,8
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	167	1.493	1.555	104,2	1.142.666.561	1.214.980.129	106,3	1.087.939.345	1.166.669.090	107,2
B RUDARSTVO I VAĐENJE	20	70	91	130,0	31.319.043	32.206.133	102,8	31.931.850	33.106.017	103,7
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	385	3.447	3.478	100,9	2.659.287.006	2.599.683.874	97,8	2.607.019.677	2.517.735.323	96,6
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	21	7	8	114,3	100.213.606	99.529.743	99,3	82.356.593	90.825.697	110,3
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	38	1.148	1.177	102,5	315.982.174	323.587.074	102,4	316.042.596	325.640.103	103,0
F GRAĐEVINARSTVO	494	1.867	2.113	113,2	907.608.094	1.073.366.991	118,3	963.400.543	1.114.620.054	115,7
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	771	4.055	4.239	104,5	2.809.822.199	2.975.549.878	105,9	2.755.320.149	2.893.278.248	105,0
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	182	1.729	1.823	105,4	1.640.369.302	1.326.629.095	80,9	1.491.768.803	1.114.125.760	74,7
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	571	3.073	3.285	106,9	1.329.794.215	1.462.503.665	110,0	1.249.792.364	1.293.282.537	103,5
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	71	143	160	111,9	46.490.159	69.838.858	150,2	41.530.316	50.470.205	121,5
K FINANCISKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	7	15	18	120,0	34.104.620	22.433.745	65,8	59.523.480	64.551.919	108,4
L POSLOVANJE NEKRETNOSTIMA	179	160	178	111,3	96.753.289	193.845.692	200,4	122.705.336	193.753.363	157,9
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	433	1.141	1.266	111,0	333.127.943	389.916.696	117,0	306.928.648	349.964.733	114,0
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	334	1.232	1.392	113,0	588.235.849	685.290.931	116,5	587.660.905	677.216.665	115,2
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	1	5	5	100,0	1.347.575	1.375.885	102,1	684.037	688.176	100,6
P OBRAZOVANJE	42	213	231	108,5	37.254.165	37.310.826	100,2	34.325.170	36.262.702	105,6
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	56	170	183	107,6	36.016.863	40.570.483	112,6	31.718.894	34.746.875	109,5
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	69	202	220	108,9	101.811.644	102.594.013	100,8	90.465.285	95.442.309	105,5
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	72	192	221	115,1	37.133.859	39.904.868	107,5	35.916.490	38.780.880	108,0
UKUPNO	3.918	20.363	21.644	106,3	12.251.827.064	12.694.720.793	103,6	11.899.443.634	12.094.679.966	101,6

* pod oznakom Fizičke osobe bez djelatnosti u izvješćima FINA-e prikazani su agregirani podaci za fizičke osobe obveznike poreza na dobit, njih pet u Zadarskoj županiji, s ukupno jednim zaposlenikom i za koje ne znamo kojem području djelatnosti pojedinačno pripadaju.
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi svih poduzetnika koji su predali financijska izvješća za 2016. godinu iznosili su 12.694,7 milijuna kuna ili 3,6% više nego u 2015. godini. Rast ukupnih rashoda nije bio tog intenziteta, iznosili su 12.094,7 mil. kuna ili 1,6% više nego godinu prije. Time je, drugu godinu zaredom, a nakon šest uzastopnih godina s iskazanim agregiranim gubitkom, gospodarstvo Zadarske županije ostvarilo agregiranu dobit prije oporezivanja i to u iznosu od 600,0 mil. kuna. Ostvareni ukupni prihodi i dobit najveći su dosad, a kako potvrđuju i nadmašuju rezultate iz prethodne, 2015. godine, slobodni smo konstatirati da je gospodarstvo Zadarske županije napokon izašlo iz krize. Naravno, i u 2016. godini bilo je poduzetnika koji su iskazali gubitak. Ukupni gubitak iznosio je 449,2 mil. kuna i bio je za

13,0% manji od ukupnog gubitka poduzetnika iskazanog u 2015. godini. S druge strane, zbroj dobiti prije oporezivanja iznosio je 1.049,2 mil. kuna, bio je za 20,8% veći od zbroja dobiti ostvarenog u 2015. godini te je za, već spomenutih 600,0 mil. kuna nadvisio iskazani zbroj gubitaka.

U nastavku dajemo detaljan prikaz broja poduzetnika koji su predali izvještaje za 2016. godinu, broja zaposlenih te ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u prethodnoj 2015. i tekućoj 2016. godini. Uz sve stavke vidljivi su i indeksi promjena vrijednosti u odnosu na prethodnu godinu. Podaci su raščlanjeni prema područjima djelatnosti, prema veličini poduzetnika i prema jedinicama lokalne samouprave u kojima je sjedište poduzetnika.

Ukupni prihodi i rashodi gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini prema veličini poduzetnika (u kunama)

Veličina poduzetnika	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks
		2015.	2016.		2015.	2016.		2015.	2016.	
VELIKI	7	2.581	2.574	99,7	3.206.224.812	2.599.019.843	81,1	2.960.963.301	2.272.756.905	76,8
SREDNJI	39	5.094	5.103	100,2	2.929.444.517	3.223.056.198	110,0	2.838.743.619	3.026.479.669	106,6
MALI	311	6.242	6.540	104,8	3.830.035.152	4.111.499.190	107,3	3.767.771.922	4.007.356.721	106,4
MIKRO	3.561	6.446	7.427	115,2	2.286.122.583	2.761.145.562	120,8	2.331.964.792	2.788.086.671	119,6
UKUPNO	3.918	20.363	21.644	106,3	12.251.827.064	12.694.720.793	103,6	11.899.443.634	12.094.679.966	101,6

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Kako je u uvodnom dijelu rečeno, povećanje ukupnih prihoda ostvareno je u gotovo svim područjima djelatnosti. Povećanje prihoda praćeno je slabijim povećanjem rashoda, pa je agregirana dobit ostvarena u većini područja djelatnosti, u nekima prvi put nakon višegodišnjeg agregiranog gubitka.

Negativan omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda imala su samo područja djelatnosti Građevinarstva, Financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja, Opskrbe vodom..., Rudarstva i vađenja, kao i neki odjeljci Prerađivačke industrije (Proizvodnja proizvoda od gume i plastike, Proizvodnja strojeva i uređaja, Proizvodnja ostalih nemetalnih

mineralnih proizvoda).

Iako uz smanjeni obujam poslovanja, Prerađivačka industrija, kao i Sektor industrije u cjelini (Rudarstvo i vađenje, Prerađivačka industrija i Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija), 2016. poslovnu godinu zaključili su s pozitivnim omjerom prihoda i rashoda. Najveća agregirana dobit ostvarena je u području Prijevoza i skladištenja (212,5 mil. kuna), slijede Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i posluživanja hrane (169,2 mil. kuna), Trgovina na veliko i na malo (82,3 mil. kuna), Prerađivačka industrija (81,9 mil. kuna) itd.

Ukupni prihodi i rashodi gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini prema sjedištu poduzetnika (u kunama)

Sjedište	Broj	Broj zaposlenih		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks	Dobit/gubitak prije oporezi- vanja		Indeks
		2015.	2016.		2015.	2016.		2015.	2016.		2015.	2016.	
Zadar	2.286	12.396	13.004	104,9	6.862.465.873	7.058.325.391	102,9	6.689.158.967	6.726.944.347	100,6	173.306.906	331.381.044	191,2
Poličnik	80	845	930	110,1	1.369.398.309	1.233.427.240	90,1	1.378.105.069	1.229.719.945	89,2	-8.706.760	3.707.295	-42,6
Biograd N/M	211	1.283	1.339	104,4	870.512.126	936.045.935	107,5	829.829.305	868.784.290	104,7	40.682.821	67.261.645	165,3
Benkovac	117	1.027	1.157	112,7	631.059.002	676.842.273	107,3	575.607.207	604.815.976	105,1	55.451.795	72.026.297	129,9
Kali	48	558	589	105,6	344.178.641	393.146.264	114,2	322.663.704	368.184.385	114,1	21.514.937	24.961.879	116,0
Sukošan	103	415	462	111,3	255.928.997	296.270.746	115,8	277.882.555	291.136.091	104,8	-21.953.558	5.134.655	-23,4
Pag	58	402	409	101,7	221.017.885	212.271.620	96,0	210.092.453	201.919.804	96,1	10.925.432	10.351.816	94,7
Pakoštane	79	375	391	104,3	172.110.251	183.834.130	106,8	155.737.969	162.926.747	104,6	16.372.282	20.907.383	127,7
Stankovci	23	170	186	109,4	108.402.100	171.053.614	157,8	104.399.544	146.389.913	140,2	4.002.556	24.663.701	616,2
Sali	51	258	252	97,7	94.632.186	92.858.185	98,1	88.200.652	88.210.390	100,0	6.431.534	4.647.795	72,3
Ostali	862	2.634	2.925	111,0	1.322.121.694	1.440.645.395	109,0	1.267.766.209	1.405.648.078	110,9	54.355.485	34.997.317	64,4
UKUPNO	3.918	20.363	21.644	106,3	12.251.827.064	12.694.720.793	103,6	11.899.443.634	12.094.679.966	101,6	352.383.430	600.040.827	170,3

Izvor: FINA, Obrada HGK – ŽK Zadar

U strukturi ostvarenih ukupnih prihoda najveći je udjel Trgovine, 23,4% ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini. To je nešto više nego u prethodnoj godini, ali daleko od udjela Trgovine u 2007. godini, kada je ovo područje djelatnosti dominiralo u gospodarstvu Županije s 34,8% udjela u ostvarenim ukupnim prihodima. Slijedeće područje djelatnosti u strukturi ukupnih prihoda je tradicionalno Prerađivačka industrija s udjelom od 20,5%. Slijede Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 11,5%, Prijevoz i skladištenje s 10,5%, Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s 9,6%, Građevinarstvo s 8,5%, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti s 5,4%.

U 2016. godini u Zadarskoj županiji bilo je 7 velikih, 39 srednje velikih, 311 malih i 3.561 mikro poduzetnika. Iako najbrojniji i s ukupno najviše zaposlenika, mikro poduzetnici (poduzetnici s manje od deset zaposlenika), nisu ostvarili najviše prihoda i nemaju agregiranu dobit. Međutim, s povećanjem broja zaposlenih za 15,2%, prihoda za 20,8% i rashoda za 19,6% u odnosu na 2015. godinu, ovo je najdinamičniji segment gospodarstva Zadarske županije. Pad aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu bilježi sedam velikih poduzetnika zajedno: 0,3% manje zaposlenika, 18,9% manje prihoda i 23,2% manje rashoda. Srednji i mali poduzetnici imali su povećanje broja zaposlenih, povećanje prihoda i to po većim stopama od povećanja rashoda, a veliki, srednji i mali poduzetnici, sva tri segmenta gospodarstva pojedinačno, ostvarili su i agregiranu dobit.

Tvrtke sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra godinama dominiraju svojom brojnošću, brojem zaposlenih i vrijednošću ostvarenih ukupnih prihoda. Ni 2016. poslovna godina nije iznimka. 2.286 poduzetnika sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra čini 58,3% od ukupno 3.918 poduzetnika sa sjedištem na području Županije, ostvarili su 60,1% ukupnih prihoda, 55,6% ukupnih rashoda i sudjelovali s 55,2% u ostvarenju agregirane dobiti prije

oporezivanja.

Dani su podaci za još devet, po ostvarenim prihodima, najvećih administrativnih jedinica, a to su redom Poličnik, Biograd na moru, Benkovac, Kali, Sukošan, Pag, Pakoštane, Stankovci i Sali. Kod većine zabilježeno je povećanje prihoda, a kod svih je ostvarena agregirana dobit. Preostale 24 administrativne jedinice, koje nisu pojedinačno obuhvaćene ovom analizom, zajedno su imale povećanje prihoda, ali uz jače povećanje rashoda, odnosno manje ostvarenje agregirane dobiti.

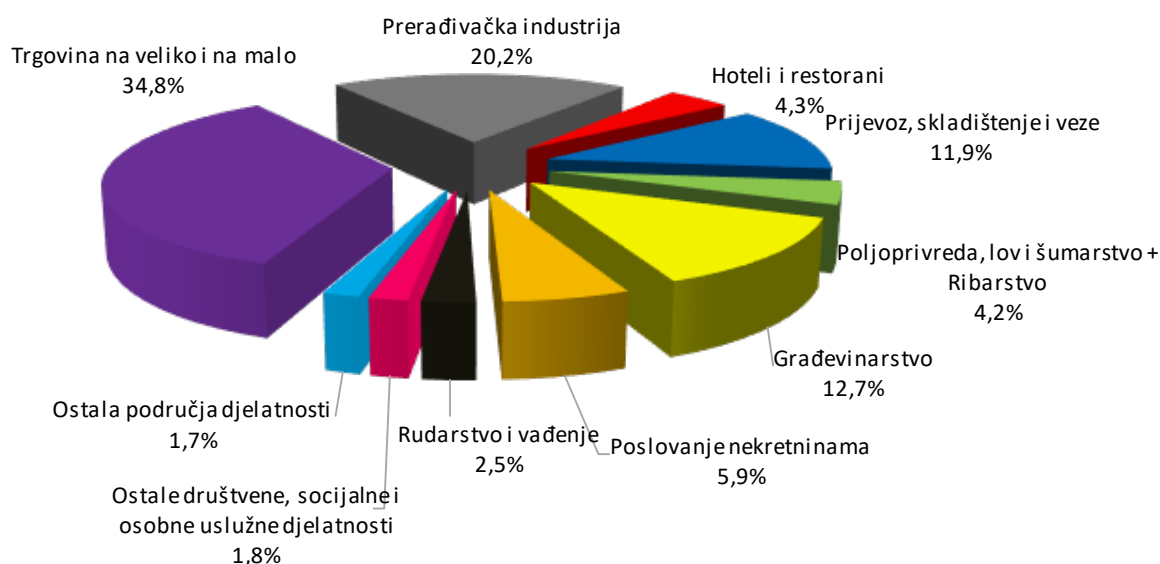
Višegodišnje poslovanje u razdoblju gospodarske krize u Hrvatskoj, utjecalo je i na prilagodbu gospodarstva Zadarske županije. Donosimo usporedbu strukture ukupnih prihoda po područjima djelatnosti u 2007. godini (tada razvrstanih prema NKD 2002) i u 2016. godini. Vrijednost ukupnih prihoda u obje promatrane godine bila je slična – 12,1 milijardi kuna u 2007. i 12,7 milijardi kuna u 2016. godini. Izvorno orijentirane djelatnosti povećale su obujam svog poslovanja i udjel u strukturi ukupnih prihoda gospodarstva.

Najveći skok imala je turistička industrija. Nekadašnje područje djelatnosti Hoteli i restorani imalo je 4,3% udjela u ukupnim prihodima 2007. godine, a 2016. godine Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u strukturi ukupnih prihoda sudjeluju sa 11,5%. Nešto manji rast u strukturi imaju i nekadašnja dva područja: Poljoprivreda, lov i šumarstvo zajedno s Ribarstvom činili su 2007. godine ukupno 4,2% ukupnih prihoda, a jedinstveno područje Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva čini 9,6% ukupnih prihoda 2016. godine. Treća branša sa snažnom izvoznom komponentom, Prijevoz i skladištenje, nije povećala svoj udjel, njen doprinos ostvarenju ukupnih prihoda županijskog gospodarstva u 2016. godini bio je 10,5%. Stabilizaciju i blagi rast svojeg udjela sa 20,2% na 20,5%, Prerađivačka industrija može zahvaliti ponajviše svojim odjeljcima djelatnosti Proizvodnji metala i Proizvodnji prehrambenih proizvoda, upravo zahvaljujući njihovoj orijentaciji na inozemna tržišta.

Nekoć propulzivno Građevinarstvo s 12,7% udjela u prihodima 2007. godine, u 2016. godini sudjeluje s 8,5%, međutim to je značajno poboljšanje u odnosu na nekoliko

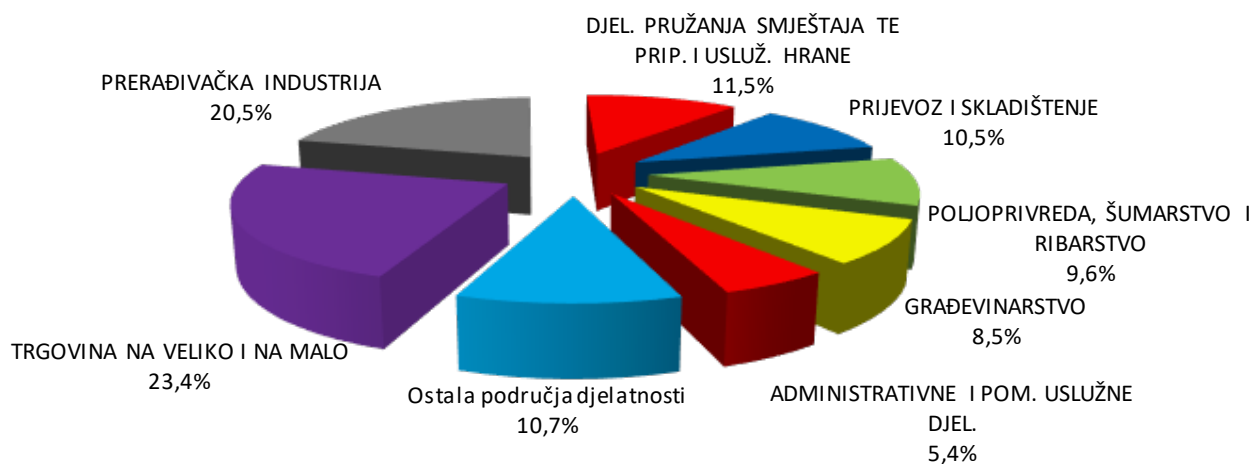
zadnjih godina, kada udjel ovog područja djelatnosti nije prelazio 7,5% u strukturi prihoda.

Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2007. godini (po područjima djelatnosti)

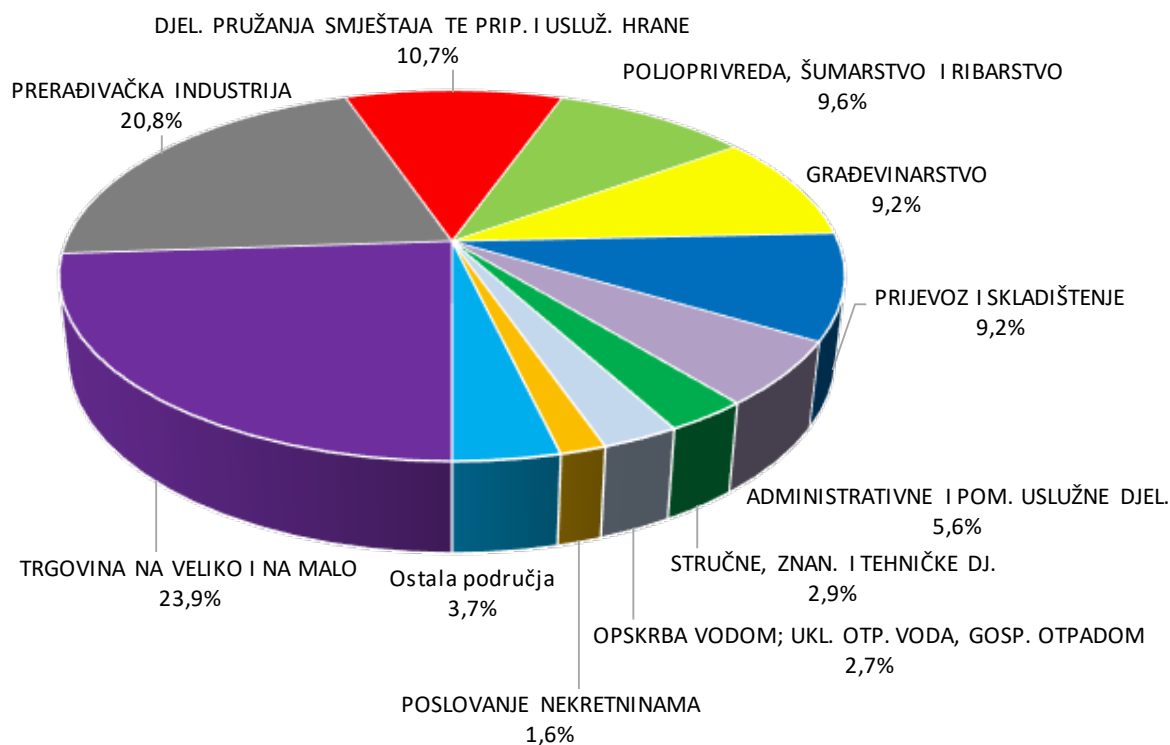
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini (po područjima djelatnosti)

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Struktura ukupnih rashoda gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini (po područjima djelatnosti)

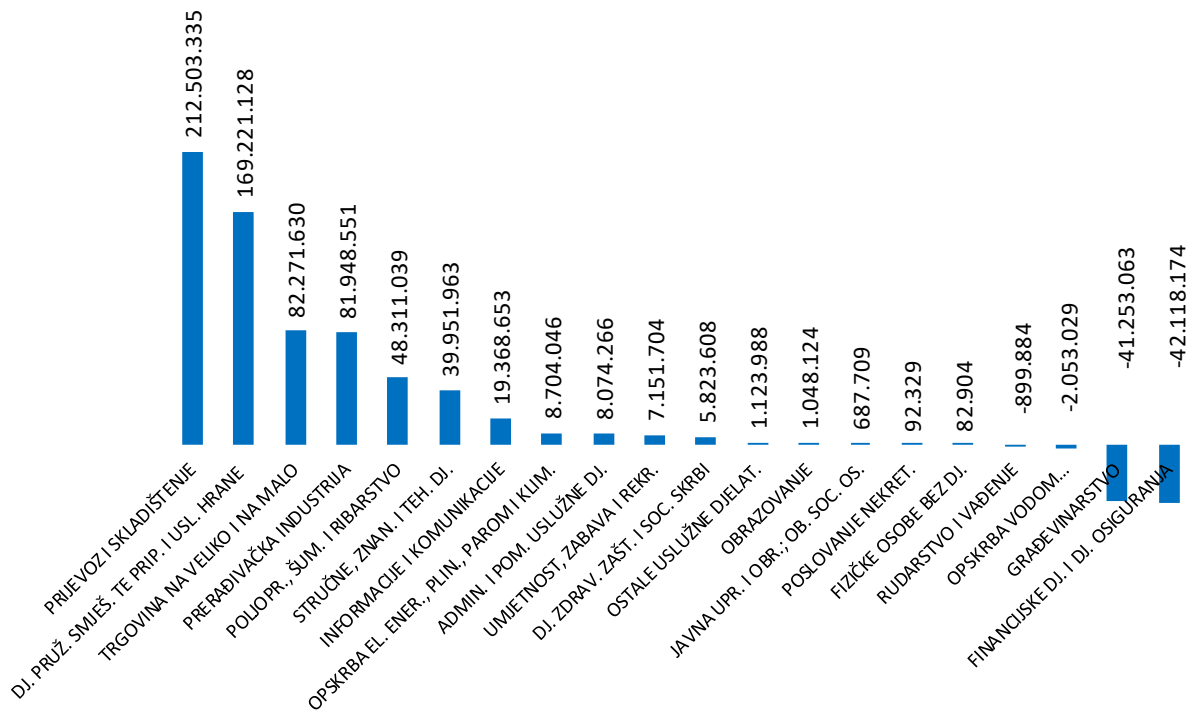

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Rashodi nisu jednolično pratili prihode u svim područjima djelatnosti, pa su i finansijski učinci različiti. Slijedeći grafikon prikazuje ostvarenu dobit ili gubitak prije oporezivanja po područjima djelatnosti. Zamjetna dobit ostvarena je u području Prijevoz i skladištenje, 201,5 mil. kuna agregirane dobiti prije oporezivanja (ukupna dobit svih poduzetnika koji su dobit iskazali umanjena za ukupni gubitak poduzetnika koji su iskazali gubitak).

Nešto manje, ali ipak znatnu dobit iskazala su i područja Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (169,2 mil. kuna), Trgovina na veliko i malo (82,3 mil. kuna), Prerađivačka industrija (81,9 mil. kuna). Većina ostalih područja poslovala je pozitivno, agregirani gubitak zabilježen je najviše u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja (gubitak veći od dobiti 42,1 mil. kuna) i Građevinarstvu (41,3 mil. kuna).

**Dobit ili gubitak prije oporezivanja (AOP179)
u 2016. godinipo područjima djelatnosti gospodarstva Zadarske županije(u kunama)**

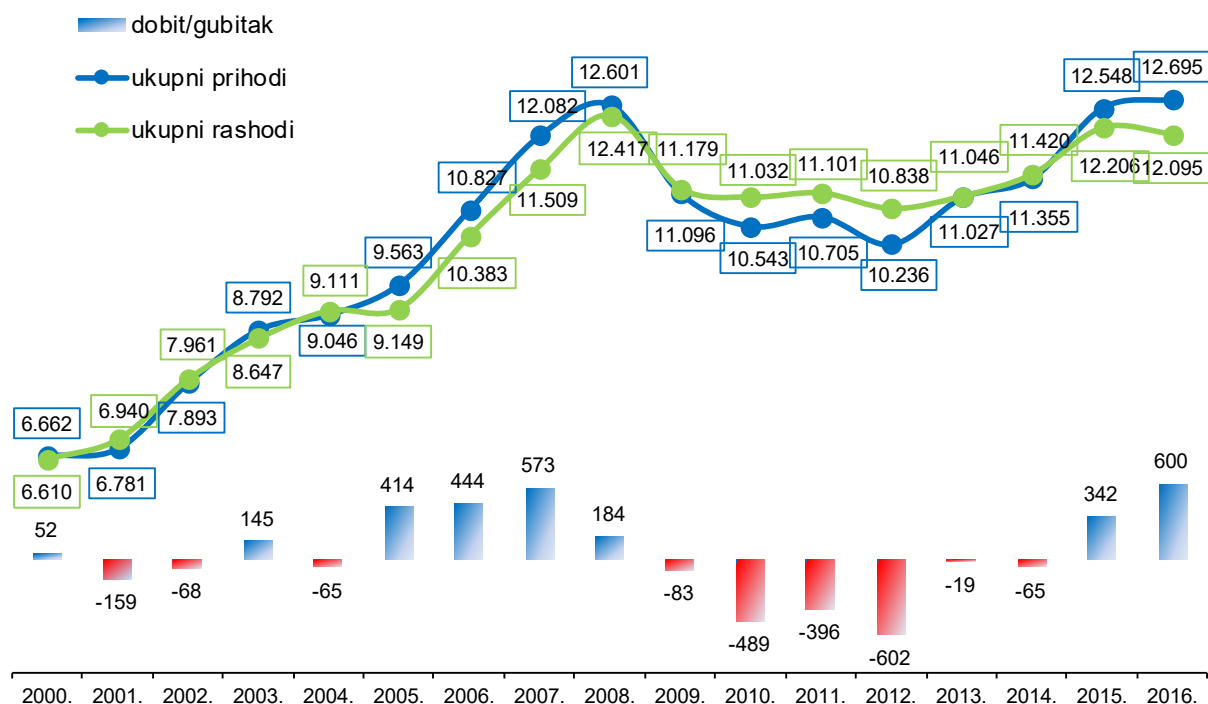

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Dajemo prikaz kretanja prihoda i rashoda gospodarstva u razdoblju od 2000. do 2016. godine i s time povezano godišnje ostvarenje dobiti ili gubitka prije oporezivanja. Vidljiv je kontinuiran rast prihoda u razdoblju 2000. – 2008. godine. Krivulja rashoda od 2005. zaostaje za krivuljom prihoda i u tom razdoblju, od 2005. do 2008. godine, gospodarstvo Zadarske županije najuspješnije je u novijoj hrvatskoj povijesti. Kroz četiri godine iskazana je ukupna dobit od preko milijardu i pol kuna. Slijedeće godine su godine krize i velikog pada prihoda. Veći dio gospodarstva nije uspio rashode prilagoditi novonastaloj situaciji pada konjunktura, pa se gomilaju veliki gubici, praktički slijedećih

šest godina pošlo je dobit iz prethodnog razdoblja. Došlo je, također, i do promjene strukture gospodarstva po područjima djelatnosti, ali i do promjene strukture izvora sredstava, odnosno veće ovisnosti o kreditnim institucijama. Rezultati poslovanja u 2015. poslovnoj godini probudili nadu u novi početak, prihodi su se približili rekordnoj razini iz 2008. godine, iskazana je pristojna dobit od 342 milijuna kuna, prosječan broj zaposlenih bio je na tada rekordnoj razini. Poslovanje u 2016. godini potvrdilo je sva pozitivna kretanja, broj zaposlenih u gospodarstvu, prihodi i dobit nadmašili su sve dosadašnje, kako prošlogodišnje, tako i one iz 2008. godine.

**Ukupni prihodi i rashodi te dobit/gubitak prije oporezivanja
gospodarstva Zadarske županije od 2000. do 2016. godine (u milijunima kuna)**

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Ovdje je važno napomenuti da svi kronološki sljedovi (poput gornjeg grafikona) sadrže podatke za pojedinu godinu prema godišnjem izvještaju za tu godinu. U kronološkom sijeku koriste se podaci iz godišnjih izvještaja koji se odnose samo na tekuću godinu. U takvom kronološkom slijedu:

- podatak za 2016. godinu je podatak iz izvještaja za 2016. godinu – stavka tekuća godina,
- podatak za 2015. godine nije podatak iz izvještaja za 2016. godinu – stavka prethodna godina, već podatak iz prošlogodišnjeg izvještaja za 2015. godinu – stavka tekuća godina.

Za razliku od ovakvih prikaza, kod usporedbe podataka iz tekuće samo s prethodnom godinom koriste se podaci iz izvještaja za tekuću godinu. Ti podaci za dvije uzastopne godine su iz istog izvještaja za prethodnu godinu i za tekuću godinu, eventualno i s indeksom promjene. Sve analize i usporedbe podataka iz 2016. u odnosu na podatke iz prethodne 2015. godine odnose se na isti obuhvat poduzetnika, onih koji su predali izvješća za 2016. godinu. Stavke u izvještaju imaju vrijednosti za prethodnu godinu, za tekuću godinu i indeks promjene vrijednosti tekuće u odnosu na prethodnu godinu, npr:

Stavka	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj zaposlenih prema satima rada:	20.363	21.644	106,3

Vrijednosti za prethodnu i za tekuću godinu odnose se na identičnu skupinu poduzetnika – onih koji su predali izvještaje za tekuću godinu. Ovdje podatke i za tekuću, 2016. godinu i za prethodnu, 2015. godinu, preuzimamo iz izvještaja za 2016. godinu. Zato su i indeksi promjena vrijednosti realni,

jer se odnose na pokazatelje za prethodnu i tekuću godinu onih istih poduzetnika koji su predali izvještaje za tekuću godinu. S druge strane, usporedba skupnih pokazatelja u rasponu od više godina nikad ne može biti tako precizna. Nikad nemamo isti broj izvještaja poduzetnika u različitim godinama: neki su

prestali poslovati, novi su se registrirali, neki su promijenili sjedište u drugu županiju, a neki doselili, neki naprosto izvještaj nisu u zakonskom roku predali FINA-i. Označavanje indeksa promjena u takvim višegodišnjim nizovima podataka bilo bi manje precizno, jer bi se uspoređivali poslovni rezultati više različitih skupina poduzetnika. Konkretno u Zadarskoj županiji za 2016. godinu izvještaje je predalo 3.918 poduzetnika, za 2015. godinu 3.597 poduzetnika, za 2014. godinu 3.512 poduzetnika, za 2013. godinu 3.239 poduzetnika itd.

S druge strane, ako želimo prikazati promjene vrijednosti pojedine stavke kroz duže razdoblje, jedini način je da koristimo vrijednosti za tekuću godinu iz svih godišnjih izvještaja u promatranom razdoblju, svojevrsni kronološki slijed. Kako se obuhvat podataka u svakoj godini odnosi na različitu skupinu poduzetnika, verižni indeksi ne mogu biti precizni i realni. U dužem promatranom razdoblju te greške su zanemarive i ne iskrivljuju prikaz višegodišnjih promjena promatranih vrijednosti.

Bilanca gospodarstva Zadarske županije

BILANCA - AKTIVA	AOP	Prethodna 2015. godina (neto)	Tekuća 2016. godina (neto)	Indeks 2016./15.
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	473.471	610.309	128,9
DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002	16.204.926.906	16.950.327.234	104,6
NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003	276.051.221	267.641.632	97,0
Izdaci za razvoj	004	8.941.916	8.631.114	96,5
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	136.775.538	135.808.055	99,3
Goodwill	006	35.486.828	22.221.229	62,6
Predumovi za nabavu nematerijalne imovine	007	482.018	1.823.607	378,3
Nematerijalna imovina u pripremi	008	43.453.211	34.295.771	78,9
Ostala nematerijalna imovina	009	50.911.710	64.861.856	127,4
MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010	14.675.212.056	15.383.198.138	104,8
Zemljište	011	2.519.772.241	2.605.259.498	103,4
Građevinski objekti	012	5.296.006.229	5.452.289.777	103,0
Postrojenja i oprema	013	4.165.224.561	4.238.219.250	101,8
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	918.111.446	1.005.937.562	109,6
Biološka imovina	015	103.392.686	104.350.602	100,9
Predumovi za materijalnu imovinu	016	83.368.109	93.653.287	112,3
Materijalna imovina u pripremi	017	1.067.710.370	1.353.855.574	126,8
Ostala materijalna imovina	018	92.033.322	80.441.797	87,4
Ulaganje u nekretnine	019	429.593.092	449.190.791	104,6
DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020	1.026.135.954	1.038.591.321	101,2
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021	573.755.847	526.539.971	91,8
Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022	10.000	10.000	100,0
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023	72.873.925	42.838.588	58,8
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024	176.747.972	156.844.072	88,7
Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025	12.300	110.840	901,1
Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026	20.794.427	60.330.926	290,1

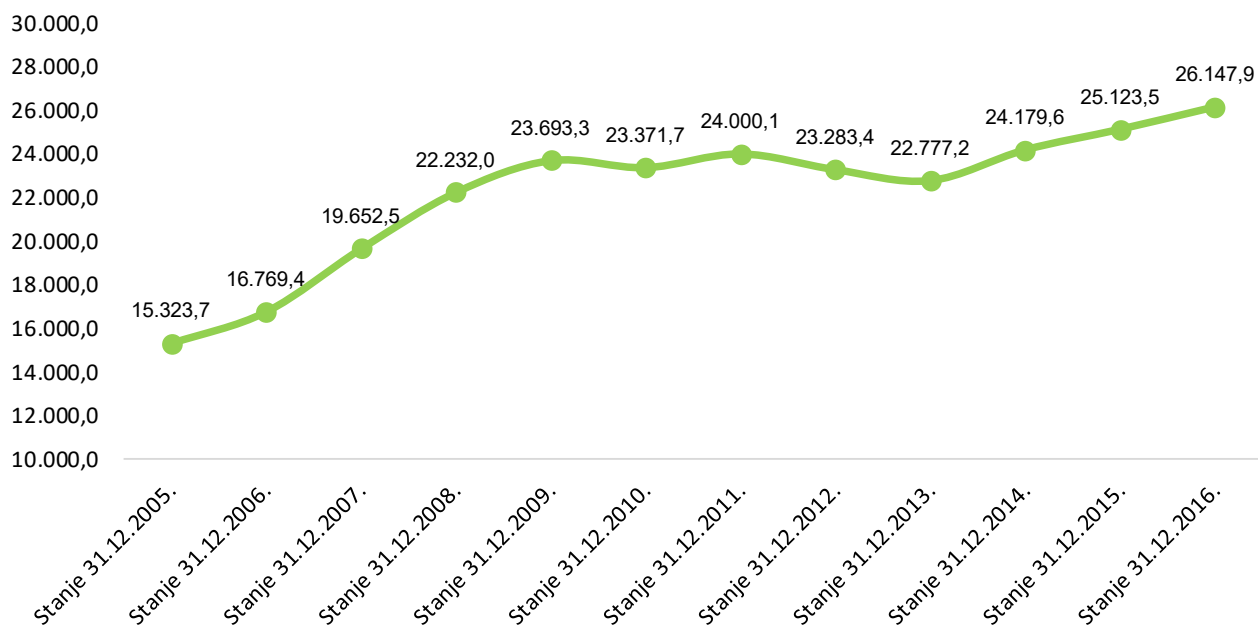
Ulaganja u vrijednosne papire	027	21.416.142	24.419.908	114,0
Dani zajmovi, depoziti i slično	028	117.900.694	178.328.558	151,3
Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029	18.742.232	19.943.460	106,4
Ostala dugotrajna financijska imovina	030	23.882.415	29.224.998	122,4
POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031	161.659.959	185.968.704	115,0
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032	59.457.298	63.212.259	106,3
Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033	5.338.656	5.216.033	97,7
Potraživanja od kupaca	034	17.668.679	17.045.448	96,5
Ostala potraživanja	035	79.195.326	100.494.964	126,9
ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	65.867.716	74.927.439	113,8
KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	7.866.643.254	8.951.310.219	113,8
ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	3.014.633.732	3.052.261.901	101,2
Sirovine i materijal	039	294.962.603	326.261.117	110,6
Proizvodnja u tijeku	040	1.047.458.562	1.081.510.348	103,3
Gotovi proizvodi	041	212.349.431	182.021.566	85,7
Trgovačka roba	042	528.267.791	564.150.147	106,8
Predujmovi za zalihe	043	11.585.324	13.503.778	116,6
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044	372.653.902	337.200.492	90,5
Biološka imovina	045	547.356.119	547.614.453	100,0
POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	2.320.223.995	3.453.455.527	148,8
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047	299.705.263	224.604.328	74,9
Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048	9.594.089	1.043.588.500	>>100
Potraživanja od kupaca	049	1.555.461.299	1.740.269.450	111,9
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	48.982.303	52.871.350	107,9
Potraživanja od države i drugih institucija	051	201.997.512	189.029.171	93,6
Ostala potraživanja	052	204.483.529	203.092.728	99,3
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	1.392.881.650	1.309.008.951	94,0
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054	20.382.260	20.225.873	99,2
Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055	27.605	27.605	100,0
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	147.696.466	171.813.210	116,3
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057	1.774.859	1.106.329	62,3
Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058	4.094.480	3.724.142	91,0
Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059	124.532.678	239.574.042	192,4
Ulaganja u vrijednosne papire	060	20.341.653	70.329.647	345,7
Dani zajmovi, depoziti i slično	061	982.406.415	741.244.639	75,5
Ostala financijska imovina	062	91.625.234	60.963.464	66,5
NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	1.138.903.877	1.136.583.841	99,8
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064	141.538.008	245.615.559	173,5
UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	24.213.581.639	26.147.863.321	108,0
IZVANBILANČNI ZAPISI	066	51.092.482	56.401.627	110,4

BILANCA - PASIVA	AOP	Prethodna 2015. godina (neto)	Tekuća 2016. godina (neto)	Indeks 2016./15.
KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	067	5.190.964.813	6.911.290.887	133,1
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	4.951.754.760	5.225.624.633	105,5
KAPITALNE REZERVE	069	894.647.554	2.073.145.021	231,7
REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070	324.707.529	368.680.736	113,5
Zakonske rezerve	071	43.414.358	46.363.475	106,8
Rezerve za vlastite dionice	072	25.217.564	24.945.612	98,9
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073	11.311.432	14.054.560	124,3
Statutarne rezerve	074	12.525.707	14.444.394	115,3
Ostale rezerve	075	254.861.332	296.981.815	116,5
REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	1.310.172.797	1.280.398.680	97,7
REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	077	3.734.654	4.093.890	109,6
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	078	3.734.654	4.093.890	109,6
Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079	0	0	-
Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080	0	0	-
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	081	-2.547.666.578	-2.532.491.020	99,4
Zadržana dobit	082	2.160.423.893	2.533.944.568	117,3
Preneseni gubitak	083	4.708.090.471	5.066.435.588	107,6
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	084	253.614.097	491.838.947	193,9
Dobit poslovne godine	085	767.536.701	941.872.836	122,7
Gubitak poslovne godine	086	513.922.604	450.033.889	87,6
MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	087	0	0	-
REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	088	123.700.681	136.939.406	110,7
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	089	18.109.633	22.284.176	123,1
Rezerviranja za porezne obveze	090	4.332.165	4.458.661	102,9
Rezerviranja za započete sudske sporove	091	36.065.711	37.224.203	103,2
Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	092	19.132.772	19.960.769	104,3
Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	093	33.819.435	38.592.392	114,1
Druga rezerviranja	094	12.240.965	14.419.205	117,8
DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	095	7.829.147.276	9.866.414.152	126,0
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	096	73.382.458	41.543.085	56,6
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	097	752.809.902	650.012.923	86,3
Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	098	11.273.849	10.786.538	95,7
Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	099	40.664.921	1.130.862.363	>>100
Obveze za zajmove, depozite i slično	100	1.301.299.101	1.365.241.921	104,9
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101	5.392.901.286	5.334.562.116	98,9
Obveze za predujmove	102	5.197.993	7.848.796	151,0
Obveze prema dobavljačima	103	45.453.728	54.963.613	120,9
Obveze po vrijednosnim papirima	104	223.017	53.983	24,2
Ostale dugoročne obveze	105	86.866.509	1.143.111.467	>>100
Odgođena porezna obveza	106	119.074.512	127.427.347	107,0

D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107	9.659.938.851	7.677.239.454	79,5
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108	410.539.422	292.260.775	71,2
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	109	593.345.423	263.056.635	44,3
Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110	40.209.618	44.352.235	110,3
Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111	172.632.187	309.618.325	179,4
Obveze za zajmove, depozite i slično	112	1.223.631.331	1.077.267.203	88,0
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113	3.860.646.897	2.237.912.900	58,0
Obveze za predujmove	114	212.218.326	242.394.338	114,2
Obveze prema dobavljačima	115	2.219.705.726	2.241.682.594	101,0
Obveze po vrijednosnim papirima	116	22.082.999	20.526.305	93,0
Obveze prema zaposlenicima	117	181.004.544	186.829.702	103,2
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	118	410.355.423	436.117.675	106,3
Obveze s osnove udjela u rezultatu	119	34.200.408	31.110.726	91,0
Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120	1.940.536	1.017.189	52,4
Ostale kratkoročne obveze	121	277.426.010	293.092.852	105,6
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	122	1.409.830.018	1.555.979.412	110,4
UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	123	24.213.581.639	26.147.863.311	108,0
IZVANBILANČNI ZAPISI	124	51.092.481	56.401.627	110,4

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Aktiva/pasiva gospodarstva Zadarske županije kroz godine(u milijunima kuna)

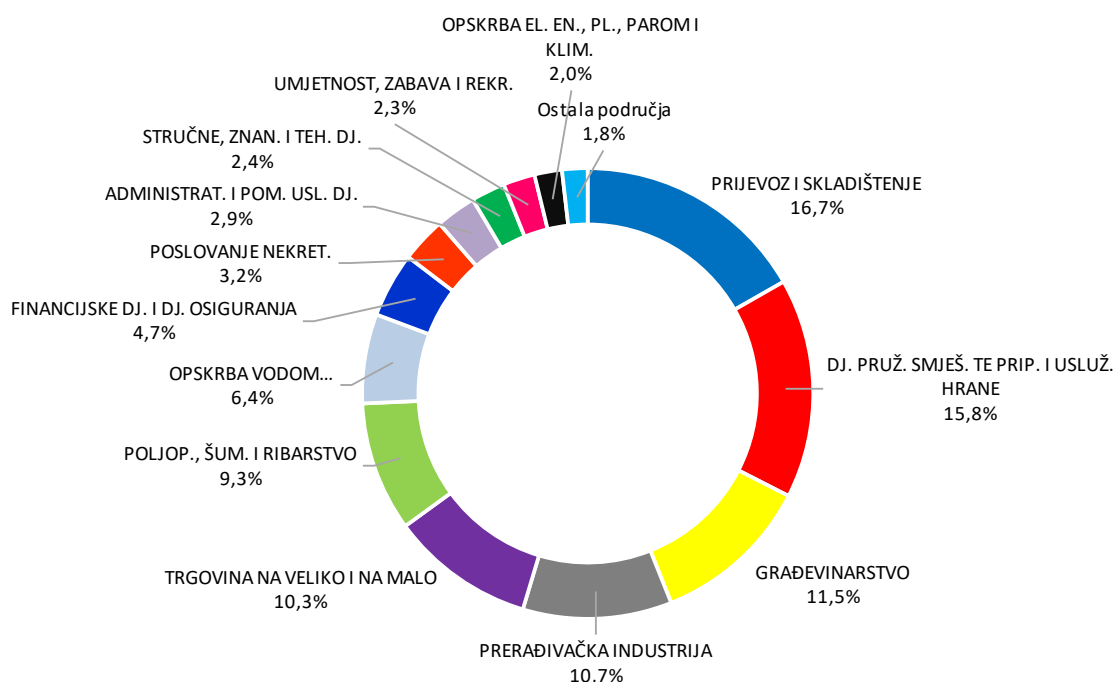

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupna vrijednost sredstava i njihovi izvori (aktiva/pasiva) rastu zadnjih desetak godina, stagnacija i blagi pad zabilježeni su tek u pojedinim kriznim godinama. Nakon 2013. godine imamo kontinuitet povećanja aktive i na kraju 2016. godine ona iznosi 26,15 milijardi kuna. Na slijedećem grafikonu prikazano je kako je, po područjima djelatnosti, raspoređeno tih 26.147,9 milijuna kuna vrijednosti aktive gospodarstva Zadarske županije evidentiranih na kraju 2016. godine.

Prijevoz i skladištenje ima najveću aktivu, 16,7% u strukturi aktive cjelokupnog gospodarstva, zatim slijede Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 15,8%, Građevinarstvo s 11,5%, Prerađivačka industrija ima udjel od 10,7% vrijednosti aktive (od toga najviše Proizvodnja metala i Proizvodnja prehrambenih proizvoda). Aktiva sektora trgovine čini slijedećih 10,3%, Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva 9,3% itd.

Struktura aktive/pasive gospodarstva Zadarske županije na kraju 2016. godine po područjima djelatnosti

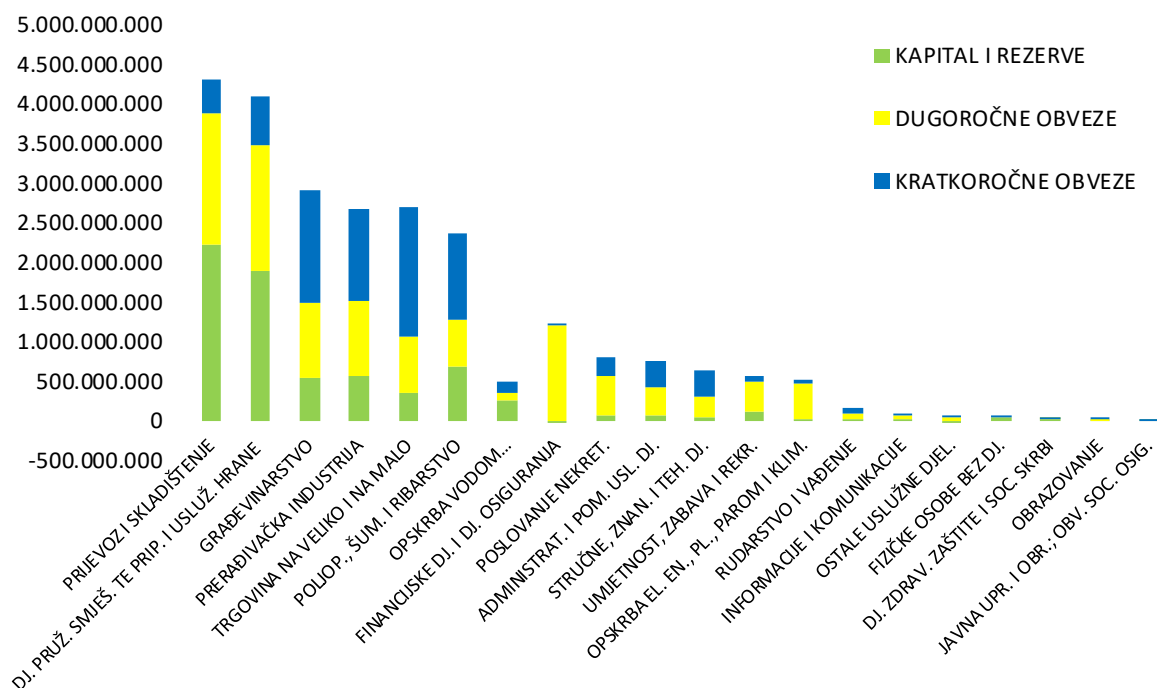
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Zanimljiv je prikaz glavnih stavki pasive pojedinih područja djelatnosti na kraju 2016. godine. Imponira struktura izvora sredstava u području djelatnosti Prijevoz i skladištenje, ove godine i u Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Odnos vlastitih i tuđih izvora sredstava nepovoljan u velikoj skupini značajnih područja djelatnosti (Građevinarstvo, Prerađivačka industrija i osobito Trgovina), ali i u brojnim manje zastupljenim područjima djelatnosti.

Struktura je donekle povoljna o području Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te u području Opskrbe vodom.

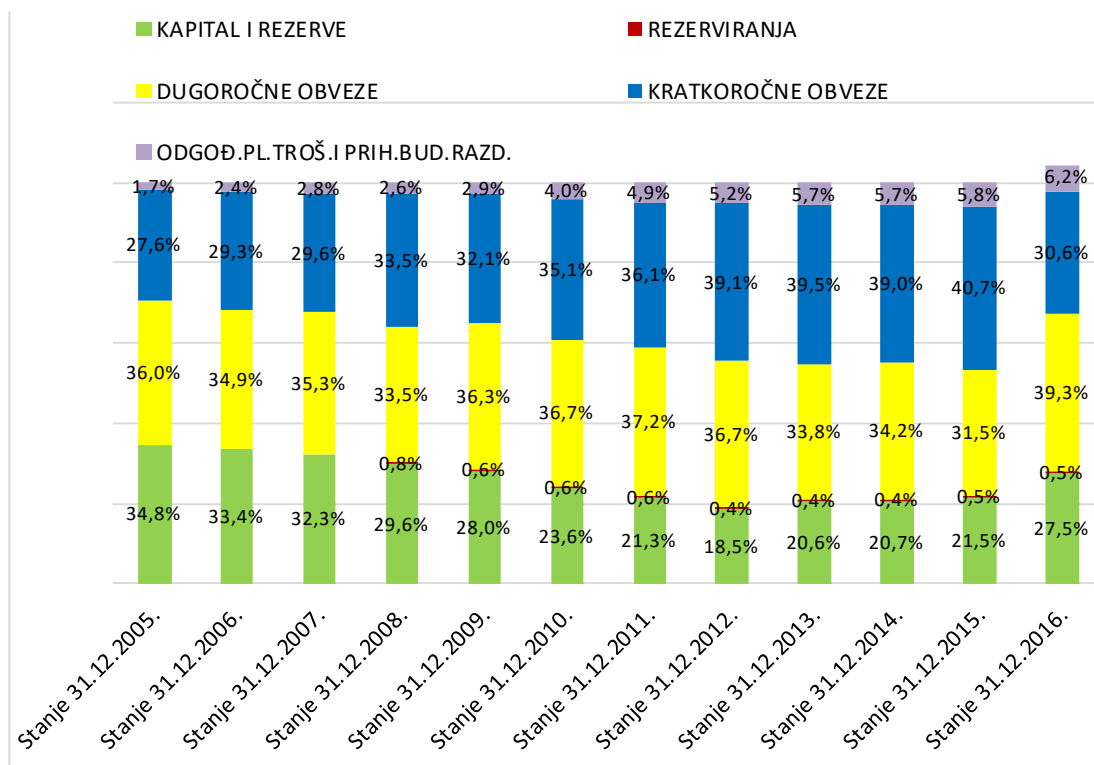
Na razini cjelokupnog gospodarstva Zadarske županije, omjer vlastitih i tuđih izvora sredstava mijenjao se na štetu vlastitih izvora, pa udjel od 34,8% vlastitog kapitala u pasivi cjelokupnog gospodarstva iz 2005. godine, na kraju 2012. godine pada na mizernih 18,5% i uz blagi oporavak zadnjih godina, 2016. godina zaključena je s udjelom vlastitog kapitala od 27,5%. Još uvijek daleko od idealnog odnosa vlastitih i tuđih izvora sredstava, ovo je ipak značajan pomak u stabilizaciji poslovanja većeg dijela gospodarstva. Pozitivan pomak je i značajno smanjenje udjela kratkoročnih obveza, koje u pravilu predstavljaju zaduživanje po nepovoljnim uvjetima.

Odnos glavnih izvora sredstava u strukturi pasive gospodarstva Zadarske županije na kraju 2016. godine (u kunama) - po područjima djelatnosti

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Struktura izvora sredstava (pasive) gospodarstva Zadarske županije po godinama

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA GOSPODARSTVA GRADA ZADRA U 2016.

Zbog značaja Zadra u ukupnosti županijskog gospodarstva, ovdje dajemo osnovne podatke o doprinosu gospodarstva Grada Zadra. GFI za 2016. godinu predalo je ukupno 2.286 poduzetnika sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra. Oni su u 2016. godini zapošljavali (mjereno satima rada) 13.004 radnika, što je za 4,9% više nego prethodne godine i što predstavlja 60,1% svih zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije u 2016. godini.

Ostvareni ukupni prihodi od 7.058,3 mil. kuna predstavljaju 55,6% ukupnih županijskih prihoda, a vrijednost aktive od 16.858,7 mil. kuna čak 64,5% županijske aktive.

Grad Zadar apsolutno je gospodarsko središte Zadarske županije i u gotovo svim kategorijama dominira s preko 60% svog doprinosa gospodarskom životu Županije. Izuzetak je jedino u turističkom prometu. Zbog kvalitetne disperzije turističkih kapaciteta širom Županije, Grad Zadar je 2016. godine u turističkim dolascima sudjelovao s 28,7% i u noćenjima s 15,1%.

U tablici su prikazane glavne stavke Bilance, te Računa dobiti i gubitka gospodarstva Grada Zadra.

Kao i u svim prikazima gospodarstva, teritorijalni kriterij podjele napravljen je prema sjedištu poduzetnika. Pritom je nepoznato

da li poduzetnik ima podružnice ili pogone na području drugih administrativnih jedinica u Zadarskoj županiji ili bilo gdje na području Hrvatske. Nepoznato je također prebivalište zaposlenika, svi se vode prema sjedištu poduzetnika kod koga su zaposleni.

Gospodarstvo Grada Zadra u 2016. godini u gotovo svim pokazateljima uspješnosti bilo bolje nego u prethodnoj 2015. godini. Prosječan broj zaposlenih mjeren satima rada povećan je za 4,9%, dok su neto plaće i nadnice povećane za 8,8%, što znači da su rasla i nominalne neto plaće.

Povećana je vrijednost aktive za 7,9% (i pritom značajno povećan udjel vlastitih sredstava u pasivi, odnosno za 143,2%).

Ukupni prihodi rasli su tek 2,9%, ipak više od ukupnih rashoda koji su praktično ostali na istoj razini iz prošle godine, pa je značajno povećana i agregirana dobit prije oporezivanja i to za 91,2%. Prihodi od prodaje u inozemstvu blago su smanjeni za 2,6% uz istovremeno povećanje uvoza za 19,6%.

Značajno smanjenje zabilježeno je u području investiranja i to u obje stavke koje novi izvještaji poduzetnika za 2016. godinu prikazuju: Bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu – ukupno te Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu.

**Bilanca, Račun dobiti i gubitka, dodatni podaci
gospodarstva Grada Zadra u 2016. godini – odabrane stavke**

ODABRANE STAVKE	AOP	Prethodna 2015. godina (neto)	Tekuća 2016. godina (neto)	Indeks 2016./15.
Broj zaposlenih prema satima rada		12.396	13.004	104,9
DUGOTRAJNA IMOVINA	002	10.269.552.524	10.472.737.309	102,0
MATERIJALNA IMOVINA	010	9.274.318.540	9.396.346.515	101,3
Zemljište	011	1.607.132.015	1.602.155.694	99,7
Građevinski objekti	012	3.162.372.113	3.143.965.825	99,4
Postrojenja i oprema	013	3.159.328.937	3.133.413.757	99,2
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	020	761.656.383	806.787.206	105,9
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	037	5.268.137.829	6.262.419.562	118,9
ZALIHE	038	2.063.445.043	2.064.500.928	100,1
POTRAŽIVANJA	046	1.327.233.216	2.526.353.457	190,3
KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	053	1.058.856.382	925.590.222	87,4
NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	818.603.188	745.974.956	91,1
UKUPNO AKTIVA	065	15.631.276.242	16.858.703.283	107,9
KAPITAL I REZERVE	067	3.099.837.196	4.438.526.713	143,2
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	3.255.673.233	3.310.661.520	101,7
KAPITALNE REZERVE	069	476.937.162	1.688.998.355	354,1
REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	1.011.848.966	965.290.632	95,4
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	081	-1.989.758.104	-2.066.668.972	103,9
DUGOROČNE OBVEZE	095	4.648.330.750	6.565.338.291	141,2
KRA TKOROČNE OBVEZE	107	6.992.858.345	4.913.914.315	70,3
Troškovi osoblja	137	1.085.332.751	1.170.915.241	107,9
Neto plaće i nadnice	138	737.663.688	802.695.320	108,8
Amortizacija	141	462.380.129	489.573.523	105,9
UKUPNI PRIHODI	177	6.862.465.873	7.058.325.391	102,9
UKUPNI RASHODI	178	6.689.158.967	6.726.944.347	100,6
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	179	173.306.906	331.381.044	191,2
Dobit prije oporezivanja	180	517.312.148	650.184.137	125,7
Gubitak prije oporezivanja	181	344.005.242	318.803.093	92,7
Prihodi od prodaje u inozemstvu	243	1.370.698.778	1.334.988.381	97,4
Uvoz u razdoblju	273	356.379.486	426.343.773	119,6
Bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu - ukupno	278	2.239.456.723	1.653.736.214	73,8
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	284	1.113.128.560	438.510.241	39,4

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Podatke o zaposlenosti dobivamo iz više izvora i ovisno o izvoru obuhvat podataka je različit. Prilikom usporedbe ovih podataka najtočnije rezultate imamo ako uspoređujemo podatke istog obuhvata i iz istog izvora. Ponekad je ipak potrebno usporediti i podatke iz različitih izvora, obuhvat nije u tom slučaju identičan, ali i ovakvi rezultati mogu biti indikativni i pomoći sagledavanju problematike zaposlenosti, iako nisu potpuno u skladu s pravilima statističke obrade podataka. Zaposlenost, kao i nezaposlenost stanovništva u Hrvatskoj prate četiri institucije:

- nama najvažniji su podaci iz financijskih izvještaja poduzetnika – obveznika plaćanja poreza na dobit, predanih FINA-i. Kretanje broja zaposlenih u gospodarskim subjektima ovisno je o poslovnim rezultatima i indikator je poslovne uspješnosti tog istog gospodarstva. Nedostatak ovih podataka je da su njime obuhvaćeni podaci samo onih poduzetnika koji su izvješća predali, a ne predaju ih svi. Ovi podaci odnose se samo na zaposlene u pravnim osobama iz područja gospodarstva, bez sektora bankarstva i osiguranja. Kriterij je sjedište pravne osobe, a ne prebivalište zaposlenika. Najčešće se koriste podaci o prosječnom broju zaposlenih mjerivo satima rada. Precizno su usporedivi samo podaci izvještajnog razdoblja (godine) s podacima iz prethodnog razdoblja iz tih istih izvještaja. Vremenski sljedovi ne donose preciznu usporedbu, jer niti u jednom izvještajnom razdoblju izvještaje ne predaju svi poduzetnici.

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) vodi evidenciju o svojim osiguranicima i to za kategorije: radnika kod pravnih osoba, radnika kod fizičkih osoba, obrtnike, poljoprivrednike, samostalne profesionalne djelatnosti, zaposlene kod međunarodnih organizacija, s produženim osiguranjem i ostale. Kriterij je prebivalište osiguranika (zaposlenika), a iz kategorije radnici kod pravnih osoba nisu izdvojeni radnici u

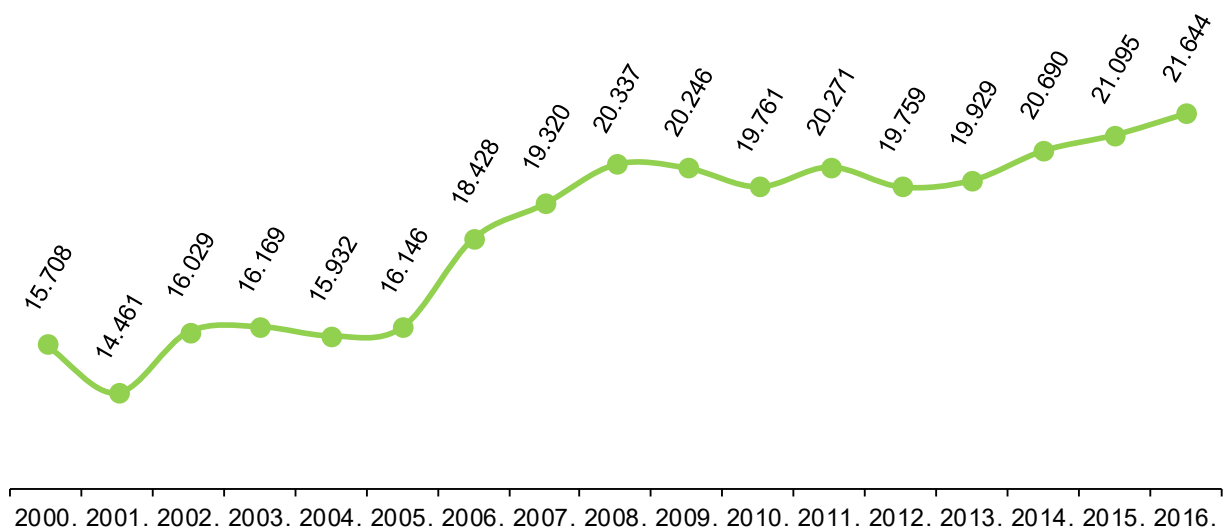
gospodarstvu kao posebna kategorija, pa su ovi podaci teško usporedivi s podacima FINA-e. Podaci se vode sa stanjem na kraju svakog tromjesečja i stupanj točnosti usporedbe podataka (krajem istog tromjesečja) je jako visok.

- Državni zavod za statistiku (DZS) vodi evidenciju o zaposlenima prema područjima djelatnosti i po županijama sa stanjem 31. ožujka svake godine. Obuhvaćeni su podaci o zaposlenima samo u pravnim osobama prikupljeni izvještajem RAD-1G i procjenom broja zaposlenih u pravnim osobama koje imaju manje od 10 zaposlenih. Vremenski sljedovi ovih podataka su statistički ispravni, a usporedba ovih s podacima iz druga dva izvora može biti samo indikativna.

- Hrvatski zavod za zapošljavanje registrira nezaposlene osobe koje su prijavljene na Zavodu. Evidencija se vodi na mjesečnoj bazi i vrlo je detaljna: prema prebivalištu, prema spolu, prema stručnoj spremi, prema godinama starosti itd. Jedina mana je da evidencijom nisu obuhvaćane nezaposlene osobe koje su propustile registrirati se na Zavodu ili su to pravo izgubile, a da se nisu zaposlile.

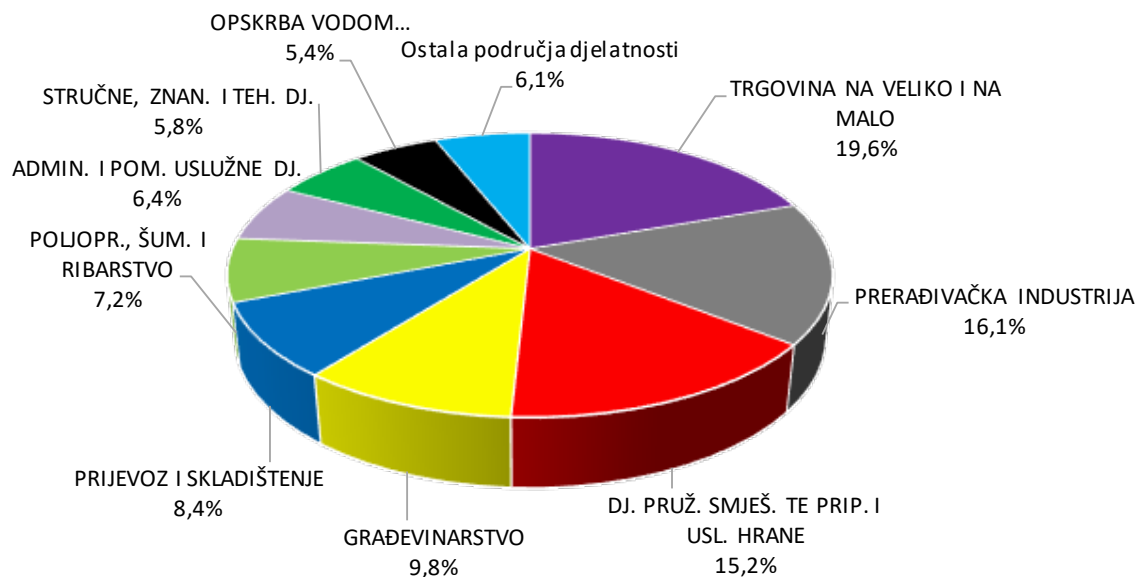
Održavanje visokog stupnja zaposlenosti u kriznim vremenima odlika je gospodarstva Zadarske županije i to smo u našim analizama više puta naglasili. Unatoč velikim poslovnim problemima u kriznom razdoblju, gospodarstvenici-poslodavci zadržali su približno isti broj zaposlenika. Relativno male oscilacije broja zaposlenih, manje su nego na državnoj razini i značajno manje nego u sektoru obrtništva, na što poslodavci u gospodarstvu mogu biti ponosni. Povećanjem prihoda u zadnjim godinama, povećava se i broj zaposlenih, 2008. godina nadmašena je u 2014. godini, u 2016. došli smo do sada najvećeg broja od 21.614 zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije.

**Prosječan broj zaposlenih (mjereno satima rada) gospodarstva Zadarske županije
u razdoblju od 1999. do 2016. godine**

Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

**Struktura prosječnog broja zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije
u 2016. godini, po područjima djelatnosti**

Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Prosječan broj zaposlenih (prema satima rada) i prosječna neto isplaćena mjesečna plaća (u kunama) u gospodarstvu Zadarske županije u 2015. i 2016. godini – po područjima djelatnosti

Područje djelatnosti		Broj izvještaja za 2016.		Zaposleni na bazi sati rada	Indeks		Prosječna neto isplaćena mjesečna plaća (kune)	Indeks
		2015.	2016.		2015.	2016.		
O	FIZIČKE OSOBE BEZ DJELATNOSTI	5	1	1	100,0	2.424	2.496	103,0
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	167	1.493	1.555	104,2	4.824	5.071	109,5
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	20	70	91	130,0	3.685	3.671	129,5
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	385	3.447	3.478	100,9	4.261	4.446	105,3
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	21	7	8	114,3	5.039	4.697	106,5
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	38	1.148	1.177	102,5	4.757	5.094	109,8
F	GRAĐEVINARSTVO	494	1.867	2.113	113,2	3.731	3.811	115,6
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	771	4.055	4.239	104,5	4.046	4.073	105,2
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	182	1.729	1.823	105,4	9.645	9.902	108,2
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	571	3.073	3.285	106,9	4.380	4.370	106,6
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	71	143	160	111,9	3.912	4.020	115,0
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	7	15	18	120,0	7.587	6.718	106,3
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	179	160	178	111,3	4.316	4.335	111,7
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	433	1.141	1.266	111,0	4.899	4.962	112,4
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	334	1.232	1.392	113,0	3.995	4.434	125,4
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	1	5	5	100,0	4.468	4.607	103,1
P	OBRAZOVANJE	42	213	231	108,5	4.346	4.209	105,0
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	56	170	183	107,6	3.651	4.122	121,5
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	69	202	220	108,9	5.091	5.086	108,8
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	72	192	221	115,1	3.306	3.269	113,8
	UKUPNO	3.918	20.363	21.644	106,3	4.728	4.852	102,6

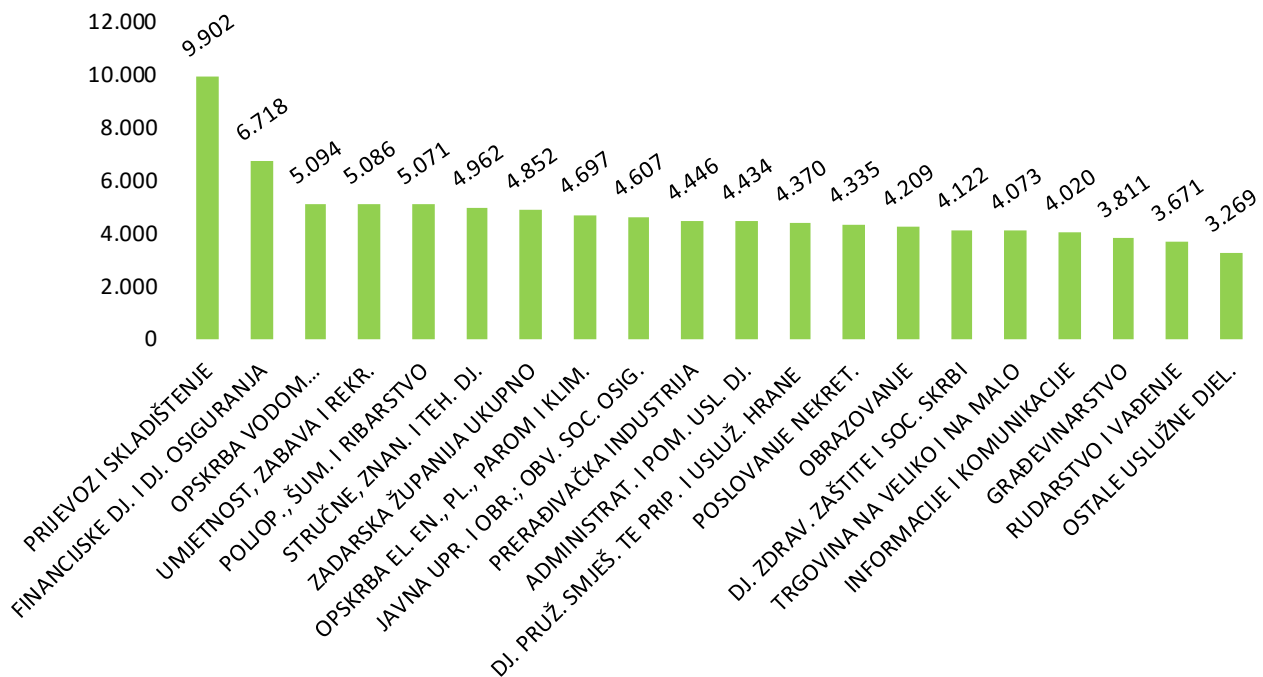
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Na temelju podataka o prosječnom broju zaposlenih i troškovima za neto plaće i nadnice, došli smo i do izračuna prosječne neto isplaćene mjesečne plaće u gospodarstvu Zadarske županije. Ona je u 2016. godini iznosila 4.852 kuna i bila je nominalno veća za 2,6% u odnosu na prosječnu plaću isplaćenu u 2015. godini. Velike su razlike u visini isplaćene plaće po pojedinim područjima djelatnosti i kreću se od 3.269 kuna u Ostalim uslužnim djelatnostima do 9.902 kune u Prijevozu i skladištenju. Ove godine plaće su rasle u svim područjima djelatnosti. Niti u jednom području

nije zabilježeno smanjenje prosječne plaće, relativan rast kretao se od 3,1% u Javnoj upravi i obrani do 29,5% u Rudarstvu i vađenju. Na slijedećem grafikonu rangirana su područja djelatnosti gospodarstva Zadarske županije prema prosječnim mjesečnim neto isplaćenim plaćama u 2016. godini.

U izvještajima za 2016. godinu primjetna je još jedna zanimljivost vezana uz zaposlenost u gospodarstvu Zadarske županije. Naime, u niti jednom području djelatnosti nije došlo do smanjenja broja zaposlenih.

**Prosječna mjesečna neto isplaćena plaća po zaposlenom u 2016. godini -
po područjima djelatnosti gospodarstva Zadarske županije (u kunama)**

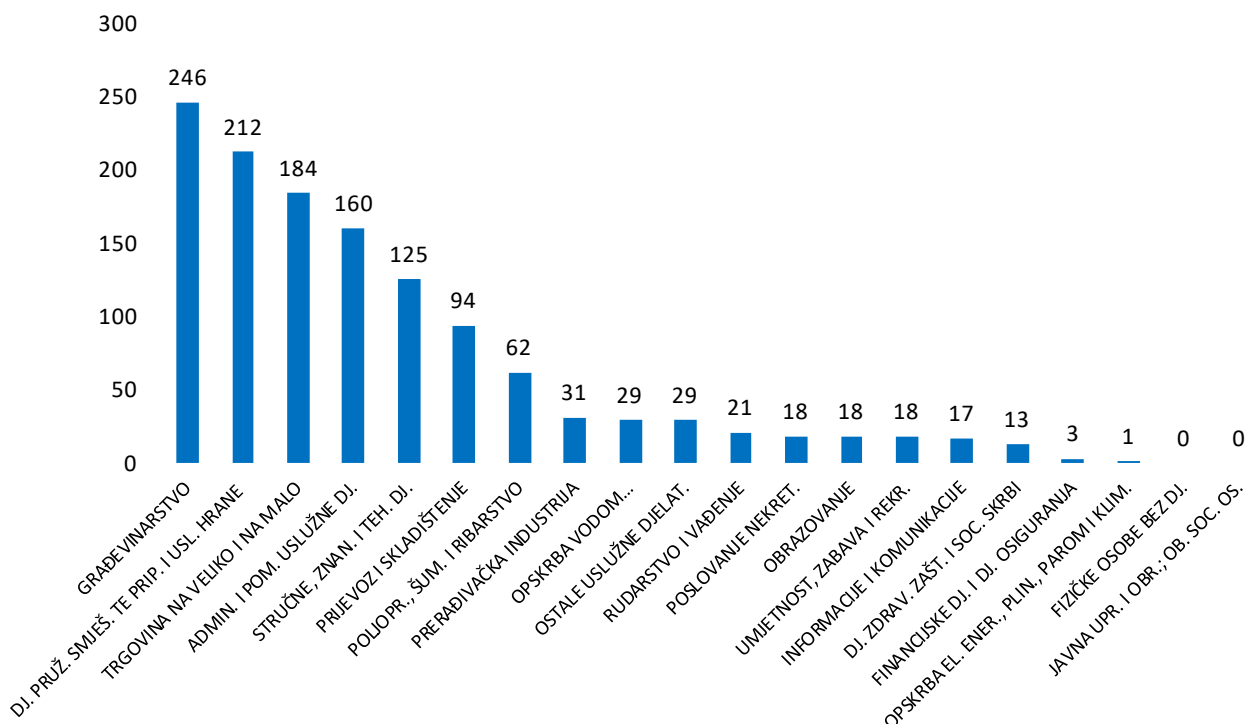

Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U svim područjima povećan je broj zaposlenih ili je eventualno ostao na istoj razini. Najveća promjena broja zaposlenih zabilježena je u području Građevinarstva, zatim u

Djelatnostima smještaja i hrane, Trgovini, Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, Stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima itd.

**Razlika u broju zaposlenih (mjereno brojem sati) u 2016.
u odnosu na 2015. godinu po područjima djelatnosti gospodarstva Zadarske županije**

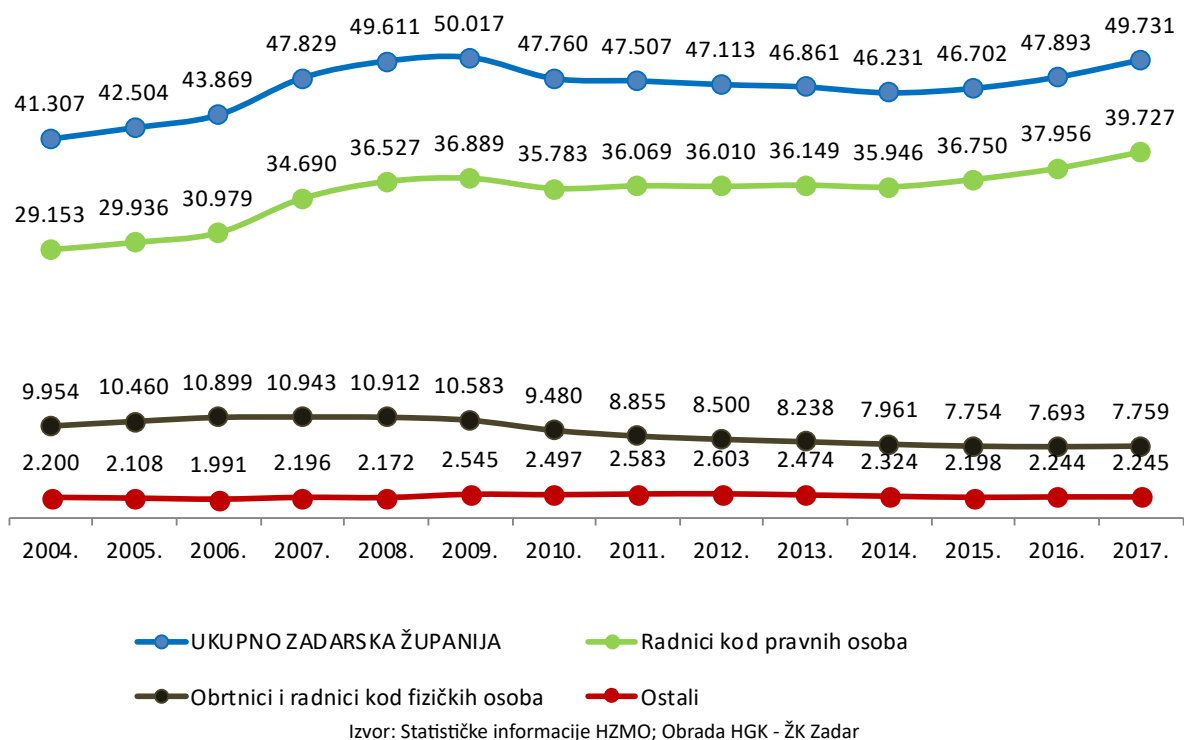
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Sve dosad prezentirane podatke o broju zaposlenih samo u gospodarstvu (i to prema sjedištu poslodavca, a ne prema prebivalištu zaposlenika) nalazimo u izvješćima Financijske agencije. Podatke o ukupnoj zaposlenosti rezidenata nekog područja, u ovom slučaju stanovnika Zadarske županije, crpimo iz izvješća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju njihovih osiguranika (Statističke informacije HZMO donose stanje na kraju svakog tromjesečja). Na slijedećim grafovima pratimo promjene u razini zaposlenosti na području Zadarske županije prema osnovama osiguranja. Uvažavajući sezonske oscilacije u Županiji, ovdje donosimo prikaz stanja broja zaposlenih krajem sva četiri tromjesečja, sezonske oscilacije najviše variraju između kraja prvog i drugog tromjesečja. Nažalost, ne možemo izdvojeno pratiti promjene u broju zaposlenih u gospodarstvu, jer se radnici kod svih pravnih osoba evidentiraju u jedinstvenoj stavci (zelena krivulja u našim grafikonima). Smeđim krivuljama prikazani su kao zajednička kategorija obrtnici i radnici kod fizičkih osoba, a zaposlenici – osiguranici po svim ostalim osnovama osiguranja prikazani su crvenim krivuljama.

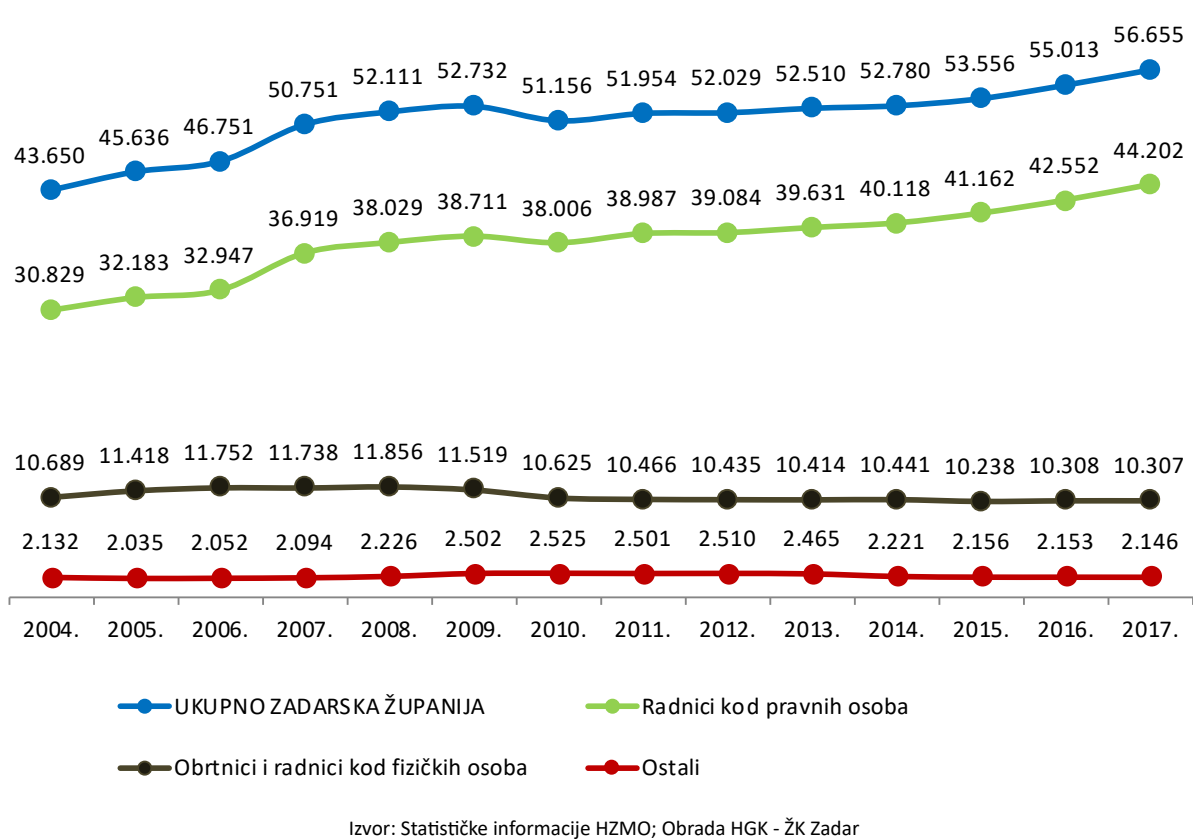
Ta zadnja kategorija – Ostali (Poljoprivrednici, Samostalne profesionalne djelatnosti, Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu, te Produženo osiguranje), nije podložna velikim sezonskim oscilacijama, niti se značajno smanjivala kroz promatrano razdoblje, čak je i rasla tijekom kriznih godina. Radnici kod pravnih osoba, dakle u gospodarstvu i javnom sektoru, svoj su broj,

nakon izvansezonskog maksimuma (36.889 na dan 31. ožujka 2009.), uspjeli održati na relativno visokoj razini tijekom kriznog razdoblja. Krajem ožujka 2017. godine imamo novi izvansezonski rekord od 39.727 zaposlenih s ovom osnovom osiguranja. U ljetnoj sezoni, ponajviše zahvaljujući povećanju zaposlenosti u turističkom sektoru, rekordan broj zaposlenih s ovom osnovom osiguranja dostignut je već 2013. godine (39.631 osiguranik) i od tada se kontinuirano povećava 2014. godine (40.118), 2015. godine (41.162), 2016. (42.552) i konačno 2017. (44.202). Kretanje zaposlenosti u obrtništvu nije imalo isti trend, od 2008. stalno pada, pad je blaži u sezoni, a izraženiji izvan sezone. Zaposleni s ovom osnovom osiguranja (obrnici i radnici kod fizičkih osoba) svoj maksimum izvan sezone imali su 2007. godine (na dan 31. ožujka bilo ih je 10.943), da bi do 2015. godine njihov broj pao na svega 7.693 osiguranika. Blagi oporavak, odnosno 7.759 osiguranika u ovoj kategoriji imamo krajem ožujka 2017. godine. Sezonsko zapošljavanje snažno je zastupljeno i kod ove kategorije osiguranika, pa se njihov broj krajem lipnja kreće od 11.856 u 2008. godini do 10.307 u 2017. godini. Općenito možemo konstatirati da je sezonski rad sve više zastupljen u Zadarskoj županiji. (Sezonska) razlika između ukupnog broja zaposlenih krajem lipnja i ukupnog broja zaposlenih krajem ožujka 2004. godine bila je 2.343 zaposlenika, 2008. godine iznosila je okruglih 2.500 zaposlenika, a 2016. godine iznosila je čak 7.120 sezonskih zaposlenika. Razlike krajem srpnja (najviše razine zaposlenosti) i krajem siječnja (najniže razine zaposlenosti) zadnje tri godine još su veće.

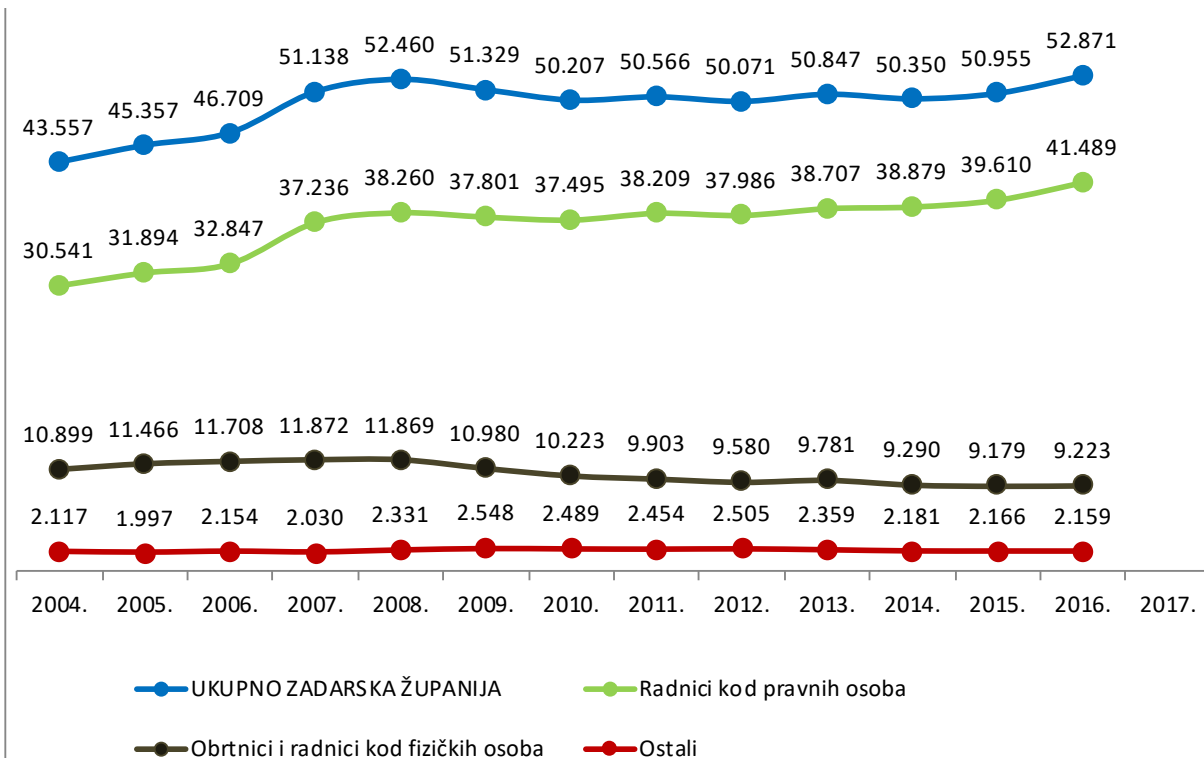
**Broj zaposlenih (osiguranika HZMO prema osnovama osiguranja)
u Zadarskoj županiji - stanje 31. ožujka**

**Broj zaposlenih (osiguranika HZMO prema osnovama osiguranja)
u Zadarskoj županiji - stanje 30. lipnja**

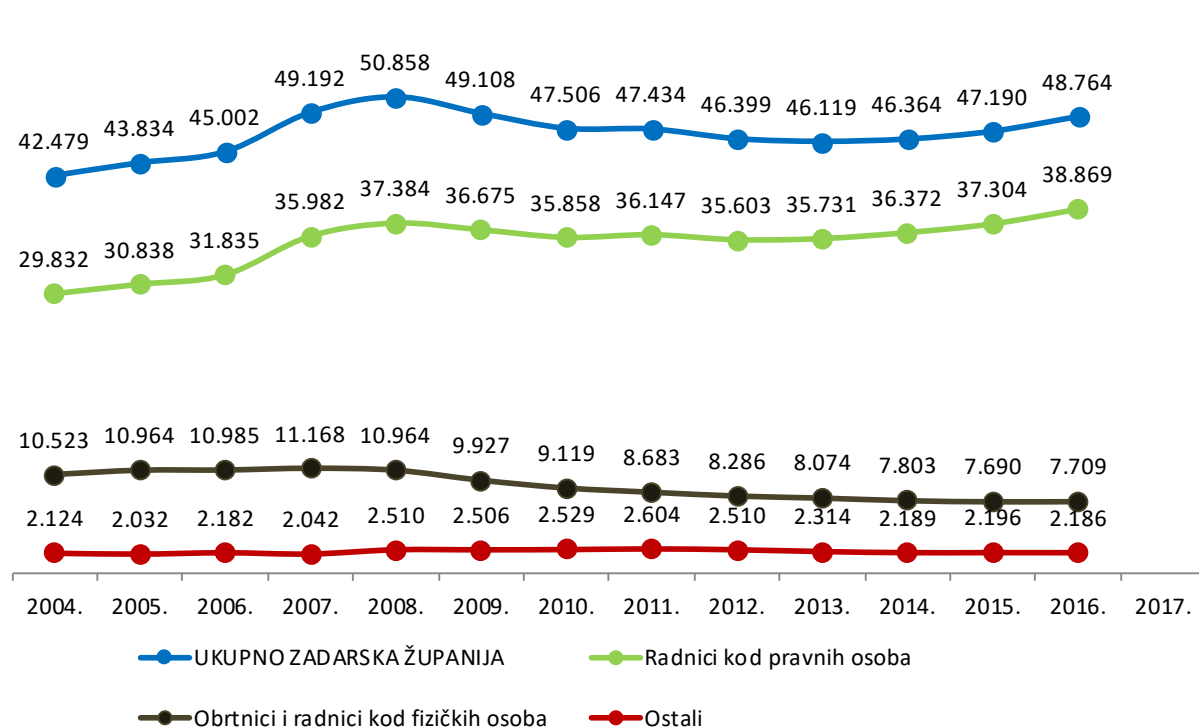

Broj zaposlenih (osiguranika HZMO prema osnovama osiguranja) u Zadarskoj županiji - stanje 30. rujna

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Broj zaposlenih (osiguranika HZMO prema osnovama osiguranja) u Zadarskoj županiji - stanje 31. prosinca

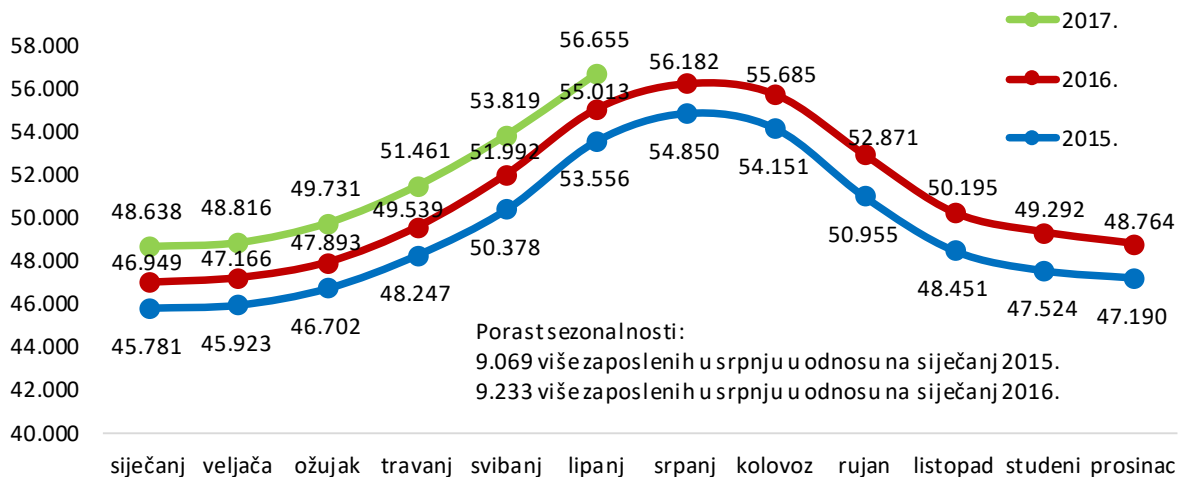

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Dostupni su nam i mjesečni podaci za zadnje tri godine. I ovdje se zorno može pratiti kontinuiran rast u svim mjesecima. Krivulje, koje predstavljaju broj zaposlenih u Zadarskoj županiji u 2015., 2016. i 2017. godini nigdje se ne sijeku, dakle razina zaposlenosti u svakom pojedinom mjesecu veća je od razine

zaposlenosti u istom mjesecu prethodne godine. Izražen je velik 'trbuh' u ljetnoj sezoni i naglašena razlika u broju zaposlenih krajem srpnja u odnosu na kraj siječnja iste godine: u 2015. 'sezona' je bilo 9.069, u 2016. bilo ih je 9.233, a za očekivati je sličan iznos i u 2017. godini.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO) u Zadarskoj županiji u 2015., 2016. i 2017. godini po mjesecima

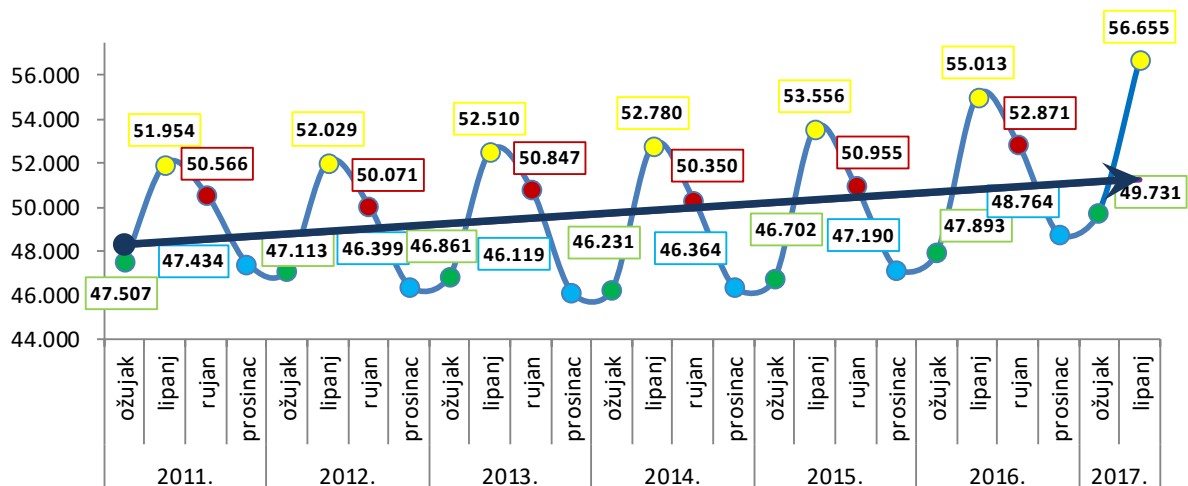

Izvor: HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Usporedba sa stanjem na državnoj razini predstavljena je na slijedećim grafikonima. Sinusoida sezonskih oscilacija izraženija je na županijskoj razini nego na državnoj. Kroz razdoblje zadnjih pet godina vidimo smanjenje broja zaposlenih krajem prosinca i krajem ožujka, održavanje otprilike istih brojk krajem

rujna i konstantan rast krajem lipnja. Upravo to stanje krajem lipnja (koje predstavlja zaposlenost i u srpnju i u kolovozu) održalo je crtu trenda pozitivnom u razdoblju od 2011. do 2017. godine. Zamjetno je također da su zadnja očitavanja krajem sva četiri tromjesečja veća od prethodnih stanja.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO) na području Zadarske županije

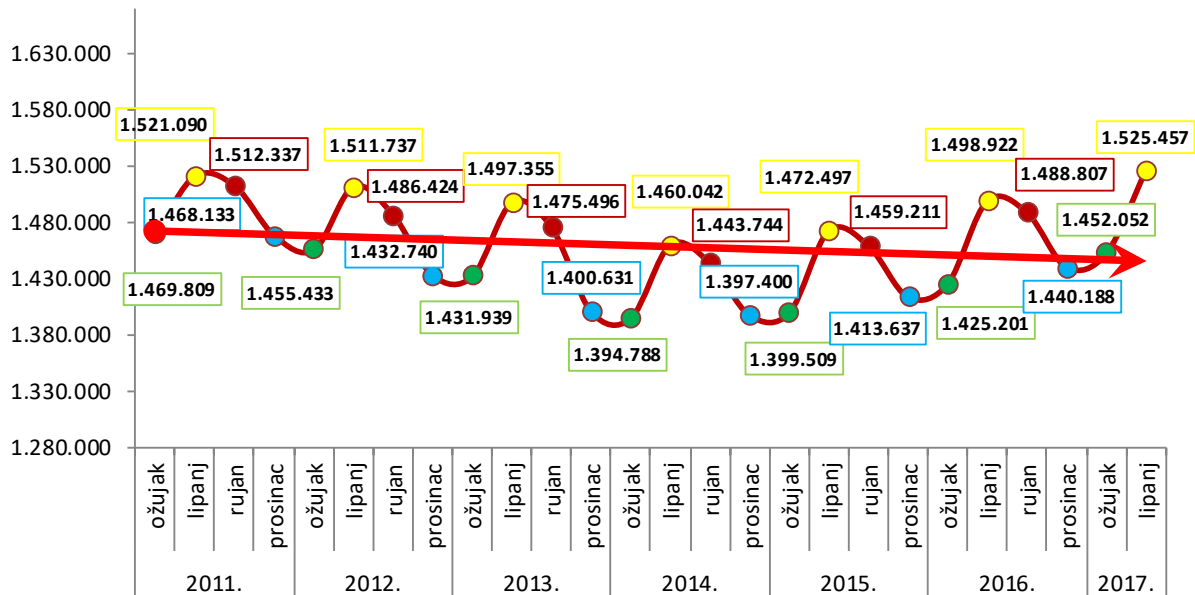

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Na razini Republike Hrvatske sezonske oscilacija nisu toliko izražene, jer ni turizam u cjelokupnom gospodarstvu Hrvatske nema toliko utjecaj kao u gospodarstvu Zadarske županije. Stanje broja zaposlenih smanjivalo se

kontinuirano na kraju svakog tromjesečja, da bi u 2015. godini došlo do pozitivnog zaokreta i tako je nastavljeno sve do lipnja 2017. godine. Međutim, crta trenda u promatranom razdoblju i dalje ide u negativnom smjeru.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO) na području Hrvatske

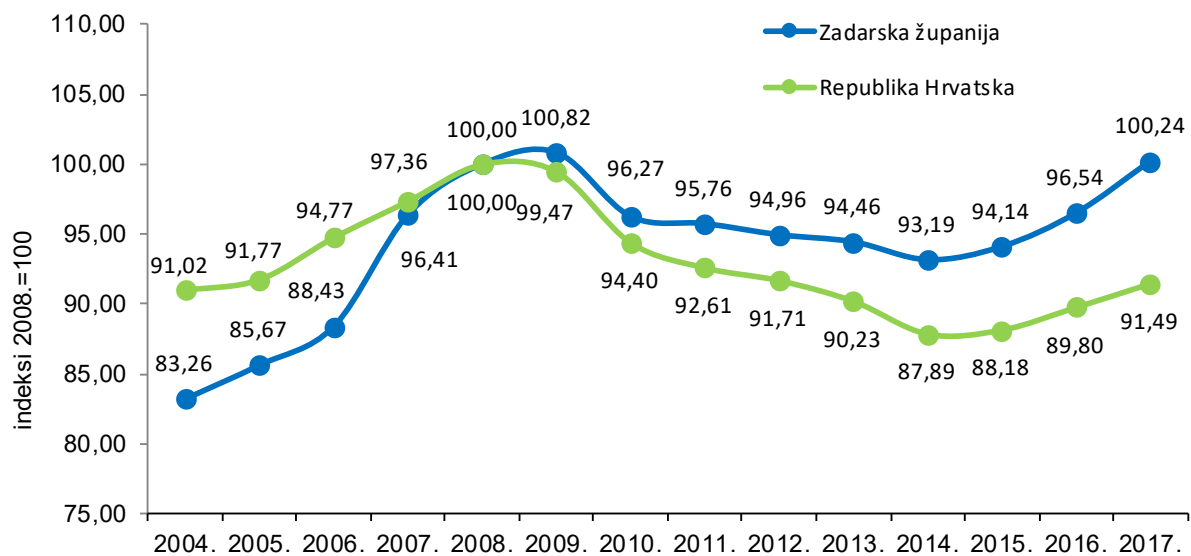

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Razlike su još i veće ako promatramo promjene u broju zaposlenih na državnoj i županijskoj razini kroz duže razdoblje. U nastavku donosimo podatke o indeksima broja zaposlenih u Zadarskoj županiji i u cijeloj Republici Hrvatskoj i to izvan sezone i u turističkoj sezoni. Za bazno razdoblje odabrana je godina 2008., odnosno stanja na kraju prvog i drugog tromjesečja te godine, kada je ostvarena najveća zaposlenost u Hrvatskoj do tada. Do tadašnjeg broja zaposlenih u Zadarskoj županiji došlo se puno bržim rastom nego na državnoj razini. Nasuprot tome, gubitak radnih mjesta u kriznim godinama od 2009. do 2014., puno je sporiji u Zadarskoj županiji nego na državnoj razini. U razdoblju izvan turističke sezone, ovdje predstavljenim stanjem na kraju ožujka, broj zaposlenih u Zadarskoj županiji spustio se na najnižu razinu 2014. sa stanjem za 6,81% manjim u odnosu na 2008. godinu, dok je cijeloj Hrvatskoj te godine stanje za 12,11% manje u odnosu na baznu, 2008. godinu. Oporavak slijedeće dvije

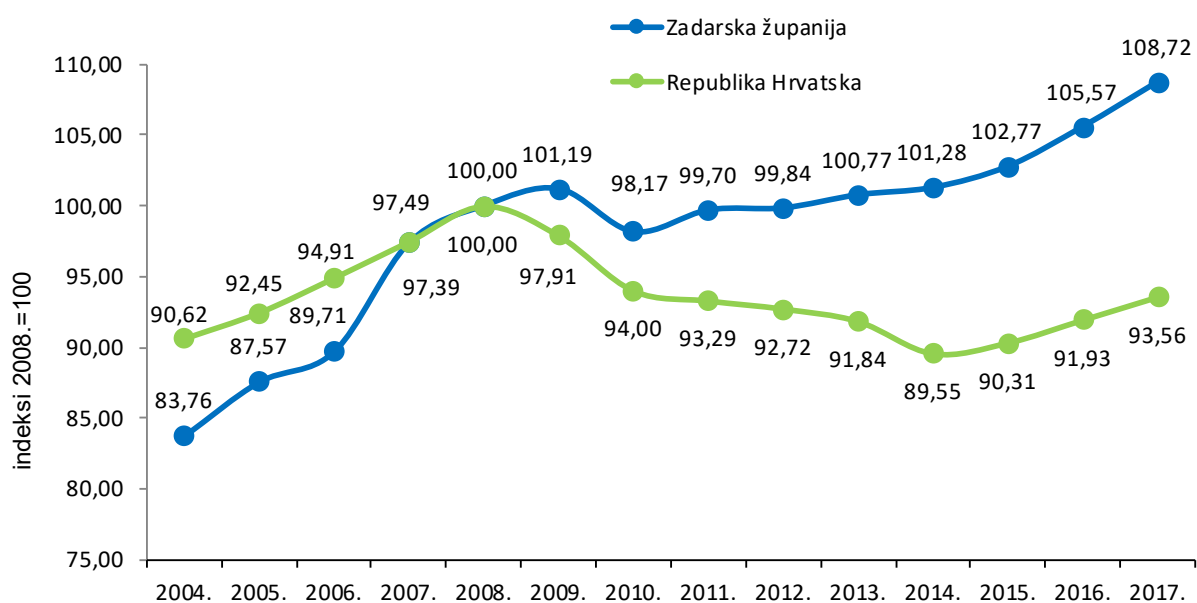
godine vidljiv je i na županijskoj i na državnoj razini, ali na županijskoj se krajem ožujka 2016. razina zaposlenosti popela na 100,24% nekadašnje zaposlenosti iz 2008. godine, dok se na državnoj razini popela tek na 91,49%. Indeksi promjena broja zaposlenih sa stanjem krajem lipnja potvrđuju ove trendove na županijskoj i državnoj razini, ali i naglašavaju sezonski karakter zapošljavanja u Zadarskoj županiji, osobito snažan u kriznim godinama, razdoblja sve većeg oslanjanja na turizam i prateće djelatnosti. Rezultat kontinuiranog rasta je rekordna zaposlenost krajem lipnja 2017. godine, za 8,72% viša nego u isto doba 2008. godine. Na državnoj razini nema tako izražene sezonalnosti u zapošljavanju, indeksi promjene broja zaposlenih u sezoni tek su neznatno veći od indeksa promjene broja zaposlenih izvan sezone. Krajem lipnja 2017. godine u cijeloj državi imamo stanje zaposlenosti na razini od 93,56% zaposlenosti iz dosad najbolje 2008. godine.

**Promjene broja zaposlenih (osiguranika HZMO)
u Zadarskoj županiji i Republici Hrvatskoj po godinama (stanje 31. ožujka)**

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

**Promjene broja zaposlenih (osiguranika HZMO)
u Zadarskoj županiji i Republici Hrvatskoj po godinama (stanje 30. lipnja)**

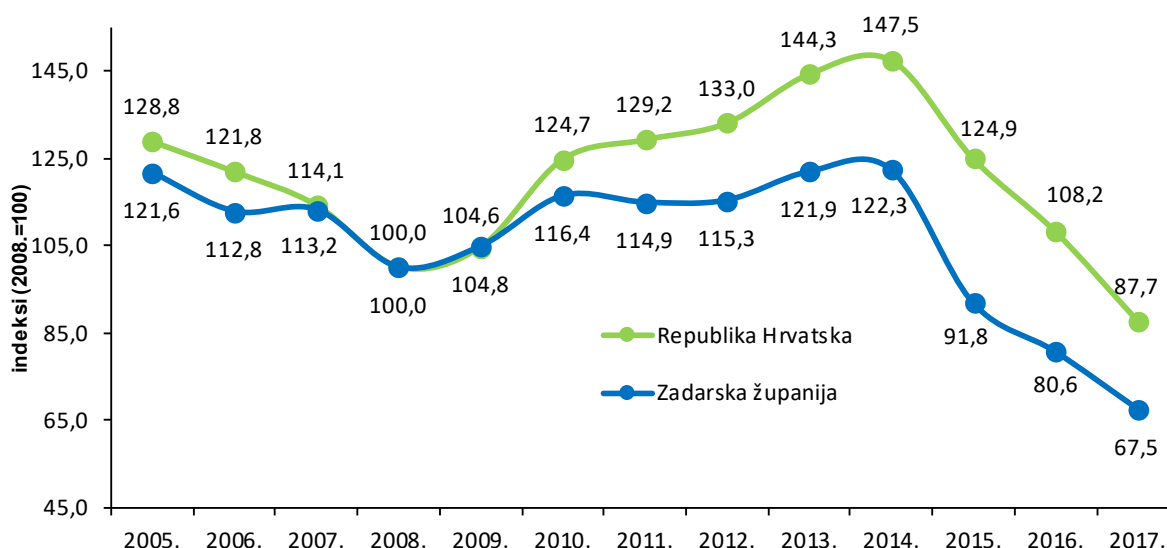

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Za usporedbu odmah su prikazani i indeksi promjena broja nezaposlenih osoba na području Zadarske županije i na području cijele države i to na iste dane, 31. ožujka i 30. lipnja. Broj registriranih nezaposlenih osoba detaljno prati i mjesečno objavljuje njihovo stanje Hrvatski zavod za zapošljavanje. Zahvaljujući relativno stabilnoj zaposlenosti u gospodarstvu Zadarske županije u kriznim godinama, povećanje broja nezaposlenih na županijskoj razini nije slijedilo iznimno nepovoljne trendove na državnoj razini. Broj registriranih nezaposlenih osoba u Zadarskoj županiji od 10.366 na kraju ožujka 2008. povećan je na 12.682 na kraju ožujka 2014. godine i od tada stalno pada. Na veliki pad broja nezaposlenih, pored povećanog zapošljavanja, utječu i drugi čimbenici, poglavito postroženi uvjeti HZZ-a za zadržavanje statusa registrirane nezaposlene osobe, ali i iseljavanje iz države. Kako bilo, kod usporedbe promjena stanje nezaposlenosti na razini Zadarske županije i razini cijele Hrvatske,

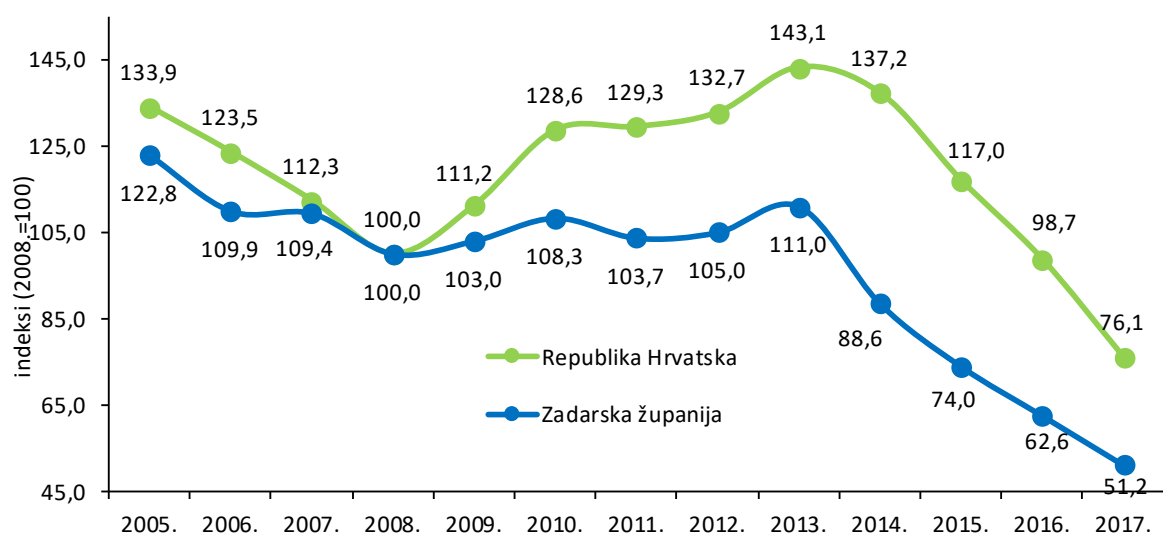
opet je vidljiv brzi rast nezaposlenosti nakon 2008. godine na državnoj razini i puno blaži na razini Zadarske županije. Na kraju ožujka 2014. godine u cijeloj Hrvatskoj nezaposlenost je došla na 147,5% stanja s kraja ožujka 2008. godine, dok je u Zadarskoj županiji došla na 122,3%. I nakon pada zadnje tri godine, registrirana nezaposlenost u državi je na 87,7% stanja iz 2008. godine, a u Županiji na 67,5% stanja iz ožujka 2008. godine. Još veće razlike su zabilježene krajem lipnja, u 2017. godini broj nezaposlenih smanjen je na 76,1% broja nezaposlenih iz 2008. na razini države, odnosno na 51,2% broja nezaposlenih na razini Zadarske županije. Promjene broja registriranih nezaposlenih osoba krajem lipnja još jednom potvrđuju zaključke donesene temeljem podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a to je da je sezonsko zapošljavanje u Zadarskoj županiji bitno ublažilo posljedice izazvane smanjenjem konjunktura i gubitaka radnih mjesta.

**Promjene broja registriranih nezaposlenih osoba
u Zadarskoj županiji i u Republici Hrvatskoj po godinama (stanje 31. ožujka)**

Izvor: Mjesečni statistički bilteni HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

**Promjene broja registriranih nezaposlenih osoba
u Zadarskoj županiji i u Republici Hrvatskoj po godinama (stanje 30. lipnja)**

Izvor: Mjesečni statistički bilteni HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Aktivno stanovništvo i stopa nezaposlenosti

Stanje na dan 30. lipnja	2016.	2017.	Razlika	Indeksi
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni)	60.466	61.116	650	101,1
Osiguranici HZMO - zaposleni	55.013	56.655	1.642	103,0
Radnici kod pravnih osoba	42.552	44.202	1.650	103,9
Radnici kod fizičkih osoba	6.880	6.910	30	100,4
Obrtnici	3.428	3.397	-31	99,1
Poljoprivrednici	358	382	24	106,7
Samostalne profesionalne djelatnosti	1.448	1.396	-52	96,4
Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	19	9	-10	47,4
Produženo osiguranje	328	359	31	109,5
Registrirani nezaposleni	5.453	4.461	-992	81,8
Stopa nezaposlenosti - Zadarska županija	9,0%	7,3%	-1,7%	80,9
Stopa nezaposlenosti - RH	12,8%	10,0%	-2,8%	78,2
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) RH	1.718.413	1.694.645	-23.768	98,6
Osiguranici HZMO - zaposleni RH	1.498.922	1.525.457	26.535	101,8
Registrirani nezaposleni RH	219.491	169.188	-50.303	77,1

Izvor : HZMO, HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Koristeći podatke Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje pratimo kretanje zaposlenosti u Zadarskoj županiji te ih možemo usporediti sa stanjem na području cijele Hrvatske. U tablicama su dani podaci o promjenama stanja zaposlenosti na pojedini dan prethodne i tekuće godine. Aktivno stanovništvo ili radnu snagu definiramo kao zbroj zaposlenih (osiguranika HZMO-a) i nezaposlenih (registriranih kod HZZ-a), a stopu nezaposlenosti kao udjel nezaposlenih u aktivnom stanovništvu. Zadnji podaci sa stanjem krajem lipnja poznati su za 2017. godinu. Stopa nezaposlenosti na taj dan

iznosila je 7,3% u Zadarskoj županiji, a 10,0% na razini cijele države. Na isti dan prethodne godine stopa nezaposlenosti u Zadarskoj županiji iznosila je 9,0%, što znači da je u godinu dana došlo do smanjenja stope nezaposlenosti za 1,7 postotnih bodova. U isto vrijeme stopa nezaposlenosti na razini države smanjena je za 2,8 postotnih bodova. Situacija izvan sezone nešto je drugačija, stopa nezaposlenosti viša je i na županijskoj i na državnoj razini i na približno iste vrijednosti: krajem ožujka 2017. godine iznosila je 12,3% na razini Zadarske županije, odnosno 13,4% na razini Republike Hrvatske.

Aktivno stanovništvo i stopa nezaposlenosti

Stanje na dan 31. ožujka	2016.	2017.	Razlika	Indeksi
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni)	56.249	56.729	480	100,9
Osiguranici HZMO - zaposleni	47.893	49.731	1.838	103,8
Radnici kod pravnih osoba	37.956	39.727	1.771	104,7
Radnici kod fizičkih osoba	4.896	5.008	112	102,3
Obrtnici	2.797	2.751	-46	98,4
Poljoprivrednici	368	376	8	102,2
Samostalne profesionalne djelatnosti	1.471	1.431	-40	97,3
Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	21	11	-10	52,4
Produženo osiguranje	384	427	43	111,2
Registrirani nezaposleni	8.356	6.998	-1.358	83,7
Stopa nezaposlenosti - Zadarska županija	14,9%	12,3%	-2,5%	83,0
Stopa nezaposlenosti - RH	16,2%	13,4%	-2,9%	82,3
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) RH	1.701.607	1.676.120	-25.487	98,5
Osiguranici HZMO - zaposleni RH	1.425.201	1.452.052	26.851	101,9
Registrirani nezaposleni RH	276.406	224.068	-52.338	81,1

Izvor : HZMO, HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE

Vanjskotrgovinsku razmjenu gospodarstva, odnosno robni i nerobni izvoz i uvoz poduzetnika - obveznika poreza na dobit, bez banaka i bez osiguravajućih društava, pratimo iz njihovih godišnjih financijskih izvještaja. Poduzetnici u obrascu POD-DOP Financijskoj agenciji dostavljaju pored ostalog i podatke o vrijednosti godišnjeg prihoda od prodaje u inozemstvu – AOP oznaka 243 (za 2008. i 2009. – oznaka 233, od 2010. do 2015. – oznaka 257) i vrijednosti godišnjeg uvoza – AOP oznaka 273 (za 2008. i 2009. – oznaka 267, od 2010. do 2015. – oznaka 292). Državni zavod za statistiku prati samo robni izvoz i uvoz na temelju podataka Carinske uprave o stvarnom prometu roba preko državne granice. Evidencija DZS-a ne uključuje uvoz i izvoz usluga, a izvoz usluga osobito je zastupljen u gospodarstvu Zadarske županije i u nekim godinama nadmašivao je robni izvoz. U 2016. godini gospodarstvo Zadarske

županije ostvarilo je prihode od prodaje u inozemstvu u visini 2.932,9 mil. kuna ili 0,9% više nego u 2015. godini. Istovremeno, gospodarstvo je izravno uvezlo 682,6 mil. kuna ili 15,1% više nego godinu prije. Odbijemo li od ukupnih prihoda od prodaje u inozemstvu iznos ostvarenog robnog izvoza od 1.711,1 mil. kuna (vidi slijedeće poglavlje) doći ćemo do brojke od 1.221,8 milijuna kuna nerobnog izvoza, odnosno izvoza usluga. Dakle, 41,7% vrijednosti izvoza otpada na izvoz usluga, a odnosi se najvećim dijelom na brodarske vozarine ostvarene na inozemnom tržištu Tankerske plovidbe d.d. i TNG d.d. te usluge turističkog sektora fakturirane inozemnim kupcima. Kako je iz tablice vidljivo, taj je postotak u pojedinim godinama bio veći. Smanjenje udjela nerobnog izvoza nije posljedica samo pada nerobnog izvoza, već značajnog povećanja robnog izvoza Zadarske županije (osobito u 2015. godini).

Izvozni rezultati Zadarske županije 2010.-2016. godine

Stavke	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupni prihodi (mil. kuna)	10.542,6	10.705,1	10.235,9	11.027,4	11.354,7	12.547,9	12.694,7
Prihodi od prodaje u inozemstvu (mil. kuna)	2.470,1	2.607,0	2.349,2	2.415,7	2.547,3	3.158,8	2.932,9
Udjel u ukupnim prihodima	23,4%	24,4%	23,0%	21,9%	22,4%	25,2%	23,1%
Robni izvoz (mil. HRK)	1.058,3	1.301,1	1.264,0	1.295,7	1.388,7	1.789,6	1.711,1
Nerobni izvoz - izvoz usluga (mil. HRK)*	1.411,8	1.305,9	1.085,2	1.120,0	1.158,6	1.369,2	1.221,8
Udjel izvoza roba	42,8%	49,9%	53,8%	53,6%	54,5%	56,7%	58,3%
Udjel izvoza usluga	57,2%	50,1%	46,2%	46,4%	45,5%	43,3%	41,7%

Izvor: FINA i DSZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

ROBNA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE I UDIO U RH U 2015. i 2016. GODINI

u tisućama HRK

I Z V O Z	2015.	2016.
Zadarska županija	1.789.599	1.711.069
Republika Hrvatska	87.772.423	92.763.217
Udio u RH %	2,0	1,8

U V O Z	2015.	2016.
Zadarska županija	1.760.554	1.693.168
Republika Hrvatska	140.747.763	148.474.542
Udio u RH %	1,3	1,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

u tisućama EUR

I Z V O Z	2015.	2016.
Zadarska županija	234.854	226.710
Republika Hrvatska	11.527.852	12.316.569
Udio u RH %	2,0	1,8

U V O Z	2015.	2016.
Zadarska županija	231.240	224.724
Republika Hrvatska	18.482.861	19.711.866
Udio u RH %	1,3	1,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

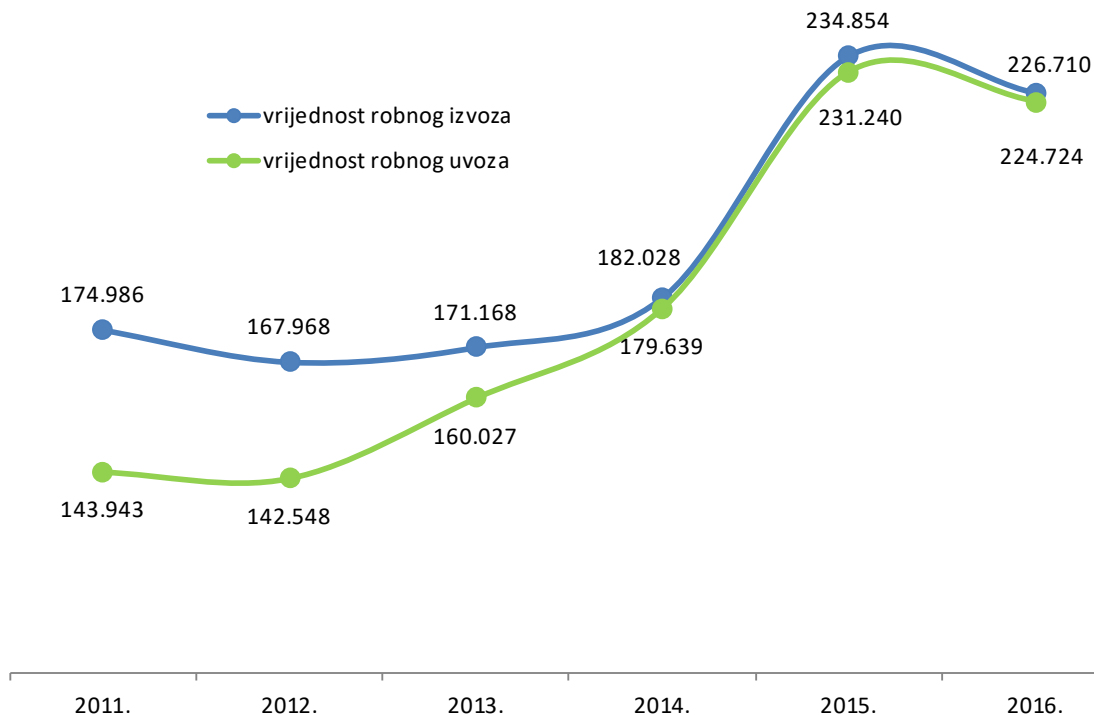
Robna razmjena Zadarske županije u razdoblju od 2011. do 2016. godine

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. *
Robni izvoz, 000 EUR	174.986	167.968	171.168	182.028	234.854	226.710
Robni uvoz, 000 EUR	143.943	142.548	160.027	179.639	231.240	224.724
Saldo robne razmjene, mil EUR	31.043	25.420	11.141	2.389	3.614	1.986
Udio izvoza županije u izvozu RH, %	1,8	1,7	1,8	1,8	2,0	1,8
Udio uvoza županije u uvozu RH, %	0,9	0,9	1,0	1,0	1,3	1,1
Rang u RH po vrijednosti izvoza	14.	15.	14.	14.	14.	14.
Vrijednost izvoza per capita, EUR	1.028	983	998	1.062	1.380	1.332
Rang u RH po izvozu per capita	15.	17.	16.	17.	15.	15.

*izvoz per capita je izračunat po procjeni broja stanovnika za 2015. godinu

Izvor: Državni zavod za statistiku RH,
 obrada: HGK – Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize - Odjel za makroekonomske analize

Robna razmjena Zadarske županije (u 000 EUR)

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, Obrada: HGK ŽK Zadar

Metodološka objašnjenja Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dvaju različitih izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU-a i Jedinствene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat).

Izvori podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Radi

potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke od 2013. uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice / iz država članica EU-a, dobivenih od Porezne uprave Republike Hrvatske.

Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinствene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinствene carinske deklaracije u obliku slogova.

Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku statistički obrađuje i objavljuje prikupljene podatke Intrastata i Extrastata kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom.

Obuhvat i usporedivost

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje odnosno uvozi u zemlju. U podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su i izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje na bruto osnovi.

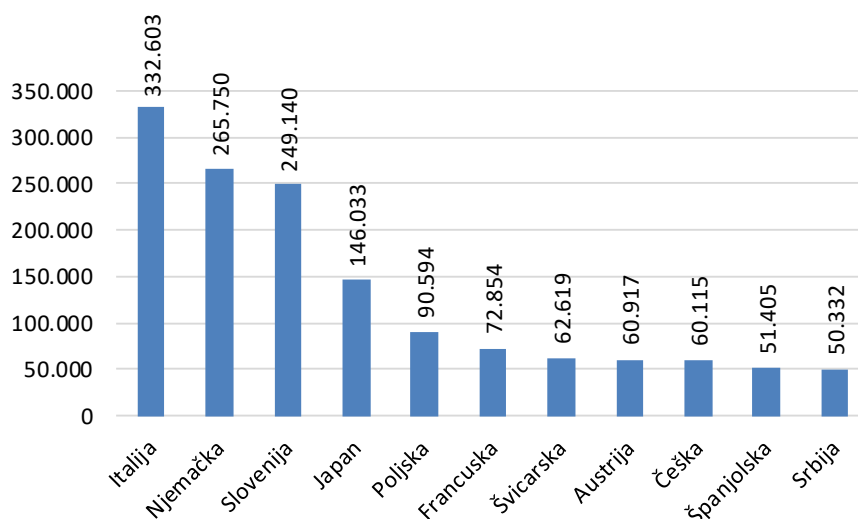
Statistička vrijednost robe jest vrijednost robe na hrvatskoj granici. Kod izvoza, odnosno otprema, vrijednosti su prikazane prema paritetu fob, a kod uvoza, odnosno primitaka, vrijednosti su prikazane prema paritetu cif.

Iznosi u stranim valutama preračunani su u kune i eure primjenom tekućih dnevnih tečajnih lista koje vrijede na dan carinjenja robe, a od 1. srpnja 2013. primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

Podaci po županijama dobiveni su na osnovi razvrstavanja poduzeća, koja su realizirala

izvoz i uvoz, u županiju u kojoj su registrirana prema Statističkom poslovnom registru.

U Zadarskoj županiji, prema podacima koje je prikupio Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (DZS RH), u 2016. godini robni izvoz iznosio je 1,7 milijardi kuna (226,7 milijuna eura), a 2015. on je bio 1,8 milijardi kuna (234,9 milijuna eura), što je 78,5 milijuna kuna (8,1 milijun eura) manje, a u postocima to je pad od 4,4%. U istom razdoblju uvoz roba iznosio je 1,7 milijardi kuna (224,7 milijuna eura), 67,4 milijuna kuna (6,5 milijuna eura) manje nego 2015. godine, kada je iznosio 1,8 milijardi kuna (231,2 milijuna eura) ili, u postocima, 3,8% manje. Udjel Zadarske županije u robnom izvozu Republike Hrvatske u prošloj godini bio je 1,8%, a u uvozu 1,1%. Pokrivenost uvoza izvozom bila je 99,0%. Udio izvoza županije u izvozu Republike Hrvatske u 2016. godini bio je 1,8%, a u uvozu 1,1%. Po vrijednosti izvoza Zadarska županija u Republici Hrvatskoj nalazi se na 14. mjestu.

Najznačajnije zemlje robnog izvoza Zadarske županije u 2016. godini (u 000 kuna)

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, Obrada: HGK ŽK Zadar

U razdoblju od siječnja do prosinca 2016. godine najznačajnije zemlje izvoza Zadarske županije bile su Italija (19,4% udjela u izvozu županije), Njemačka (15,5%), Slovenija (14,6%)

i Japan (8,5% udjela u izvozu županije). Na te zemlje otpada skoro 60% od ukupnog županijskog izvoza.

Najzastupljenija tržišta u izvozu Zadarske županije u 2015. i 2016. godini

		Vrijednosti izvoza u 2015. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2015. %		Vrijednosti izvoza u 2016. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2016. %
1.	Italija	308.970	17,4	Italija	332.603	19,4
2.	Njemačka	268.707	15,1	Njemačka	265.750	15,5
3.	Slovenija	234.981	13,2	Slovenija	249.140	14,6
4.	Japan	203.683	11,4	Japan	146.033	8,5
5.	Švicarska	164.877	9,3	Poljska	90.594	5,3
6.	Poljska	103.472	5,8	Francuska	72.854	4,3
7.	Srbija	67.030	3,8	Švicarska	62.619	3,7
8.	Češka	57.942	3,3	Austrija	60.917	3,6
9.	Austrija	57.656	3,2	Češka	60.115	3,5
10.	Španjolska	46.155	2,6	Španjolska	51.405	3,0
11.	Francuska	41.421	2,3	Srbija	50.332	2,9
12.	Bosna i Hercegovina	37.873	2,1	Bosna i Hercegovina	37.491	2,2
13.	Kanada	20.721	1,2	Kanada	26.991	1,6
14.	Grčka	19.903	1,1	Grčka	23.724	1,4
15.	Saudijska Arabija	16.544	0,9	Mađarska	23.056	1,3
16.	Mađarska	15.652	0,9	Ujedinjena Kraljevina	16.115	0,9
17.	Albanija	15.490	0,9	Danska	14.973	0,9
18.	Ujedinjena Kraljevina	14.666	0,8	Belgija	13.886	0,8
19.	Danska	14.179	0,8	Koreja, Republika	13.530	0,8
20.	Belgija	10.692	0,6	Rusija	11.774	0,7
21.	SAD	8.706	0,5	Albanija	11.016	0,6
22.	Crna Gora	7.543	0,4	Kina	9.479	0,6
23.	Rusija	5.940	0,3	Rumunjska	8.939	0,5
24.	Lihtenštajn	3.349	0,2	SAD	8.737	0,5
25.	Maroko	3.083	0,2	Meksiko	8.052	0,5
26.	Turska	3.080	0,2	Crna Gora	6.467	0,4
27.	Kina	2.987	0,2	Nizozemska	4.882	0,3
28.	Australija	2.739	0,2	Australija	4.192	0,2
29.	Rumunjska	2.468	0,1	Lihtenštajn	2.743	0,2
30.	Portugal	2.059	0,1	Bugarska	2.539	0,1
	UKUPNO	1.779.120	100,0	UKUPNO	1.711.069	100,0

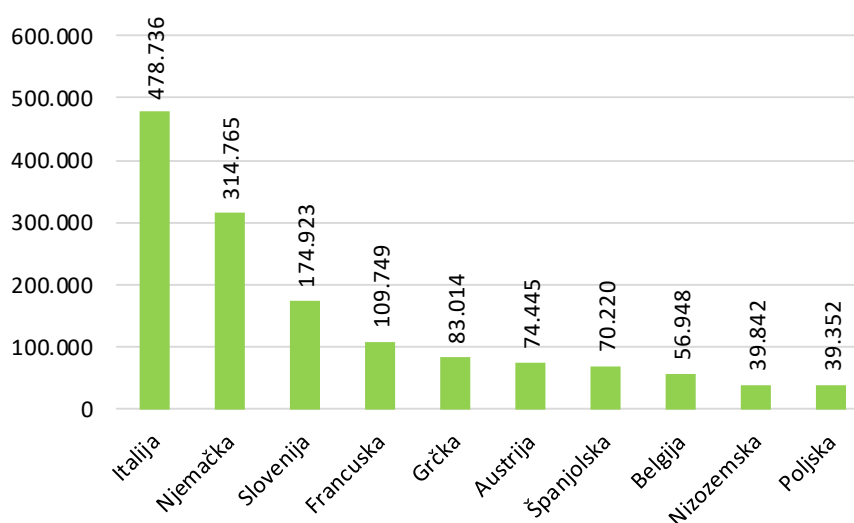
Izvor: Državni zavod za statistiku RH,
 obrada: HGK – Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize - Odjel za makroekonomske analize

Države iz kojih je Zadarska županija najviše uvozila u 2015. i 2016.

		Vrijednosti izvoza u 2015. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2015. %		Vrijednosti izvoza u 2016. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2016. %
1.	Italija	413.433	23,6	Italija	478.736	28,3
2.	Njemačka	397.673	22,7	Njemačka	314.765	18,6
3.	Slovenija	198.717	11,3	Slovenija	174.923	10,3
4.	Francuska	127.998	7,3	Francuska	109.749	6,5
5.	Grčka	72.880	4,2	Grčka	83.014	4,9
6.	Španjolska	68.750	3,9	Austrija	74.445	4,4
7.	Austrija	53.460	3,0	Španjolska	70.220	4,1
8.	Belgija	44.696	2,5	Belgija	56.948	3,4
9.	Bosna i Hercegovina	44.162	2,5	Nizozemska	39.842	2,4
10.	Ujedinjena Kraljevina	38.595	2,2	Poljska	39.352	2,3
11.	Poljska	34.912	2,0	Češka	27.749	1,6
12.	Češka	32.717	1,9	Srbija	26.971	1,6
13.	Kina	31.507	1,8	Bosna i Hercegovina	22.098	1,3
14.	Nizozemska	25.125	1,4	Kina	20.995	1,2
15.	Srbija	24.474	1,4	Švedska	20.920	1,2
	UKUPNO	1.754.670	100,0	UKUPNO	1.693.168	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH,

obrađa: HGK – Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize - Odjel za makroekonomske analize

Najznačajnije zemlje robnog uvoza Zadarske županije u 2016. godini (u 000 kuna)

Italija je i najznačajnije uvozno tržište županije (28,3% udjela u ukupnom uvozu županije), a slijede je još neke europske zemlje: Njemačka

(18,6%), Slovenija (10,3%), Francuska (6,5% udjela u uvozu županije) i druge. Te države čine više od 60% ukupnog uvoza županije.

POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO I PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Ribarstvo u 2017. godini obilježavaju događaji koji su u direktnoj vezi s prethodnim trendovima regulacije plivaričarskog ribolova. I u 2017. godini nastavljaju se dodatna prostorno - vremenska ograničenja plivaričarskog ribolova sukladno obvezujućim preporukama GFCM-a. Isto tako preporuke STECF-a idu u pravcu dodatne regulacije prelovljenih stokova sitne plave ribe u Jadranu. Tako se mjerama predviđa značajno smanjenje ulovnih količina kao i mogućnost uvođenja kvota kojima bi se dodatno ograničio ulov

sitne plave ribe. Isto tako ne treba zaboraviti da su već na snazi ograničenja o maksimalnom broju ulovnih dana za srdelu i incuna.

U 2017. također je povećana kvota za izlov tune na 661,82 t, od čega 586,8 t otpada na plivarice a 60 t na udičarske alate. Dio od 15,02 t otpada na sportski i trofejni ribolov. Kvota u 2017. povećana je za 110.6 t što je posljedica oporavka stoka plavoperajne tune i novih procjena ICCAT-a o stanju stoka.

Veličina, karakteristike i struktura ribolovne flote u 2016. u usporedbi s 2015.

	Broj plovila		Ukupni GT		Ukupni kW	
	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
RH	4.039	3.134	40.000	35.152,4	310.000	271.114,9
Zadarska županija	565	461	24.463	10.411,9	173.144	56.043,9
Udio (%)	14	14,7	61	29,6	56	20,7

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Iz gornje tablice usporedbom podataka za 2015. i 2016. vidljivo je smanjenje broja plovila koja sudjeluju u ribolovu, smanjenje ukupnog GT kao i značajno smanjenje ukupnih kW u 2016. u Zadarskoj županiji. Udjeli Zadarske

županije u ukupnom GT-u i kW je drastično smanjen. Uzrok tome su nova ograničenja i prostorno-vremenske zabrane tj. mjere koje se provode u posljednje dvije godine.

Struktura ribarskih plovila u RH i Zadarskoj županiji po duljini u 2016. i 2015.

	do 12 m		12-18 m		18-24 m		veće od 24 m		ukupno	
	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
Duljina plovila RH	3.263	2.626	531	320	124	94	121	94	4.039	3.134
Duljina plovila Zadarska županija	388	356	87	36	45	30	45	39	565	461

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U Zadarskoj županiji ukupno je smanjen broj ribarskih brodova u 2016. za 104 od čega je najviše smanjen broj brodova u kategoriji od 12-18 m (za 49). Usporedbom ovih dviju godina vidljiv je trend smanjenja broja ulovnih brodova u Zadarskoj županiji koji se poklapa s trendom koji je prisutan i u RH.

U 2016. u Zadarskoj županiji praktički je prepolovljen broj koča, broj plivarica je neznatno smanjen dok je broj višenamjenskih plovila smanjen za 50-ak. Zbog značajnog smanjenja broja kočara udio zadarske županije u 2016. je pao za 7% dok su udjeli ostalih ribolovnih brodova neznatno promijenjeni.

Broj plovila prema vrsti ribolovnog alata u Republici Hrvatskoj i Zadarskoj županiji u 2016.

Plovila prema vrsti ribolovnog alata	Republika Hrvatska		Zadarska županija		Udio (%) ZŽ u RH	
	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
Plivaričari	214	219	75	72	35	32,9
Kočari	547	433	102	52	19	12,0
Višenamjenska plovila	3.278	2.482	388	337	12	13,6
Ukupno	4.039	3.134	565	461	14	14,7

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Izabrane stavke bilance djelatnosti A 01

(Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) za 2016.

BILANCA	AOP	2015.	2016.	Indeks
Ukupno aktiva	065	459.178.023	433.172.404	94,3
Kapital i rezerve	067	138.061.618	117.572.345	85,2
Dugoročne obveze	095	148.737.847	139.814.081	94,0
Kratkoročne obveze	107	162.022.163	166.303.234	102,6
Zaposleni djelatnosti A 01:		339	314	92,6
Broj poduzeća djelatnosti A 01 koja su predala financijska izvješća: 86				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Pregledom osnovnih stavki bilance djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) za 2016. vidljiv je pad ukupne aktive (i pasive) za 5,7% i smanjenje stavke kapitala i rezervi za

14,8%. Dugoročne obaveze smanjene su za 6% a kratkoročne obaveze povećane su za 2,6%, što ukazuje na pogoršanje financiranja ove djelatnosti. Broj zaposlenih u ovoj djelatnosti pao je za 7,4%.

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti A 01

(Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) za 2016.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2015.	2016.	Indeks
Troškovi osoblja	137	25.100.684	24.971.533	99,5
Neto plaće i nadnice	138	15.957.951	15.820.432	99,1
Ukupni prihodi	177	163.750.883	162.463.224	99,2
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	-8.551.282	-23.857.414	279,0
Zaposleni djelatnosti A 01:		339	314	92,6
Broj poduzeća djelatnosti A 01 koja su predala financijska izvješća: 86				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Ostali podaci

	AOP	2015.	2016.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	24.228.237	30.412.023	125,5
Uvoz	273	745.677	2.078.638	278,8
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	1.829.749	2.149.147	117,5

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Pregledom stavki Računa dobiti i gubitka za 2016. g. vidljivo je da su troškovi osoblja i neto plaće i nadnice ostali gotovo nepromijenjeni (indeks 99,5 i 99,1). Ukupni prihodi također su ostali gotovo isti kao i lani (indeks 99,2)

dok je iskazan značajni gubitak (indeks 279,0). Investicije u dugotrajnu imovinu porasle su za 25,5% uvoz je povećan za 178,8% dok je prihod od prodaje u inozemstvu porastao za 17,5%.

Izabrane stavke bilance djelatnosti A 03 (Ribarstvo) za 2016.

BILANCA	AOP	2015.	2016.	Indeks
Ukupno aktiva	065	1.851.185.876	1.999.214.095	108,0
Kapital i rezerve	067	543.399.199	576.561.482	106,1
Dugoročne obveze	095	485.667.937	440.209.356	90,6
Kratkoročne obveze	107	788.080.223	933.557.568	118,5
Zaposleni djelatnosti A 03:		1.149	1.232	107,2
Broj poduzeća djelatnosti A 03 koja su predala financijska izvješća: 78				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Promatrajući stavke bilance vidljivo je povećanje ukupne aktive za 8%, stavke Kapital i rezerve 6,1%, smanjenja stavke dugoročnih obaveza za 9,4% i povećanja kratkoročnih obaveza za 18,5%. Broj zaposlenih u ovoj djelatnosti povećan je za 7,2%. Povećanje

stavke kratkoročnih obaveza može ukazati na pogoršane uvjete financiranja ili lagano smanjenje investicijskog ciklusa u dugotrajnu imovinu koji je bio jako izražen proteklih godina.

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti A 03 (Ribarstvo) za 2016.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2015.	2016.	Indeks
Troškovi osoblja	137	115.467.435	129.173.730	111,9
Neto plaće i nadnice	138	70.321.785	78.566.933	111,7
Ukupni prihodi	177	977.784.103	1.050.474.823	107,4
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	63.259.069	72.234.548	114,2
Zaposleni djelatnosti A 03:		1.149	1.232	107,2
Broj poduzeća djelatnosti A 03 koja su predala financijska izvješća: 78				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Ostali podaci

	AOP	2015.	2016.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	179.708.756	213.363.361	118,7
Uvoz	273	248.541.102	284.367.557	114,4
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	520.691.102	571.325.405	109,7

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Kroz analizu stavki računa dobiti i gubitka vidljiv je porast stavki troškova osoblja i neto plaća i nadnica (indeks 111,9 i 111,7). Ukupni prihodi porasli su za 7,4% (indeks 107,4) dok je dobit ove djelatnosti rasla za 14,2%. Broj

zaposlenih je u 2016. bio veći za 7,2% nego u 2015. godini.

Isto tako investicije u dugotrajnu imovinu porasle su za 18,7%, uvoz za 14,4%, a prihod od prodaje u inozemstvu za 9,7%.

Izabrane stavke bilance djelatnosti C 10 (Proizvodnja prehrambenih proizvoda) za 2016.

BILANCA	AOP	2015.	2016.	Indeks
Ukupno aktiva	065	580.548.425	582.033.295	100,3
Kapital i rezerve	067	142.094.241	149.053.212	104,9
Dugoročne obveze	095	186.024.544	263.946.436	141,9
Kratkoročne obveze	107	230.636.761	151.716.548	65,8
Zaposleni djelatnosti C10:		1.124	981	87,3
Broj poduzeća djelatnosti C10 koja su predala financijska izvješća: 113				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U 2016. u ovoj djelatnosti vidljivo je da je aktiva gotovo nepromijenjena (indeks 100,3), kapital i rezerve povećani su za 4,9 % (indeks 104,9), dugoročne obaveze bilježe porast od

41,9 % dok kratkoročne bilježe značajan pad od 34,2%. Isto tako u promatranom razdoblju, vidljiv je pad zaposlenih za 12,7 %.

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti C 10 (Proizvodnja prehrambenih proizvoda) za 2016.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2015.	2016.	Indeks
Troškovi osoblja	137	73.250.958	70.807.970	96,7
Neto plaće i nadnice	138	47.800.178	45.896.540	96,0
Ukupni prihodi	177	474.045.361	440.153.414	92,9
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	27.367.633	20.815.645	76,1
Zaposleni djelatnosti C 10:		1.124	981	87,3
Broj poduzeća djelatnosti C 10 koja su predala financijska izvješća: 113				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Ostali podaci

	AOP	2015.	2016.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	50.149.730	50.110.612	99,9
Uvoz	273	30.028.213	20.150.463	67,1
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	70.704.087	66.861.229	94,6

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U djelatnosti C 10 iz računa dobiti i gubitka vidljivo je smanjenje stavke troškova osoblja za 3,3% stavke neto plaća i nadnica za 4% kao i ukupnih prihoda za 7,1%. Dobit u prošlog godini smanjena je za 23,9%, a broj zaposlenih u ovoj djelatnosti smanjen je za 12,7%.

Investicije u dugotrajnu imovinu ostale su na gotovo istoj razini kao i lani, dok je uvoz u ovoj djelatnosti značajno smanjen, za 32,9%. Prihodi od prodaje u inozemstvu također su manji za 5,4% u istom promatranom razdoblju.

Izabrane stavke bilance djelatnosti C 11 (Proizvodnja pića) za 2016.

BILANCA	AOP	2015.	2016.	Indeks
Ukupno aktiva	065	342.875.404	307.138.365	89,6
Kapital i rezerve	067	-51.161.993	-87.747.643	171,5
Dugoročne obveze	095	136.266.811	165.184.991	121,2
Kratkoročne obveze	107	257.770.586	229.656.049	89,1
Zaposleni djelatnosti C11:		190	192	101,1
Broj poduzeća djelatnosti C 11 koja su predala financijska izvješća: 15				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U djelatnosti C 11 iz bilance možemo vidjeti smanjenje ukupne aktive za 10,4% i veliko smanjenje kapitala i rezervi (indeks 171,5).

Dugoročne obaveze su se povećale za 21,2 % a kratkoročne su smanjene za 10,9%. broj zaposlenih je ostao gotovo isti (indeks 101,1).

Izabrane stavke računa dobiti i gubitka djelatnosti C 11 (Proizvodnja pića) za 2016.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2015.	2016.	Indeks
Troškovi osoblja	137	14.743.915	16.068.090	109,0
Neto plaće i nadnice	138	9.256.932	10.491.903	113,3
Ukupni prihodi	177	153.106.443	161.127.604	105,2
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	-8.748.364	433.380	3450,0
Zaposleni djelatnosti C 11:		190	192	101,1
Broj poduzeća djelatnosti C 11 koja su predala financijska izvješća: 15				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Ostali podaci

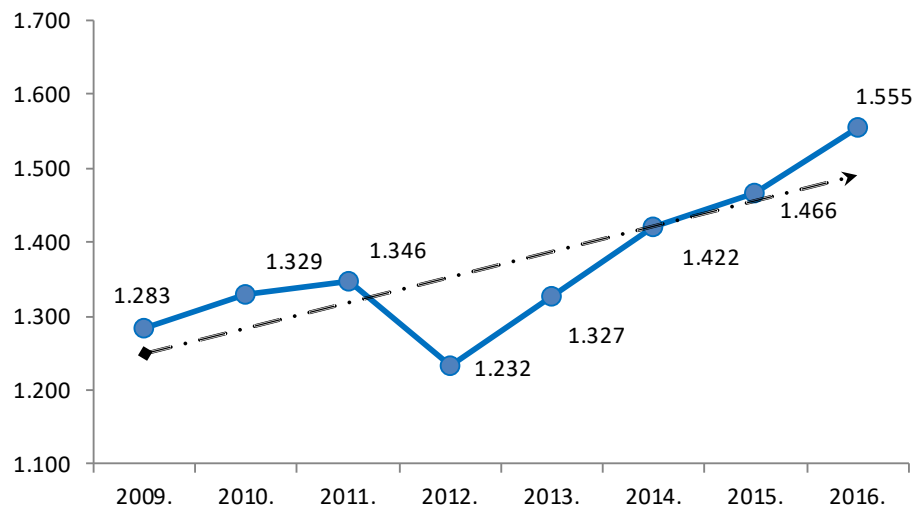
	AOP	2015.	2016.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	78.415.683	78.285.693	99,8
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	21.274.813	24.787.498	116,5

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Djelatnost C 11 bilježi rast stavke troškova osoblja za 9%, rast plaća i nadnica za 13,3% te rast ukupnih prihoda za 5,2%. Posebno se može primijetiti da je u 2016. ipak iskazana dobit u ovoj djelatnosti te je od gubitka 8,7

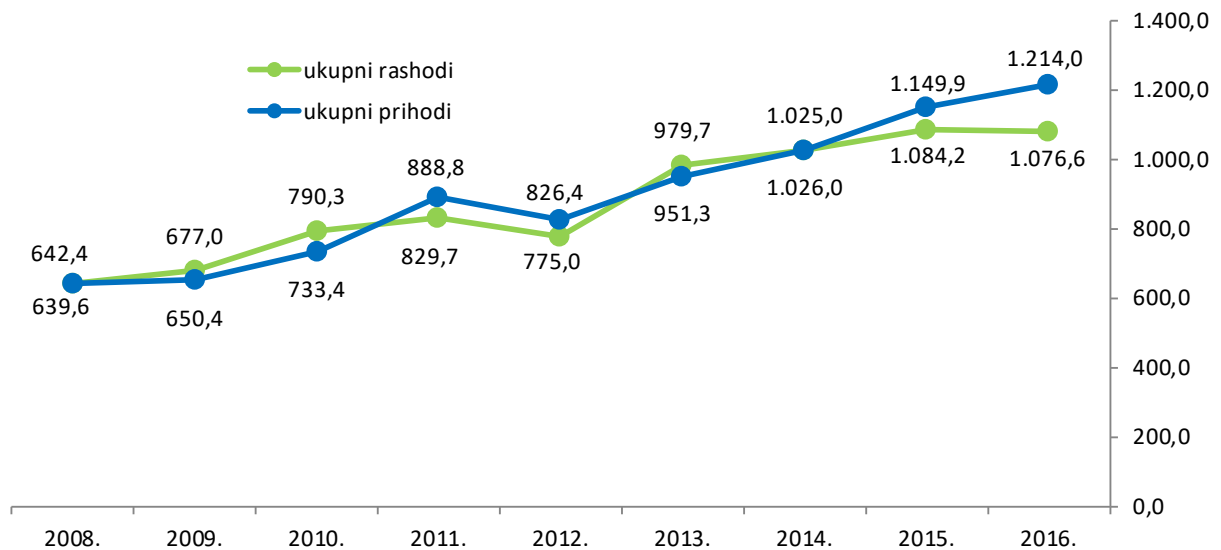
mil kn u 2015. u 2016. zabilježen dobitak od 433.380 kn. Investicije u dugotrajnu imovinu su ostale iste dok je prihod od prodaje u inozemstvu porastao za 16,5%.

Prosječan broj zaposlenih u djelatnosti A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo u razdoblju 2008. - 2016. (u satima rada)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u djelatnosti A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Promatrajući graf ukupnih prihoda u djelatnosti A u 2016. vidljiv je nastavak trenda povećanja ukupnih prihoda prema ukupnim rashodima. U 2014. ukupni prihodi i rashodi su bili gotovo isti a u 2013. su rashodi premašili

prihode ove djelatnosti. U 2012. i 2011. ukupni prihodi su opet bili veći od ukupnih rashoda, dok su rashodi premašivali prihode u 2009. i 2010. godini.

INDUSTRIJA

REZULTATI INDUSTRIJE U 2016. GODINI

Nacionalna klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta područja djelatnosti: B - Rudarstvo i vađenje, C - Prerađivačka djelatnost, D - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, bez posljednje skupine 35.3 Opskrba parom i klimatizacija.

Po svim kriterijima od njih je najznačajnija Prerađivačka industrija, važan segment gospodarstva Zadarske županije, nakon Trgovine druga po ukupnom prihodu i po broju zaposlenih. Svoju poziciju Prerađivačka industrija učvrstila je u 2015. poslovnoj godini: povećanjem broja zaposlenih za 2,5%, povećanjem prosječne neto isplaćene plaće za 2,1%, povećanjem aktive za 1,5%, povećanjem investicija u novu dugotrajnu imovinu za 8,9%, povećanjem prihoda od prodaje u inozemstvu za 17,3%, povećanjem ukupnih prihoda za 16,1% (u odnosu na 2014.) i ostvarenjem pozitivne razlike između prihoda i rashoda – prvi put nakon 2009. godine. Uspoređujući rezultate iz izvještaja za 2016. godinu (za tekuću i prethodnu, 2015. godinu) vidimo da je broj zaposlenih povećan, povećana je aktiva, prosječna plaća i investicije. Smanjeni su i prihodi i rashodi, uz zadržavanje i povećanje agregirane dobiti, blago su smanjeni prihodi od prodaje u inozemstvu i uvoz u razdoblju.

Rudarstvo i vađenje, kao i Područje D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, imaju znatno manji

udjel u gospodarstvu Zadarske županije, no i ovdje su vidljivi pozitivni pomaci. Rudarstvo bilježi povećanje broja zaposlenih, prosječne plaće, aktive, ukupnih prihoda i prihoda od prodaje u inozemstvu te investicija. Poslovanje je nažalost s negativnim predznakom, agregirani gubitak veći je nego prethodne godine. Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija otprilike je na prošlogodišnjoj razini uspješnosti poslovanja.

Godišnji financijski izvještaj poduzetnika za 2016. predalo je ukupno 426 gospodarstvenika iz Sektora industrije: 385 iz Prerađivačke industrije, 20 iz Rudarstva i vađenja, te 21 iz područja Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija. U sljedećoj tablici prikazane su odabrane stavke agregiranih podataka financijskih izvještaja za pojedina područja djelatnosti i Sektor industrije ukupno.

Sljedeća tablica daje više podataka o zaposlenima, prihodima i rashodima u pojedinim odjeljcima Prerađivačke industrije, odnos prema drugim područjima Industrijskog sektora i odnos prema rezultatima ukupnog gospodarstva. Sektor u cjelini bilježi povećanje broja zaposlenih (mjereno satima rada) za 1,5%, što je znatno manje od povećanja broja zaposlenih na razini gospodarstva Županije od 6,3%. Smanjeni su i prihodi, za 2,1%, ali manje od smanjenja rashoda, koji su smanjeni za 2,9%, što znači da je zadržana, pa i povećana agregirana dobit cijelog Sektora.

Broj zaposlenih, prihodi i rashodi Industrijskog sektora gospodarstva Zadarske županije – po odjeljima djelatnosti

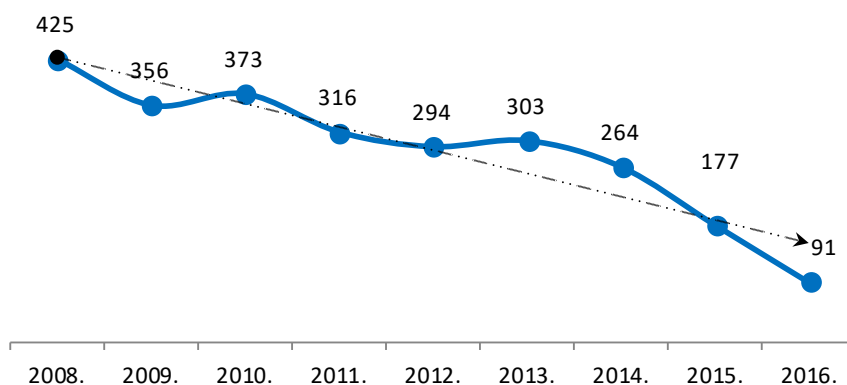
Područje / odjeljak djelatnosti	Broj izvještaja	Zaposleni na bazi sati rada		Indeks	Ukupni prihodi (kune)		Indeks struktura 2016.	INDUSTRIJA 2016.	Ukupni prihodi povećanje / sman- jenje (kune)	Ukupni rashodi (kune)		Indeks
		2015.	2016.		2015.	2016.				2015.	2016.	
B RUDARSTVO I VAĐENJE	20	70	91	130,0	31.319.043	32.206.133	102,8	1,2%	887.090	31.931.850,0	33.106.017,0	103,7
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	385	3.447	3.478	100,9	2.659.287.006	2.599.683.874	97,8	95,2%	-59.603.132	2.607.019.677,0	2.517.735.323,0	96,6
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	113	1.124	981	87,3	474.045.361	440.153.414	92,9	16,1%	-33.891.947	446.677.728,0	419.337.769,0	93,9
C11 Proizvodnja pića	15	190	192	101,1	153.106.443	161.127.604	105,2	5,9%	8.021.161	161.854.807,0	160.694.224,0	99,3
C13 Proizvodnja tekstila	16	146	180	123,3	74.231.582	83.210.586	112,1	3,0%	8.979.004	71.464.687,0	76.773.646,0	107,4
C14 Proizvodnja odjeće	8	9	9	100,0	2.773.020	3.418.918	123,3	0,1%	645.898	2.970.299,0	3.469.802,0	116,8
C16 Prerada drva i pr. od drva i pluta, osim namještaja; proiz.pr. od slame i plet. mat.	22	56	59	105,4	13.864.761	16.523.421	119,2	0,6%	2.658.660	14.582.749,0	16.288.180,0	111,7
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2	18	18	100,0	9.322.159	10.946.279	117,4	0,4%	1.624.120	8.098.852,0	9.236.277,0	114,0
C18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	11	11	15	136,4	1.859.325	3.005.633	161,7	0,1%	1.146.308	3.830.279,0	7.353.386,0	192,0
C19 Proiz. koks i rafiniranih naftnih proizvoda	2	17	16	94,1	25.199.690	21.421.243	85,0	0,8%	-3.778.447	18.775.302,0	16.503.545,0	87,9
C20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	5	14	18	128,6	8.193.874	8.984.001	109,6	0,3%	790.127	8.201.734,0	8.749.512,0	106,7
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	27	161	174	108,1	79.875.149	90.069.343	112,8	3,3%	10.194.194	83.790.039,0	100.694.289,0	120,2
C23 Proiz. ostalih nemet. mineralnih proizvoda	21	215	219	101,9	163.500.967	190.876.462	116,7	7,0%	27.375.495	165.238.994,0	194.541.389,0	117,7
C24 Proizvodnja metala	5	817	887	108,6	1.357.414.073	1.212.669.152	89,3	44,4%	-144.744.921	1.333.890.439,0	1.153.934.084,0	86,5
C25 Proiz. gotovih met. pr., osim stroj. i opreme	28	109	114	104,6	33.478.152	49.286.238	147,2	1,8%	15.808.086	31.930.663,0	45.048.662,0	141,1
C26 Proiz. računala te elekt.i optičkih proizvoda	10	34	36	105,9	22.893.219	25.003.770	109,2	0,9%	2.110.551	21.139.198,0	22.743.500,0	107,6
C27 Proizvodnja električne opreme	8	116	119	102,6	75.793.130	77.887.099	102,8	2,9%	2.093.969	68.095.489,0	68.025.845,0	99,9
C28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	14	137	136	99,3	49.343.582	38.000.450	77,0	1,4%	-11.343.132	57.783.220,0	48.097.343,0	83,2
C29 Proiz. mot. vozila, prikolica i poluprikolica	1	0	0		16.864	28.364	168,2	0,0%	11.500	15.312,0	25.043,0	163,6
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	11	54	48	88,9	14.007.831	10.987.153	78,4	0,4%	-3.020.678	12.466.572,0	10.350.216,0	83,0
C31 Proizvodnja namještaja	17	86	103	119,8	57.514.203	109.734.089	190,8	4,0%	52.219.886	57.161.794,0	111.232.156,0	194,6
C32 Ostala prerađivačka industrija	7	15	18	120,0	2.239.753	2.176.584	97,2	0,1%	-63.169	2.175.723,0	2.221.866,0	102,1
C33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme	42	118	136	115,3	40.613.868	44.174.071	108,8	1,6%	3.560.203	36.875.797,0	42.414.589,0	115,0
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	21	7	8	114,3	100.213.606	99.529.743	99,3	3,6%	-683.863	82.356.593,0	90.825.697,0	110,3
SEKTOR INDUSTRIJE	426	3.524	3.577	101,5	2.790.819.655	2.731.419.750	97,9	100,0%	-59.399.905	2.721.308.120,0	2.641.667.037,0	97,1
UKUPNO GOSPODARSTVO	3.918	20.363	21.644	106,3	12.251.827.064	12.694.720.793	103,6		442.893.729	11.899.443.634,0	12.094.679.966,0	101,6

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Područje djelatnosti B-Rudarstvo i vađenje teško se nosi s padom konjunktura u kriznom razdoblju. Kako je iz grafikona vidljivo broj zaposlenih pao je sa 425 u 2008. na samo 91 u 2016. godini. Ukupni prihodi su sa 329,1

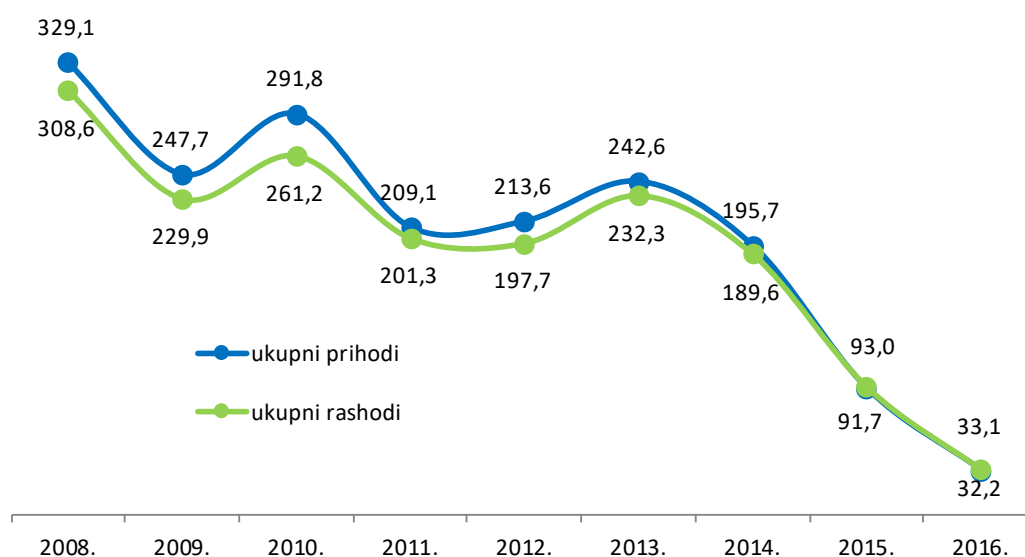
mil. kuna u 2008. pali na 32,2 mil. kuna u 2016. godini, a zadnje dvije godine bilježimo agregirani gubitak, što u ranijim godinama nije bio slučaj.

Broj zaposlenih u RUDARSTVU gospodarstva Zadarske županije (mjeren satima rada)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u RUDARSTVU gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)

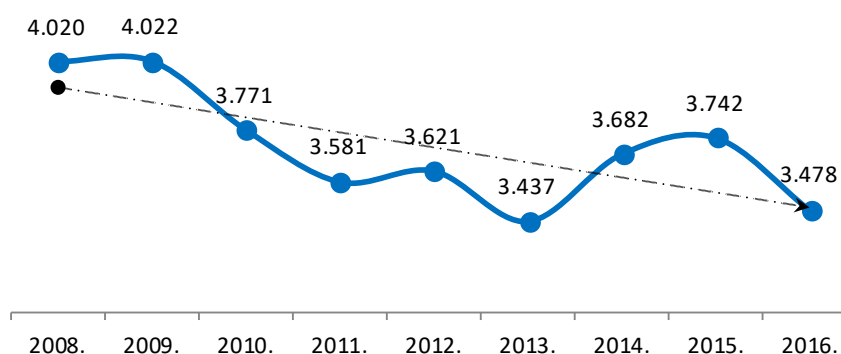

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Prerađivačka industrija je najvažniji segment sektora industrije, a po ostvarenim prihodima i broju zaposlenih niz godina je na drugom mjestu u gospodarstvu Zadarske županije, odmah iza Trgovine. Krizne godine ograničile su potražnju, poglavito na domaćem tržištu. Smanjena je proizvodna aktivnost, što je rezultiralo smanjenjem ukupnih prihoda, ali uz nedovoljno smanjenje ukupnih rashoda, jer je proizvodnja vezana uz velika kapitalna ulaganja u postrojenja i opremu, kreditna zaduženja i optimalizaciju troškova vezanu uz punu proizvodnju. Zbog svega toga agregirani podaci poslovanja Prerađivačke industrije iskazuju gubitke kroz niz godina, ali ne i u posljednje dvije godine. Značajan rast ukupnih prihoda od 2013. godine doveo je rekordnih prihoda

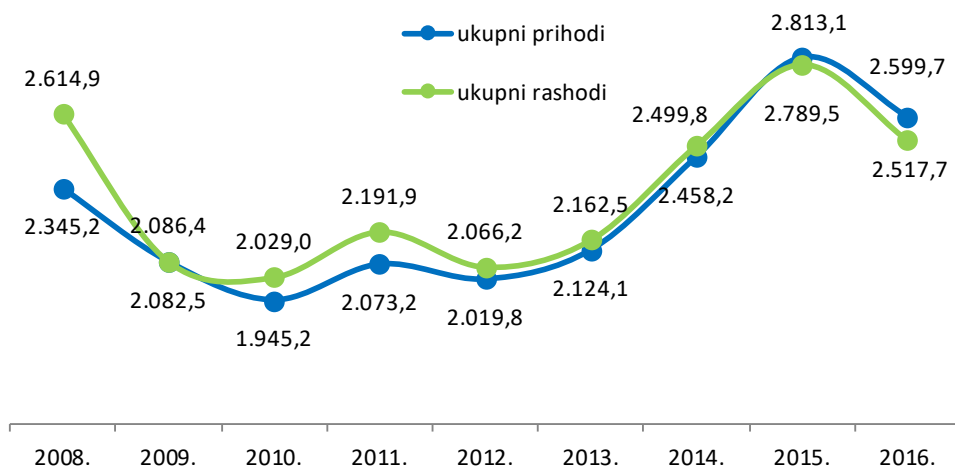
u 2015. godini od 2.813,1 mil. kuna i to uz ostvarenje agregirane dobiti prije oporezivanja od 23,6 mil. kuna. Povećan je i broj zaposlenih u odnosu na prethodnu 2014. godinu, ali još daleko od broja 4.020, koliko je zaposlenih ovo područje djelatnosti imalo 2008. godine. Pad broja zaposlenih i pad prihoda u 2016. godini, prikazan na grafikonima vremenskog slijeda u kontradikciji je s već spomenutim rastom kako broja zaposlenih tako i ukupnih prihoda iskazanim u godišnjim izvještajima poduzetnika za 2016. godinu. Razlog tome je što neki poduzetnici nisu predali izvještaje za 2016., a predali su ih prošle godine za 2015. poslovnu godinu. U ovom slučaju evidentan je izostanak izvještaja nekoliko većih poduzetnika iz odjeljka Proizvodnja prehrambenih proizvoda.

Broj zaposlenih u PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI gospodarstva Zadarske županije (mjeren satima rada)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

U okviru Prerađivačke industrije sve je značajniji rast odjeljka djelatnosti Proizvodnja metala. Unatoč smanjenju prihoda za 10,7% u odnosu na prethodnu, 2015. godinu, ovaj izvozno orijentiran odjeljak, s iznosom od 1.212,7 mil. kuna ostvarenih prihoda u 2016. godini i dalje je dominantan te ovo ostvarenje predstavlja 46,6% ukupnih prihoda Prerađivačke industrije. Proizvodnja prehrambenih proizvoda imala je 440,2 mil. kuna ukupnih prihoda ili 16,9% u strukturi ostvarenih ukupnih prihoda Prerađivačke industrije. Opet napomena da je najmanje jedan veći poduzetnik u ovom odjeljku djelatnosti nije na vrijeme predao izvještaj FINA-i. Svi ostali odjeljci ostvarili su znatno manje prihode, slijede Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda sa 7,3%, Proizvodnja pića sa 6,2%, Proizvodnja namještaja sa 4,2% u strukturi ukupnih prihoda itd.

U strukturi zaposlenih u Prerađivačkoj industriji, njih ukupno 3.478, situacija je različita: najveći udjel, 981 zaposlenog ili 28,2% ima Proizvodnja prehrambenih proizvoda (iskazano smanjenje broja zaposlenih od 12,7% u ovom odjeljku posljedica je izostanka godišnjeg izvještaja najmanje jednog većeg poduzetnika). Kapitalno intenzivnija Proizvodnja metala zapošljava 887 radnika ili 25,5%. Ovaj odjeljak imao je i rast zaposlenosti od 8,6% u odnosu na prethodnu godinu. Ostali odjeljci zapošljavaju pojedinačno znatno manje, sukladno svojoj snazi: Proizvodnja

ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda 6,3%, Proizvodnja tekstila 5,2%, Proizvodnja proizvoda od gume i plastike 5,0% itd.

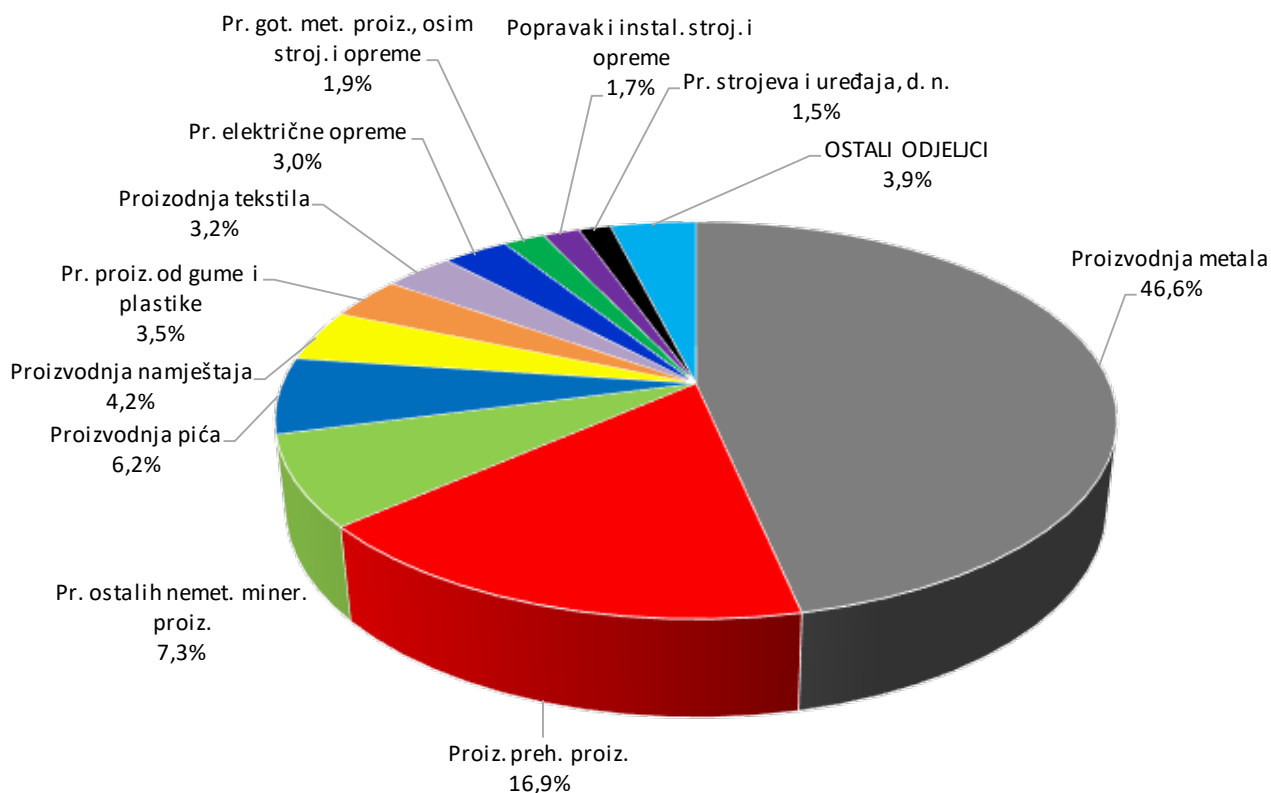
Najznačajniji predstavnici Proizvodnje metala su Aluflexpack novi d.o.o. Murvica i LTH Metalni lijev d.o.o. Benkovac. Orijentacija na izvoz aluminijskih folija i aluminijskih odljevaka ovim je proizvođačima omogućila opstanak u kriznim godinama te rast i razvoj zadnjih godina.

Proizvodnju prehrambenih proizvoda čine brojni proizvođači proizvoda na bazi sirovina iz mora i zadarskog zaleđa. Neki od značajnijih koji su predali izvještaj za 2016. godinu: Marikomerc d.o.o. Poličnik, Tvornica kruha Zadar d.d. Zadar, Arbacommerce d.o.o. Zadar, Sirena Gligora d.o.o. Kolan, Pag 91 d.o.o. Pag, Mardešić d.o.o. Sali.

Slijedeći odjeljak Prerađivačke industrije sa značajnijim udjelom je Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda s 219 zaposlenih i 190,9 mil. kuna ukupnog prometa. Značajniji predstavnici odjeljka su Maraš d.o.o. Vrsi, Lignum d.o.o. Poličnik, Mineral IGM d.o.o. Zapužane, Kamen Benkovac d.o.o. Benkovac. Proizvodnja pića imala je prosječno 122 zaposlena i ukupne prihod od 161,1 mil. kuna. Najznačajniji predstavnik Proizvodnje pića je Maraska d.d. Zadar.

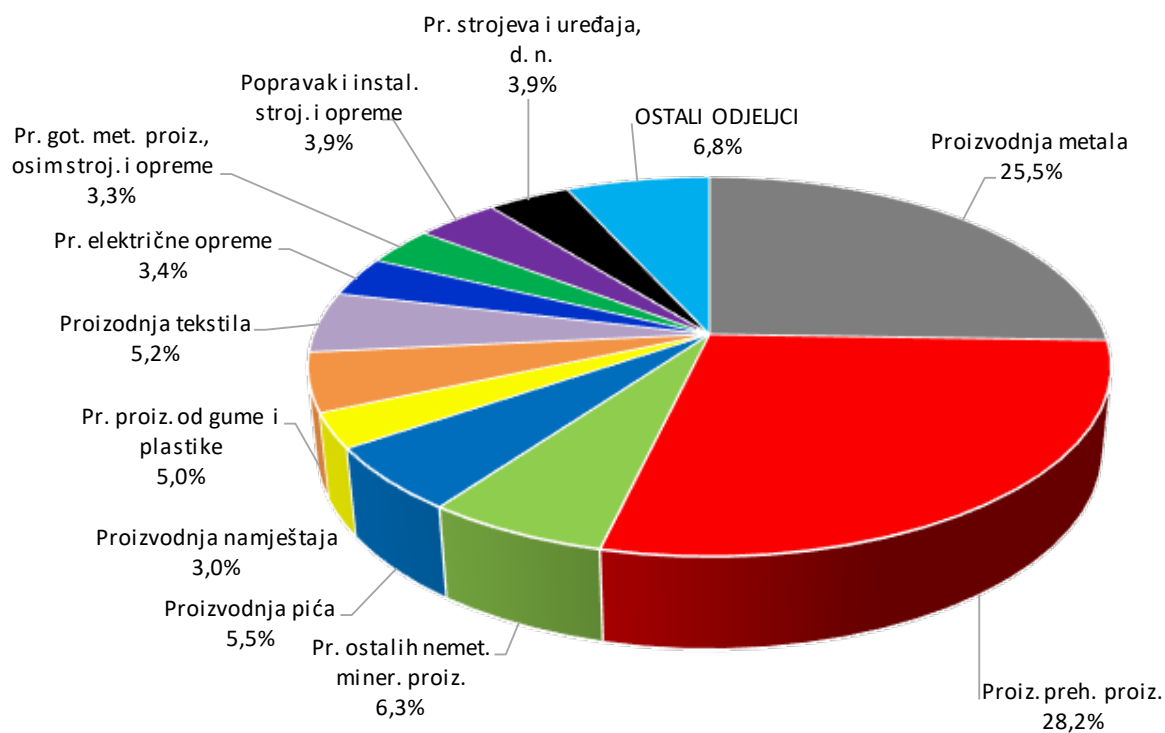
Udjele u ukupnim prihodima i broju zaposlenih pojedinih odjeljaka djelatnosti Prerađivačke industrije vidimo na slijedećem grafikonu.

Struktura ukupnih prihoda Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini - po područjima djelatnosti

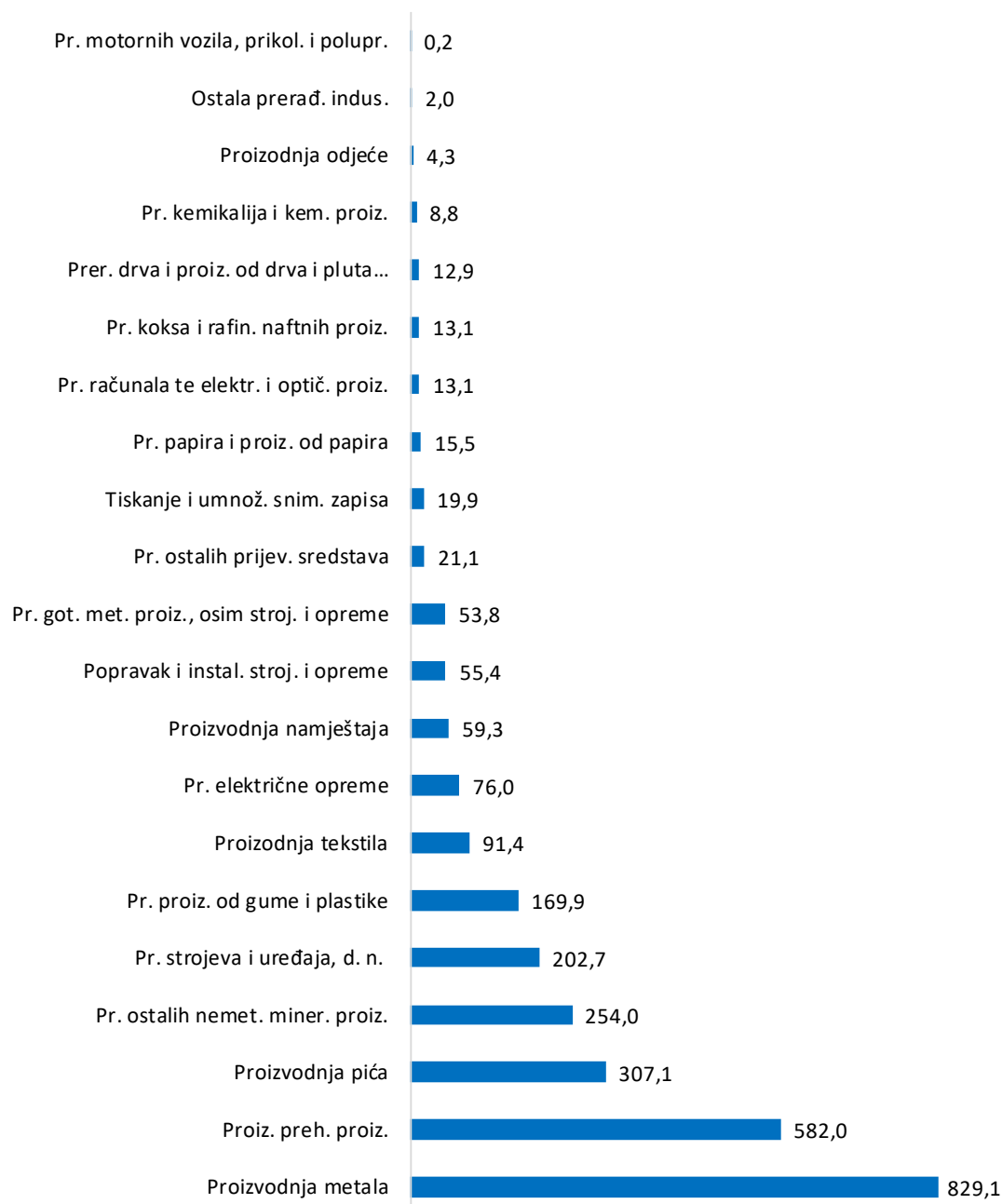
Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Struktura zaposlenosti u Prerađivačkoj industriji gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini - po odjeljima djelatnosti

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Visina aktive/pasive odjeljaka djelatnosti Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije na kraju 2016. godine (u milijunima kuna)

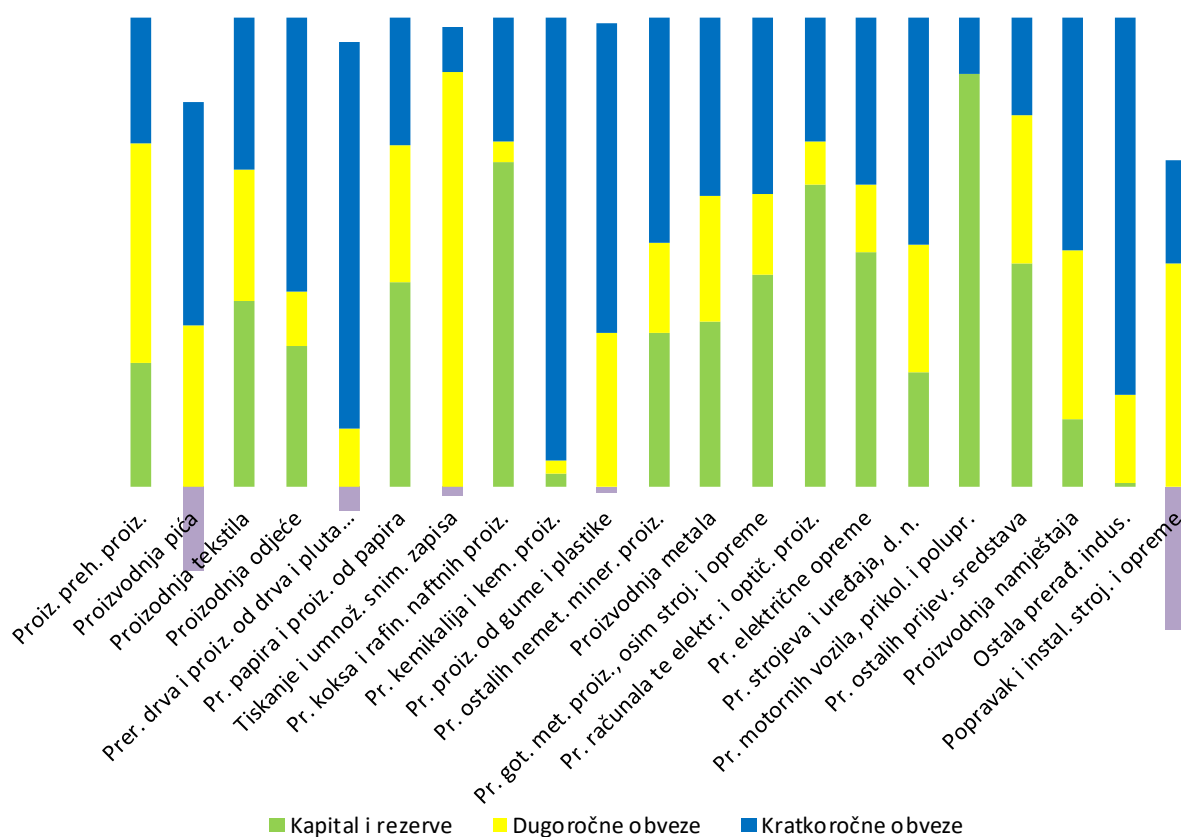

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Na grafikonu vidimo kolika je vrijednost aktive pojedinih odjeljaka Prerađivačke industrije. Od ukupno 2,79 milijardi aktive cjelokupne Prerađivačke industrije Zadarske županije, najviše, 829,1 milijun kuna otpada na Proizvodnju metala. S 582,0 mil. kuna slijedi Proizvodnja prehrambenih proizvoda, pa Proizvodnja pića s 307,1 mil. kuna itd. U strukturi izvora sredstava, prikazanoj na slijedećem grafikonu, vidljive su velike razlike

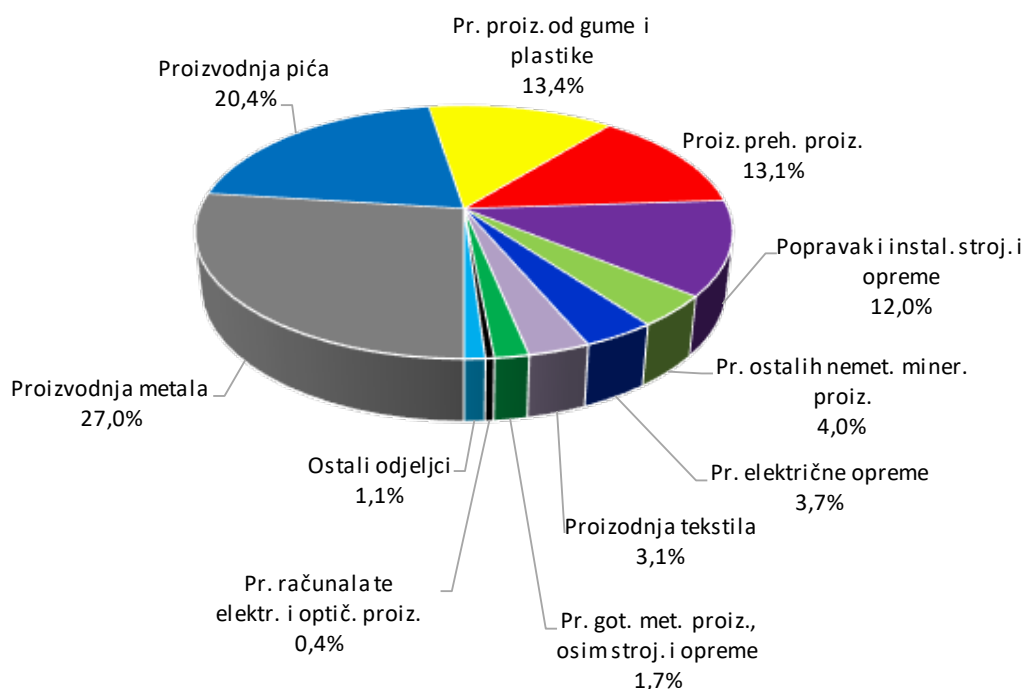
među pojedinim odjeljcima djelatnosti. Zbog preglednosti izostavljene su brojke, no jasno su vidljive razlike između odjeljaka čija je imovina pokrivena većinom vlastitim sredstvima (zelena boja) i odjeljaka koji su visoko zaduženi (žuta boja – dugoročne obveze ili plava boja – kratkoročne obveze). Ljubičastom bojom označen je agregirani iznos Kapitala i rezervi u nekoliko odjeljaka koji nisu uspjeli održati njegov pozitivan predznak.

Struktura izvora sredstava u pasivi odjeljaka djelatnosti Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije na kraju 2016. godine

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Struktura bruto investicija u Prerađivačkoj industriji gospodarstva Zadarske županije u 2016. godini - po odjeljcima djelatnosti

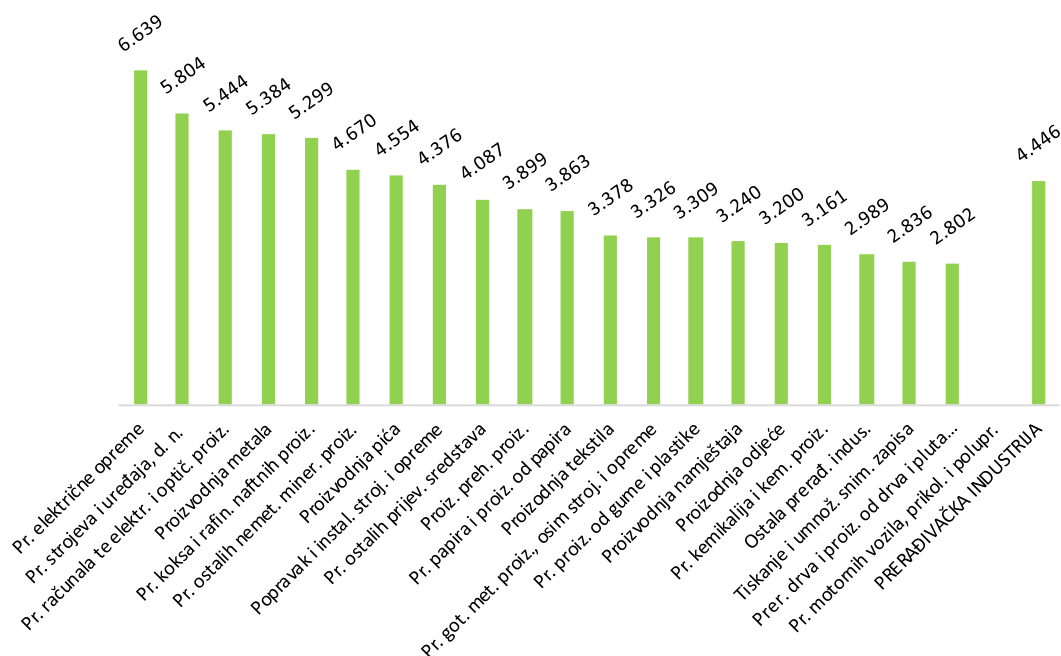

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Dajemo i kratak osvrt na visinu i strukturu investicija u Prerađivačkoj industriji. U 2016. godini evidentirano je 386,9 milijuna kuna Bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu – ukupno (nova stavka AOP 278 u izvještajima od 2016. godine). Koliko su od tog iznosa investirali pojedini odjeljci vidimo na grafikonu strukture bruto investicija u Prerađivačkoj industriji. Najviše je, 27,0%, investirano u Proizvodnji metala, slijedi Proizvodnja pića s 20,4%, zatim Proizvodnja proizvoda od gume i plastike s 13,4%, Proizvodnja prehrambenih proizvoda s 13,1% itd.

Analizu poslovanja Prerađivačke industrije u 2016. godini završavamo s pregledom isplaćenih plaća u pojedinim odjeljcima. Prosječna visina mjesečne neto isplaćene plaće na razini Prerađivačke industrije bila je 4.446 kuna, a po odjeljcima ona znatno varira od 2.802 kune isplaćene u Preradi drva i proizvoda od drva do najviše u iznosu od 6.639 kuna isplaćene u odjeljku Proizvodnja električne opreme. Ovaj relativno mali, ali uspješan segment Prerađivačke industrije u Zadarskoj županiji predvode tvrtke HSTEC d.d. i Marex elektrostroj d.o.o., obje iz Zadra.

Prosječna mjesečna neto isplaćena plaća u 2016. godini po odjeljcima Prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije (u kunama)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

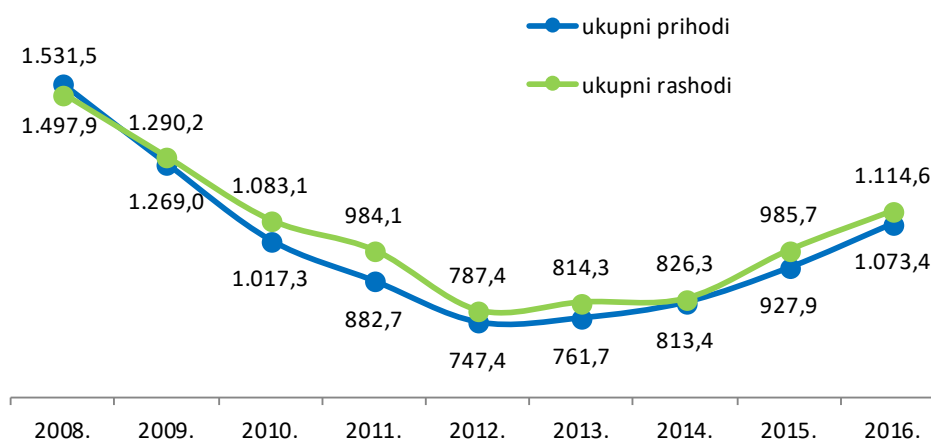
GRADITELJSTVO

Analiza glavnih statističkih pokazatelja kretanja u građevinarstvu na državnoj razini je pokazala da su u prošloj godini, nakon duboke i dugotrajne krize, zabilježeni pozitivni pomaci pri čemu je prvi put nakon 2008. godine zabilježen porast bruto dodane vrijednosti, fizičkog obujma i vrijednosti građevinskih radova, prvi put nakon 2005. godine porastao je broj izdanih građevinskih dozvola, dok je vrijednost novih narudžbi povećana po dvoznamenkastoj stopi, najvišoj od 2007. godine. Oporavak građevinarstva ohrabruje zbog njegova značaja u gospodarskoj strukturi zemlje i posebno zbog snažnog multiplikativnog učinka koji ova djelatnost ima na velik dio drugih proizvodnih i uslužnih djelatnosti. Povoljno je što su i podaci koji nagovještaju buduću građevinsku aktivnost optimistični, jer snažno raste broj izdanih građevinskih dozvola i vrijednost novih narudžbi. Stoga očekujemo nastavak uzlazne faze gospodarskog ciklusa, što će, uz postojanje raspoloživih sredstava fondova EU, poduprijeti realizaciju investicijskih programa

i daljnji oporavak građevinskog sektora u Hrvatskoj.

Županijsko graditeljstvo, kao i graditeljstvo na razini države, pokazuje znakove oporavka, što potvrđuju neki statistički pokazatelji. Valja znati da je graditeljstvo djelatnost u kojoj se ne događaju skokovite promjene na bolje, nego je potreban dugi niz godina da se oporavi, jednom kada je u situaciji kao što je dosadašnja. Županijsko graditeljstvo u 2016. godini povećalo je prihode i osobito zaposlenost u odnosu na prethodne dvije godine, ali je još više povećalo rashode. Plaće su i dalje niže od prosjeka u gospodarstvu, a udio graditeljstva u strukturi prihoda županijskog gospodarstva je među najnižim od početka krize. Najave o većem broju izdanih dokumenata za građenje u 2017. godini kao i najavljeni projekti u stanogradnji, turizmu i prerađivačkoj industriji, te projekti financirani iz sredstava EU, bude realna očekivanja da će se županijsko graditeljstvo postupno oporavljati.

**Ukupni prihodi i rashodi u GRAĐEVINARSTVU
gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)**

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

U prošloj poslovnoj 2016. godini 494 poduzeća iz djelatnosti građevinarstva su predala GFI, što je za 39 poduzeća više nego u prethodnoj godini kad ih je predalo 455 (ne nužno istih poduzeća), koja su ostvarila ukupni prihod od 1.073 milijarde

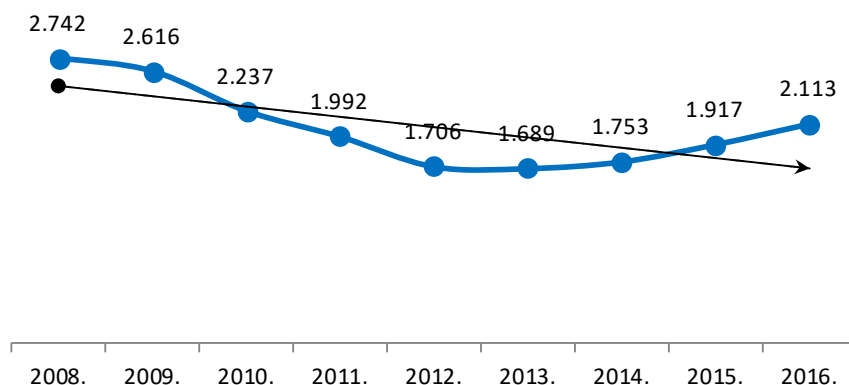
kn, dok su istovremeno rashodi županijskog građevinarstva iznosili 1,114 milijarde kn.

Broj zaposlenih radnika u županijskom građevinarstvu u 2016. godini ipak je značajno porastao i iznosio 2.113 što je za 629 radnika

manje nego u pred kriznoj 2008. godini, kada je iznosio 2.742 kn. Ipak, ovo je najmanja razlika u broju radnika u graditeljstvu od krizne 2008. godine. Broj zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu u građevinarstvu županije iznosio je 246 radnika više zaposlenih, po čemu je građevinarstvo na prvom mjestu u odnosu na druge djelatnosti gospodarstva županije. Broj zaposlenih u građevinarstvu činio je 9,8% ukupno zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije u 2016. godini. Prosječna neto plaća isplaćena u djelatnosti graditeljstva u Zadarskoj županiji

u 2016. godini iznosila je 3.811 kn i bila je za 73 kn viša nego u prethodnoj godini, te niža za 1.041 kn od prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu županije, koja iznosi 4.852 kn. Graditeljstvo je 2008. godine sudjelovalo sa 12,7% u ostvarenju ukupnih prihoda županijskog gospodarstva, a u 2016. godini taj se udjel smanjio na 8,5% što je ipak povećanje udjela od gotovo jedan posto u odnosu na 2015. godinu. Najznačajnije tvrtke u graditeljstvu županije su Sarađen d.o.o., Ceste Zadarske županije d.o.o., Vodoinstalacije d.o.o., Lavčević Zadar d.o.o. i Konektor d.o.o.

Broj zaposlenih u GRAĐEVINARSTVU gospodarstva Zadarske županije (mjeren satima rada)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

ZAPRIMLJENI I RIJEŠENI AKTI ZA GRAĐENJE U ZADARSKOJ ŽUPANIJU U 2016. I 2017. GODINI

Prema podacima Upravnog odjela za provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje Zadarske županije u 2016. godini zaprimljeno je 848 zahtjeva za građevinsku dozvolu, a riješeno 686, sve prema Zakonu o gradnji. Riješeno je još 17 zahtjeva kojima se odobrava gradnja prema prijašnjim zakonima i 98 rješenja o uvjetima građenja, dakle akata kojima se dozvoljava gradnja.

Ukupno je ovaj županijski upravni odjel u 2016. godini usvojio 802 akta kojima se odobrava gradnja.

U 2017. godini do 31. svibnja zaprimljeno je 392 zahtjeva za građevinsku dozvolu, a riješeno 336 od toga pozitivno 273, dok je rješenja o uvjetima građenja izdano 34. Ukupno je izdanih akata za građenje bilo 373.

ZAPRIMLJENI I RIJEŠENI AKTI ZA GRAĐENJE U GRADU ZADRU U 2016. I 2017. GODINI

Prema podacima Upravnog odjela prostornog uređenja i građenja grada Zadra tijekom cijele 2016. godine zaprimljeno je 268 zahtjeva za građevinskom dozvolom, a u istom razdoblju pozitivno je riješeno: 177 građevinskih dozvola, 24 rješenja o uvjetima građenja, 5

potvrda glavnog projekta. Ukupno je izdano 206 akata o gradnji.

Do današnjeg dana tekuće 2017. zaprimljeno je 232 zahtjeva za građevinskom dozvolom, a usvojeno je pozitivno 130 akata o gradnji.

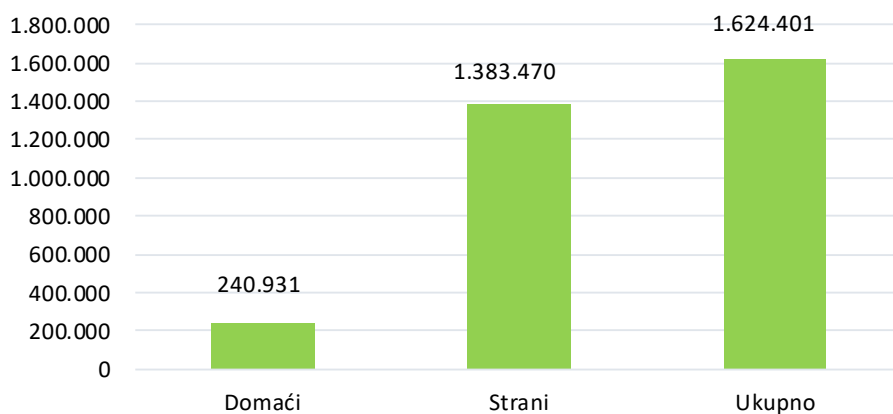
TURIZAM

TURISTIČKI DOLASCI I NOĆENJA U 2016. GODINI

Prema podacima Turističke zajednice Zadarske županije u 2016. godini u Zadarskoj županiji ostvareno je ukupno 1.624.401 turističkih dolazaka ili 6% više dolazaka nego 2015. godine, te ukupno 11.567.486 noćenja ili 5% više nego prethodne godine. Od toga su domaći turisti ostvarili 5% više dolazaka i 2% više noćenja, a strani turisti 6% više dolazaka i 5% više noćenja. Zadarska županija je ostvarila 8,2 milijuna noćenja u komercijalnom smještaju (ne uključuje vikend-kuće, kuće za odmor, boravak kod stanovnika općine ili grada).

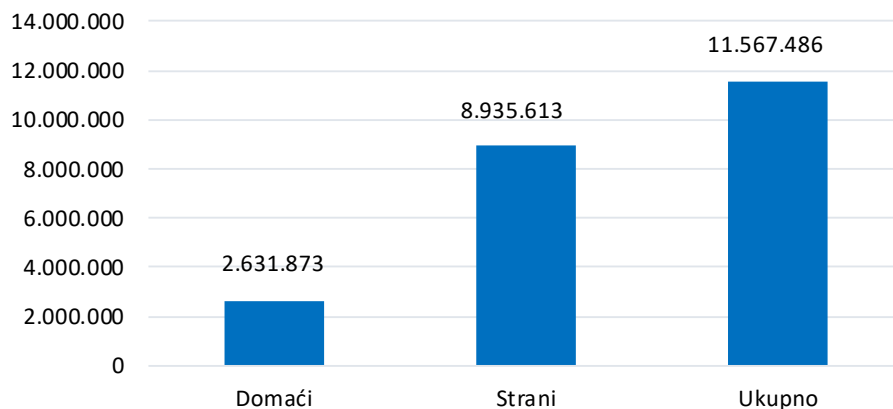
Kada usporedimo podatke s podacima Republike Hrvatske, vidljivo je da je stopa dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji manja nego u RH, gdje je broj dolazaka u 2016. u odnosu na 2015. godinu rastao za 8,7%, a noćenja za 9%. Potrebno je napomenuti kako se korišteni podaci Turističke zajednice Zadarske županije, koji uključuju podatke iz nautike i nekomercijalnog smještaja razlikuju od podataka Državnog zavoda za statistiku čije su brojke dolazaka i noćenja nešto manje, ali je rast veći.

Broj turističkih dolazaka u 2016.

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

Broj noćenja u 2016.

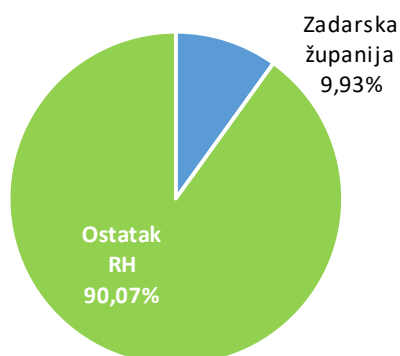
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

ZADARSKA ŽUPANIJA I REPUBLIKA HRVATSKA

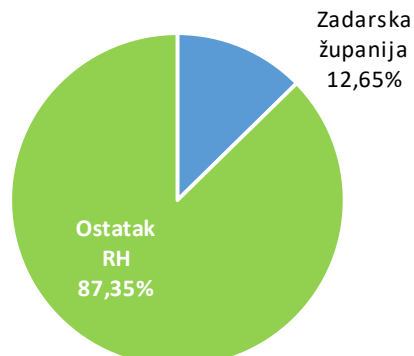
Zadarska županija posljednjih godina s neznatnim promjenama održava udio u dolascima i noćenjima u turizmu Republike Hrvatske. U 2016. godini Zadarska županija bilježi 9,93% svih dolazaka u Republiku Hrvatsku te 12,65% svih noćenja.

Od ukupnog broja dolazaka domaćih turista, 12,89% dolazaka bilježi Zadarska županija, kao i 24,61% svih noćenja domaćih turista. Kod stranih dolazaka, Zadarska županija bilježi 9,54% svih dolazaka, odnosno 11,06% svih stranih noćenja.

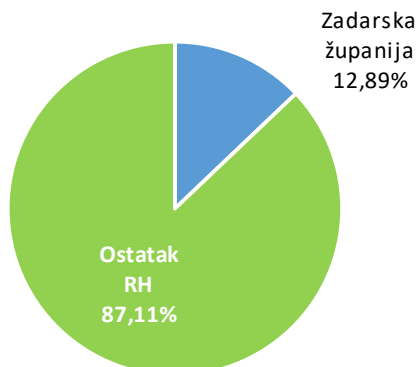
**Udio turističkih dolazaka
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

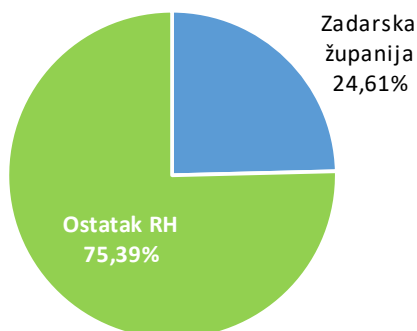
**Udio noćenja
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

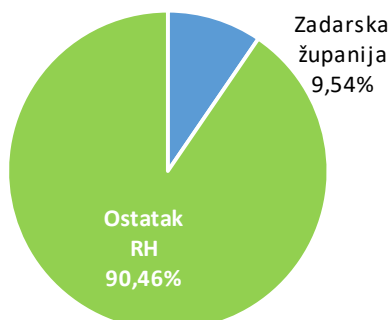
**Udio domaćih turističkih dolazaka
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

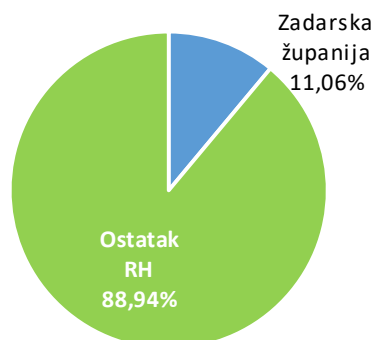
**Udio domaćih turističkih noćenja
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

**Udio stranih turističkih dolazaka
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

**Udio stranih turističkih noćenja
u Zadarskoj županiji u odnosu na RH**

DOLASCI I NOĆENJA PO MJESECIMA

Što se tiče ostvarenja turističkog prometa po mjesecima i dalje je izražena velika sezonalnost, a najveći se promet i dalje ostvaruje u srpnju i kolovozu, u kojima se zajedno ostvaruje 61,34% ukupnih dolazaka, te 70,3% ukupnih noćenja na području Zadarske županije. Mjeseci ožujak, travanj, svibanj i lipanj su podložni rasporedu uskršnjih

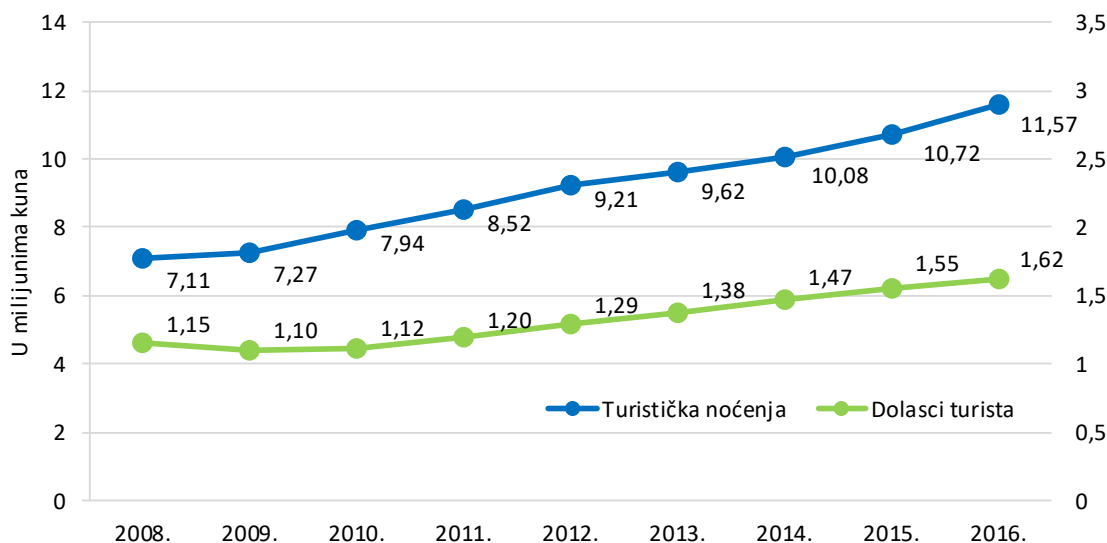
blagdana, Tijelova i Duhova. Od siječnja do travnja te od listopada do prosinca turistički promet je ipak zanemariv, budući da većina hotela ne radi, kampovi su zatvoreni, poslovna putovanja i kongresi svedeni na minimum, a Zračna luka Zadar je tad povezana samo sa Zagrebom.

TREND TURISTIČKIH DOLAZAKA I NOĆENJA OD 2008. DO 2016. GODINE

Broj dolazaka turista od 2008. do 2016. godine povećao se za 475.405, što je povećanje od 29,27%, dok stopa rasta dolazaka u 2016. godini iznosi 4,8%. U istom razdoblju broj se noćenja povećao za 4.461.447, odnosno

38,57%. Stopa rasta noćenja u 2016. godini iznosi 6,3% te je ostala ista kao i prethodne godine. Potrebno je napomenuti kako se analiza dolazaka i noćenja za 2015. i 2016. godinu temelji na podacima iz sustava eVisitor.

Trend dolazaka i noćenja od 2008. - 2016. godine

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

STRUKTURA GOSTIJU 2016. GODINE

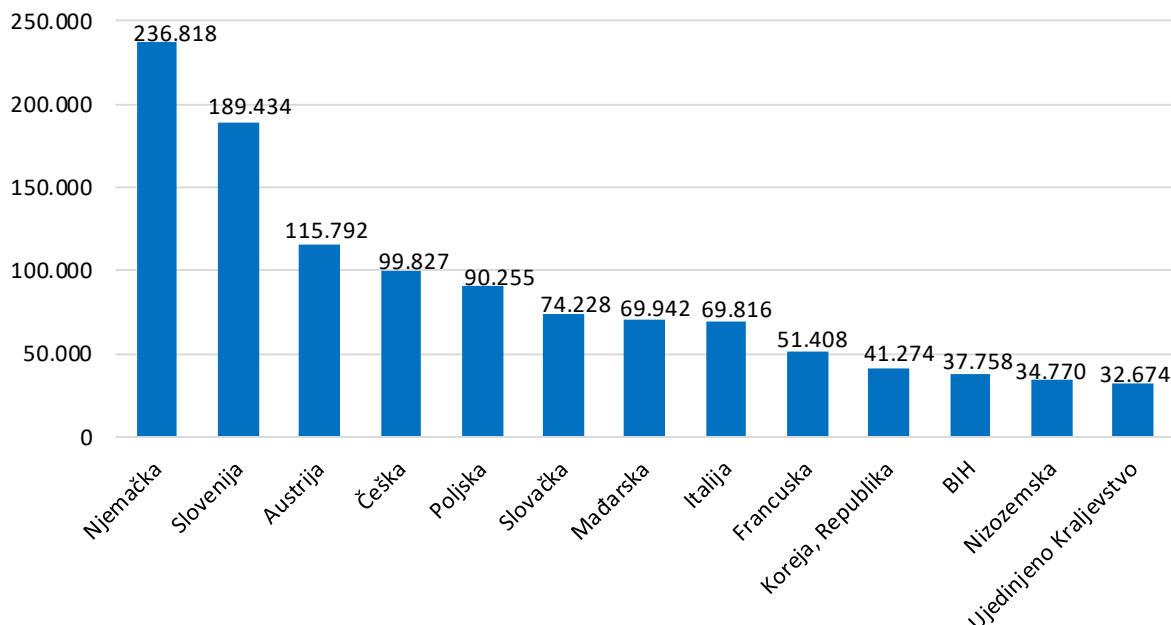
U ukupnom broju dolazaka, strani gosti čine 85,17% svih dolazaka, dok 14,83% čine domaći dolasci.

DOLASCI PO ZEMLJAMA

U 2016. godini najviše dolazaka bilježi se iz Njemačke, 236.818 dolazaka, zatim iz Slovenije, Austrije, Češke, Poljske, Slovačke

i Mađarske. U odnosu na prethodnu godinu najviše je porastao broj dolazaka iz Republike Koreje, za 21,55%.

Dolasci po zemljama

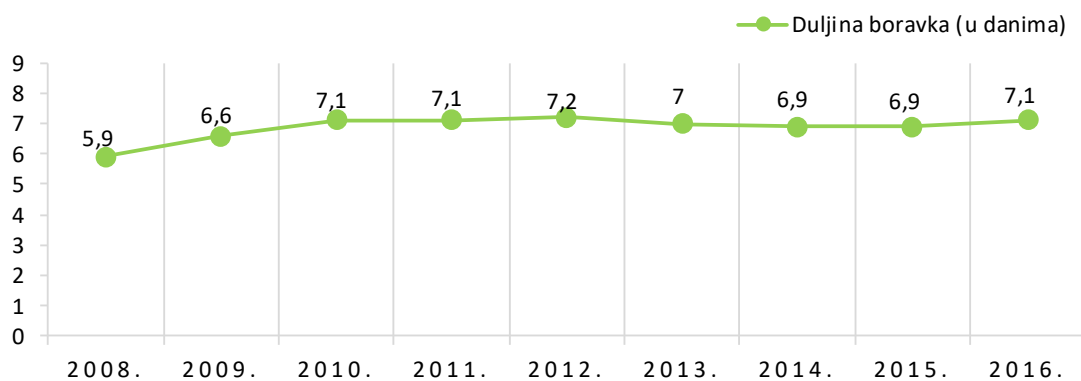
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

PROSJEČNA DULJINA BORAVKA

U Zadarskoj županiji turisti su u 2016. godini prosječno boravili 7,1 dana, što je blago povećanje u odnosu na 2015. godinu kada su u

prosijeku boravili 6,9 dana. Slijedi prikaz trenda duljine boravka od 2008. do 2016. godine.

Trend duljine boravka gostiju 2008. - 2016

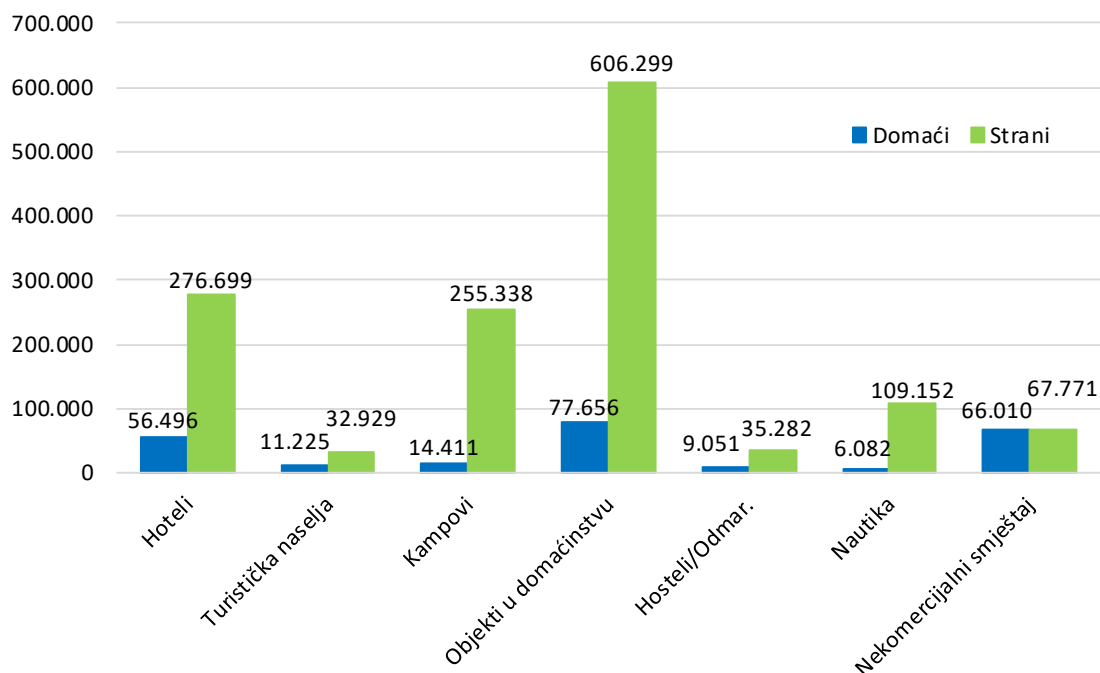
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

DOLASCI I NOĆENJA PO VRSTAMA SMJEŠTAJA

U grafu ispod je prikazano učešće pojedinih vrsta smještaja u ukupnom broju dolazaka. Najveći postotak 42,11% ostvaruje se u privatnom smještaju, slijede hoteli 20,51%, kampovi 16,61%, kuće za odmor 8,24%,

nautika 7,09%, hosteli/odmarališta 2,73% i turistička naselja 2,72%. Ovi podaci su odraz broja kreveta u pojedinim vrstama smještaja te dolazi do izražaja velika zastupljenost objekata u domaćinstvu u ukupnom kapacitetu.

Dolasci turista po vrstama smještaja

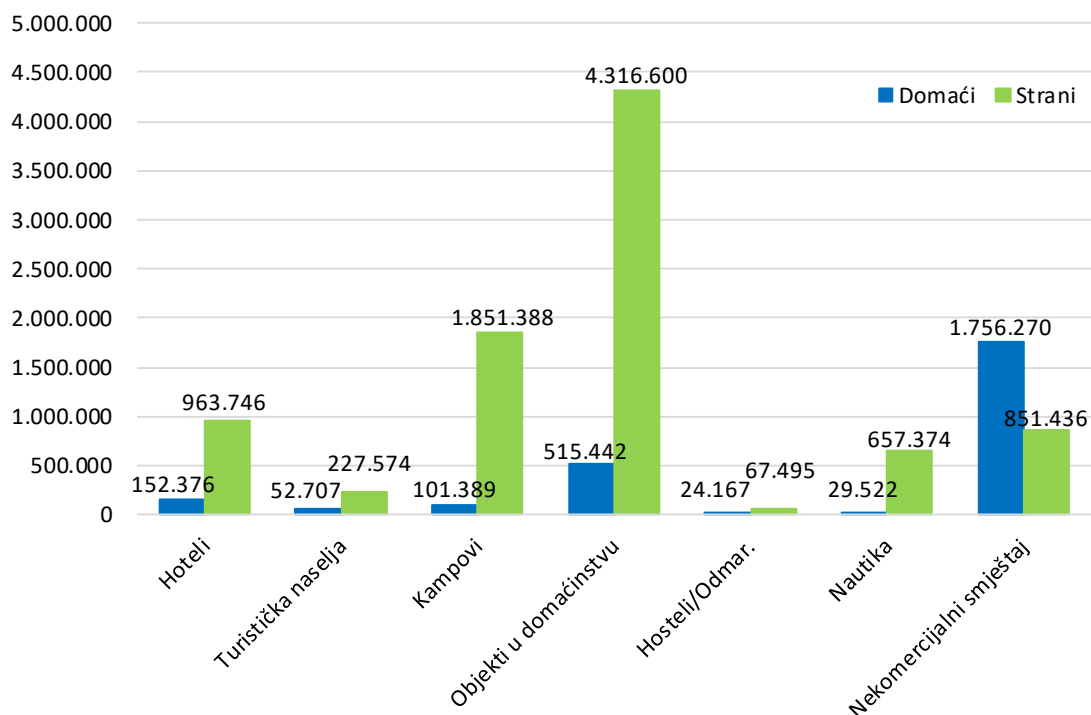

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

Idući graf prikazuje učešće pojedinih vrsta smještaja u ukupnom broju noćenja. Najveći postotak 41,77% ostvaruje se u privatnom smještaju, slijede kuće za odmor 22,54%,

kampovi 16,88%, hoteli 9,65%, nautika 5,94%, turistička naselja 2,42% i hosteli/odmarališta 0,79%.

Noćenja po vrstama smještaja

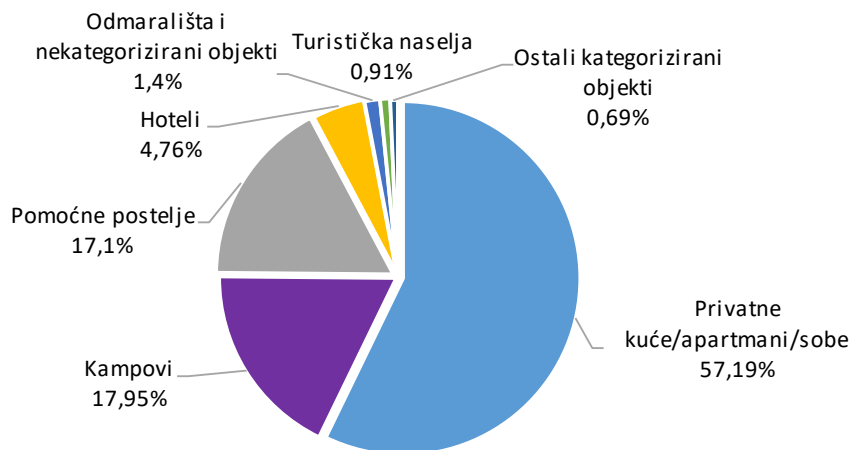
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

U strukturi smještajnih kapaciteta u Zadarskoj županiji najveći udio čini privatni smještaj, sa čak 57,19%, dok se na drugom mjestu nalaze

kampovi s gotovo 18% udjela u ukupnim smještajnim kapacitetima, dok udio hotela čini tek 4,76%.

Struktura smještajnih kapaciteta

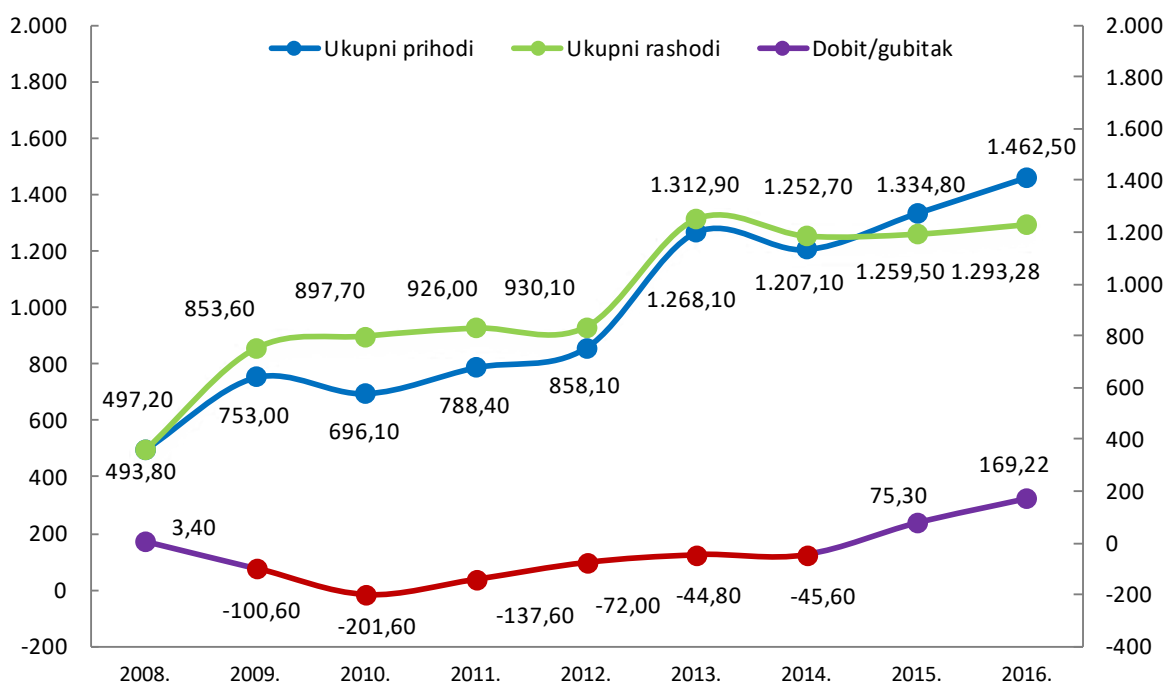
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

FINANCIJSKI POKAZATELJI U 2016. GODINI

U 2016. godini djelatnost I-Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bilježi rast ukupnih prihoda od 9,1% i ukupnih rashoda od 3,5%. U strukturi ukupnih prihoda

gospodarstva Zadarske županije navedena djelatnost zauzima udio od 11,5%. Drugu godinu zaredom ostvarena je dobit koja je u 2016. godini iznosila 169 milijuna kuna.

Trend ukupnih prihoda i rashoda u djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane gospodarstva Zadarske županije 2008. - 2016.

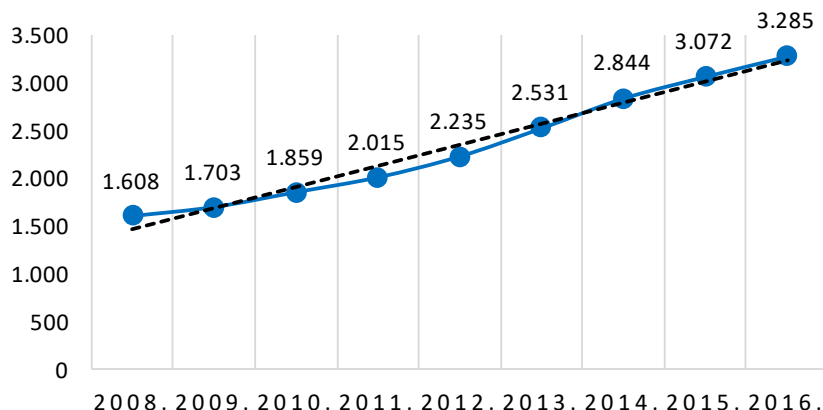

Izvor: FINA; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

U sljedećem grafu prikazan je broj zaposlenosti u djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u razdoblju

od 2008. do 2016. godine iz kojeg se jasno vidi kako se broj zaposlenih u tom razdoblju udvostručio.

Broj zaposlenih u djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane gospodarstva Zadarske županije

Izvor: FINA; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

INVESTICIJE U TURIZMU U 2016. GODINI

Prema podacima FINA-e, u 2016. godini zabilježen je znatni rast vrijednosti bruto investicija u novu dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu za Djelatnost I u Zadarskoj županiji. Naime, ukupna vrijednost bruto investicija u novu dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu za

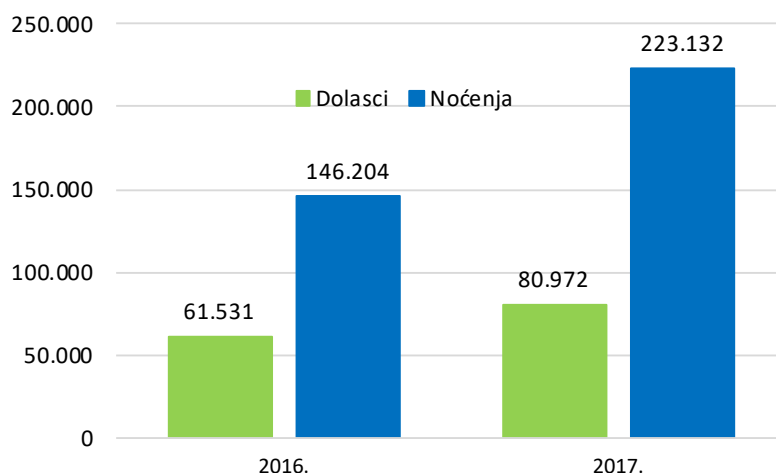
djelatnost I-Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u 2016. godini u Zadarskoj Županiji iznosila je 402.977.561,00 kn što je za 176% više nego u prethodnoj 2015. godini kada je iznos bruto investicija iznosio je 146.029.833,00 kn.

DOLASCI I NOĆENJA OD SIJEČNJA DO TRAVNJA 2017. GODINE

Prema dostupnim podacima za 2017. godinu u Zadarskoj županiji je u prva četiri mjeseca zabilježeno 80.972 dolazaka, što je povećanje od 24,1% u odnosu na isto razdoblje

prethodne godine. Noćenja su u tom razdoblju još značajnije porasla u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i to sa 146.204 na 223.132 noćenja, odnosno za 34,5%.

Usporedba dolazaka i noćenja od siječnja do travnja 2016. i 2017. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; Ministarstvo turizma; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

TRGOVINA

Trgovačka djelatnost u ukupnom gospodarstvu Zadarske županije u 2016. godini zauzima dominantno mjesto (23,4% od ukupnih prihoda gospodarstva i 19,6% od ukupnog broja zaposlenih). Ostvarila je u tom razdoblju 2.975 milijuna kn ukupnog prihoda (5,6% više nego prethodne godine) te 2.893,20

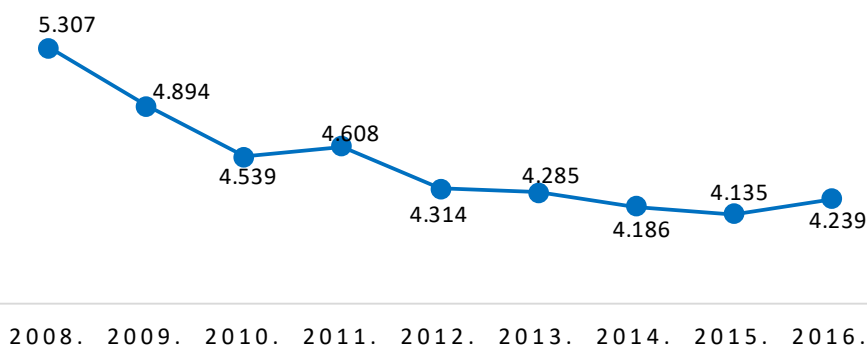
milijuna kn ukupnih rashoda (4,9% više nego prethodne godine). Broj zaposlenih na bazi sati u djelatnosti trgovine u Zadarskoj županiji u 2016. godini bio je 4.239 (2,5% više nego 2015. godine). Istodobno su gubici pali za 23,73% a dobit za 9,3%.

Financijski pokazatelji trgovine u 2015. i 2016. godini

	milijuni HRK		
	2015.	2016.	indeks 2016/2015.
Broj zaposlenih	4.135	4.239	102,5
Ukupni prihodi	2.818	2.975	105,6
Ukupni rashodi	2.759	2.893	104,9
Dobit	118	107	90,7
Gubitak	59	45	76,3

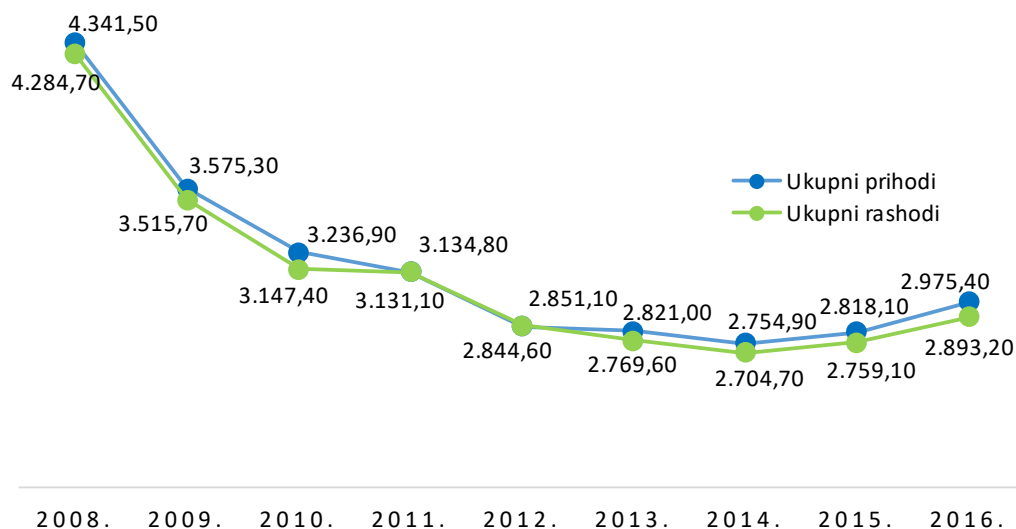
Izvor: Fina, Zadar, obrada: HGK – ŽK Zadar

Prosječan broj zaposlenih u trgovini gospodarstva Zadarske županije (mjeren satima rada)

Izvor: Fina, Zadar, obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u trgovini gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)

Izvor: Fina, Zadar, obrada: HGK – ŽK Zadar

PROMET

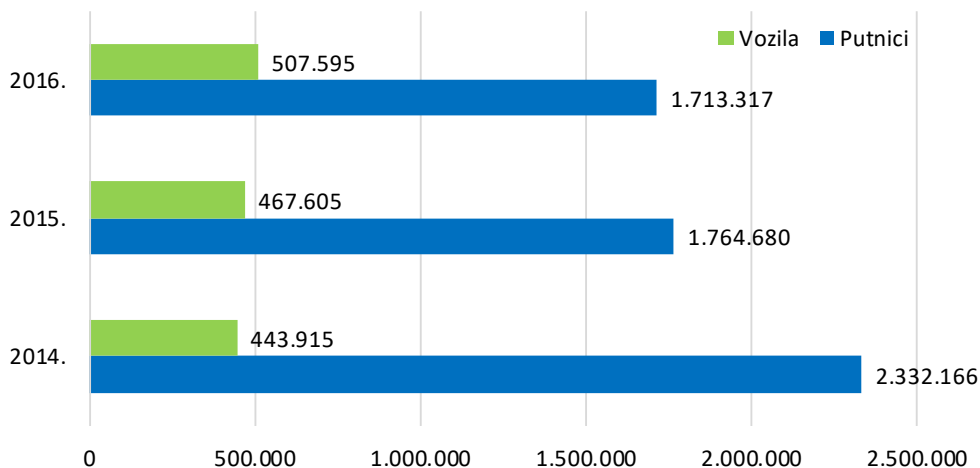
POMORSKI PUTNIČKI PROMET

U 2016. godini na državnim linijama u javnom obalnom pomorskom prijevozu na Jadranu ukupno je prevezeno 13.054.569 putnika i 3.102.264 vozila. U usporedbi sa 2015. godini ostvaren je porast prometa putnika za 4,4% i

vozila za 3,6%.

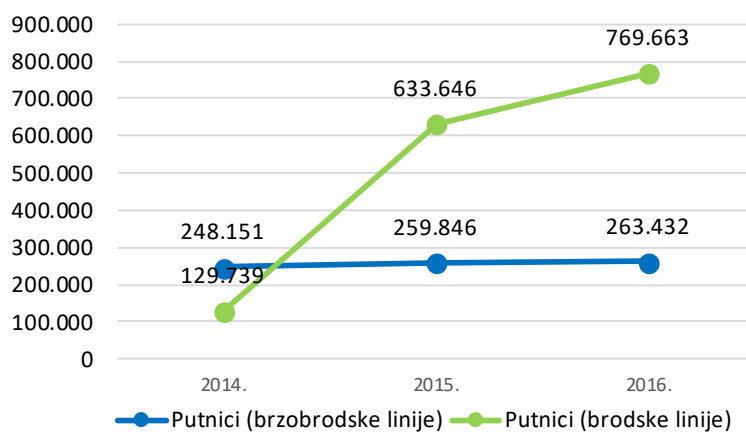
Na brodskim linijama na nivou Republike Hrvatske najviše putnika prevezeno je na liniji Zadar – Preko odnosno 635.960 putnika.

Promet putnika i vozila (trajektne linije) Zadarske županije u razdoblju 2014. - 2016.

Izvor: AZOLPP; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Promet putnika brodskim i brzobrodskim linijama Zadarske županije u razdoblju 2014. -2016.

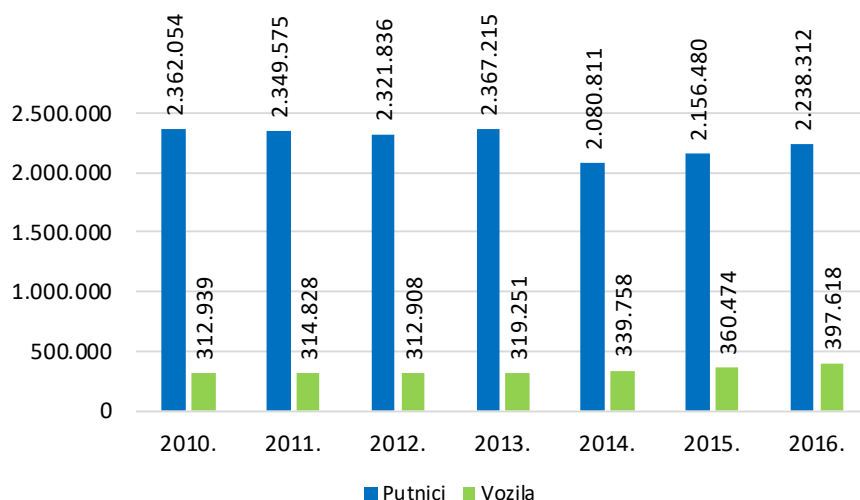
* U 2015. godini uvedena je brodska linija Zadar-Preko iz Gradske luke Zadar
Izvor: AZOLPP; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U domaćem pomorskom putničkom prometu možemo naglasiti da je premještanje trajektnih linija u Gaženicu i uvođenje dodatne brodske linije Zadar-Preko (koja prometuje iz stare gradske luke) donijelo značajno povećanje prometa od 4% povećanja broja

putnika i 10% povećanja broja vozila u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu.

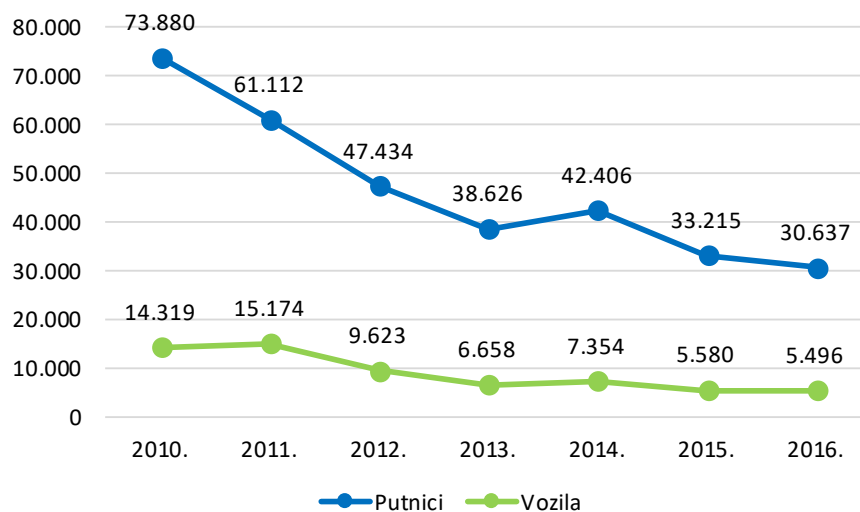
Na međunarodnoj liniji Zadar-Ancona zabilježeno je u 2016. godini 3.000 putnika manje i podjednak broj vozila.

Domaći prometa putnika i vozila Zadarske županije 2010. - 2016.

Izvor: Lučka uprava Zadar; Obrada: HGK ŽK Zadar

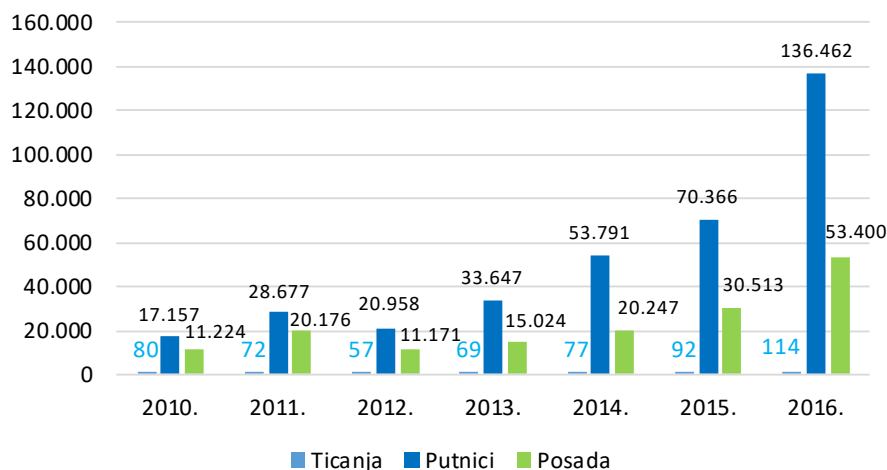
Međunarodni prometa putnika i vozila Zadarske županije 2010. - 2016.

* - prva tri mjeseca 2010. godine linija Zadar-Ancona nije prometovala

Izvor: Lučka uprava Zadar; Obrada: HGK ŽK Zadar

Ticanja brodova na kružnim putovanjima Zadarske županije 2010. - 2016.

Izvor: Lučka uprava Zadar, Obrada: HGK ŽK Zadar

Promet cruiserima već petu godinu zaredom bilježi značajan porast te je do kraja 2016. godine pristiglo 94% putnika više u tom segmentu u odnosu na 2015. godinu. Tako

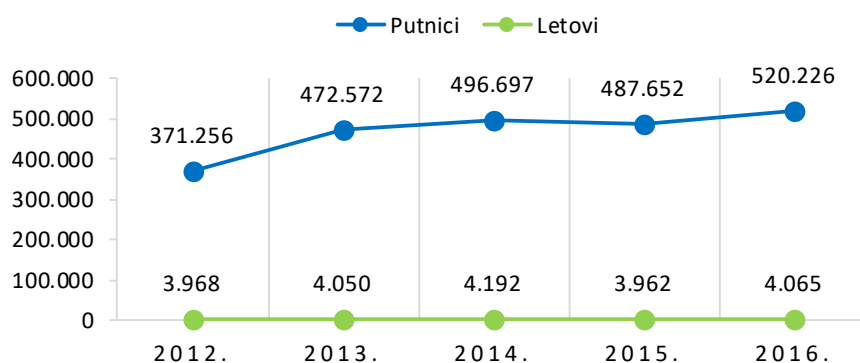
su novoizgrađena lučka infrastruktura i pojačane promotivne aktivnosti u posljednje dvije godine svakako najznačajnije pridonijele ovakvom rastu prometa.

ZRAČNI PROMET

Zračna luka Zadar u 2016. godini ostvarila je rekordan promet od 520.226 putnika što je za 6,7% više u odnosu na godinu prije. Tako možemo zaključiti da Zračna luka Zadar nastavlja svoj dugogodišnji rast prometa. Nove kompanije u sezoni 2017. su EasyJet, Titan Airways i Flybe. Sezonu prvih nikotarifnih letova ovog proljeća je otvorio najveći operater, Irski zračni prijevoznik Ryanair.

Ova kompanija nakon 10 godina dobre suradnje u Zadru ima svoju ljetnu bazu te sa dogovorene 974 operacije i preko 60% udjela putničkog prometa i dalje je najveći prijevoznik. Drugi najveći niskotarifni operater Eurowings (bivši Germanwings) zadržao je sve prošlogodišnje linije, a domaća Croatia Airlines pojačala je liniju za Zagreb.

Promet Zračne luke Zadar

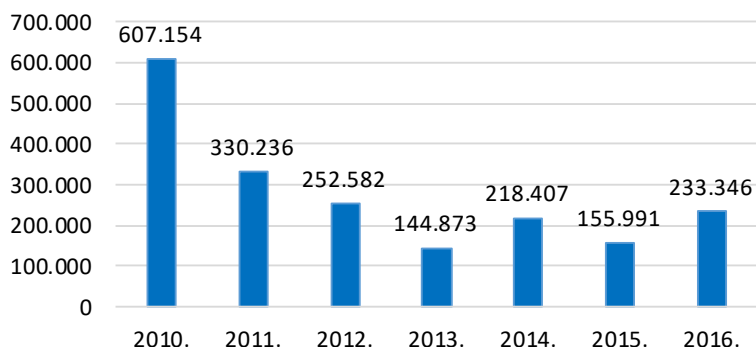
Izvor: Zračna luka Zadar; obrada: HGK ŽK Zadar

PROMET LUKE ZADAR

Nakon nekoliko godina na području teretne luke dogodilo se očekivano značajnije povećanje prometa tekućim teretima što je rezultat postignutog dogovora između tvrtki Crodex i Tankerkomerc o najmu spremnika za tekuće terete. Obzirom na rast i u segmentu rasutog tereta u 2016. godini sveukupno na

području teretne luke zabilježeno je 50% prometa više u odnosu na 2015. godinu. Nova lučka infrastruktura i pojačana promocija luke i destinacije u proteklom periodu utjecala je na to da čak i u ovakvim nepovoljnim okolnostima Zadarska luka ostvaruje rast.

Promet luke Zadar (roba u tonama)

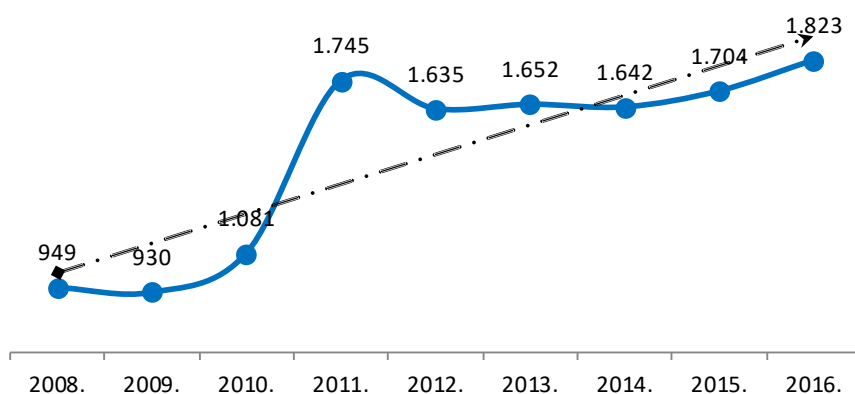
Izvor: Lučka uprava Zadar, obrada: HGK ŽK Zadar

FINANCIJSKI POKAZATELJI U 2016. GODINI

Financijski pokazatelji u 2016. godini u djelatnosti prijevoza i skladištenja pokazuju da su ukupni prihodi 19,1% manji, a rashodi 25,3% manji u odnosu na 2015. godinu. Na cijelu branšu kao i svake godine najviše utječu financijski pokazatelji tvrtke Tankerska plovidba d.d. i TNG d.d. Kako je kod njih

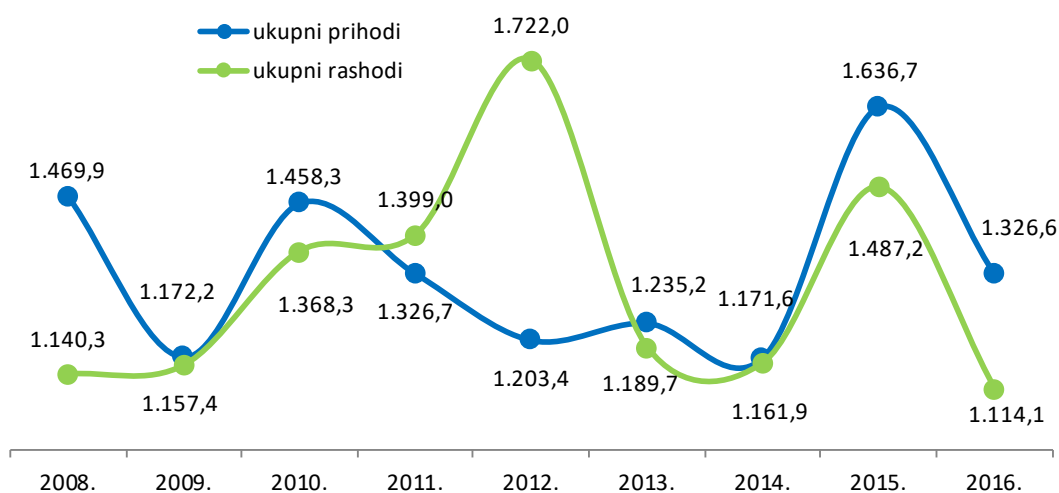
registriran pad ukupnih prihoda uz povećanje dobiti i broja zaposlenih tako se to reflektiralo na cijelo područje djelatnosti. Slijedi prikaz grafa o prosječnom broju zaposlenih u djelatnosti prijevoza i skladištenja u kojem se vidi tendencija rasta broja zaposlenih u ovoj djelatnosti.

Prosječan broj zaposlenih u djelatnosti Prijevoz i skladištenje gospodarstva Zadarske županije (mjeren satima rada)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

Ukupni prihodi i rashodi u djelatnosti Prijevoz i skladištenje gospodarstva Zadarske županije (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

Naši mali gušti 2016.

Na Trgu pet bunara u Zadru, od 12. do 23. prosinca 2016. održani su jedanaesti put po redu „Naši mali gušti 2016“. To je prodajna izložba hrane, pića, delikatesnih proizvoda i suvenira koju već jedanaestu godinu organizira Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Zadar u suradnji sa Hrvatskom obrtničkom komorom, Udruženjem obrtnika Zadarske županije, Zadarskom županijom, Gradom Zadrom, te Turističkim zajednicama Zadarske županije, Grada Zadra i Biograda na Moru.

Prilikom otvaranja manifestacije zadarski kuhar Renato Kraljev spremio je tipično jelo zadarskog kraja - brudet od sipe za sve posjetitelje i uzvanike. Na otvorenju je nastupio zbor srednje Poljoprivredno prehrambene škole „Stanko Ožanić“ iz Zadra dok je manifestaciju otvorio župan Zadarski Stipe Zrilić. Nakon otvaranja održan je seminar o mogućnostima financiranja poduzetništva u ŽK Zadar koji je okupio 30-ak poduzetnika. Drugi dan održana je radionica izrade smokvenjaka u organizaciji OPG-a Eugen Novaković iz Posedarja, zatim radionica izrade božićnih vijenaca za vrata u organizaciji učenika srednje poljoprivredno prehrambene škole „Stanko Ožanić“. „Naši mali gušti“ su prilika da se posjetiteljima predstavi i približi raznolikost obale, otoka i zaleđa Zadarske županije, a ujedno je i poticaj malim proizvođačima za što većom proizvodnjom kvalitetnih proizvoda rađenih po tradicionalnim recepturama, koje su očuvali upravo „mali“ proizvođači. Ova izložba je i prilika da mali proizvođači koji nemaju mogućnost plasmana svojih proizvoda na tržište dođu do krajnjeg potrošača.

U ŽK Zadar Europska poduzetnička mreža (EEN) predstavila svoje usluge poduzetnicima

U okviru otvaranja izložbe „Naši mali gušti“ 12. prosinca 2016., u ŽK Zadar održana je prezentacija usluga koje EEN nudi poduzetnicima. Prezentaciju je vodio Igor Bobek, viši stručni suradnik iz Odjela za EEN i EU programe i fondove potpore za mala i srednja poduzeća. Sudionici prezentacije, uglavnom predstavnici mikro i malih poduzetnika stekli su uvid u veliki raspon usluga koje su im na raspolaganju u okviru Europske poduzetničke mreže. Hrvatska gospodarska komora kroz EEN poduzetnicima bez naknade nudi brojne usluge na polju međunarodne suradnje (baze poslovne suradnje, B2B susrete, poslovne delegacije), savjetovanja (o zakonima i standardima EU, o istraživanju tržišta, IPR savjeti i sl.), potpore inovacijama (pristup financiranju i fondovima, usluge inovacijskog managementa, transfer tehnologije i dr.). Dani su i konkretni primjeri ostvarenih suradnja domaćih s inozemnim gospodarstvenicima.

Predstavljanje ESIF malih zajmova HAMAG-BICRO-a u ŽK Žadar

Povodom otvaranja izložbe „Naši mali gušti“ u Zadru, a u suradnji s Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, 12. prosinca 2016., u ŽK Zadar predstavljeni su ESIF zajmovi koje agencija HAMAG-BICRO odnedavno nudi mikro, malim te dijelom i srednjim poduzetnicima. Brojnom auditoriju od pedesetak predstavnika uglavnom mikro i malog gospodarstva, ali i iz bankarskog sektora, namjenu i proceduru odobravanja ovih zajmova detaljno su objasnile Josipa Kutle Štepančić i Sabina Cvitan iz Sektora za financijske dokumente HAMAG-BICRO.

ESIF zajmovima obuhvaćeni su ovi programi:

1. mikro investicijski zajmovi – za mikro i male poduzetnike, po kamatnoj stopi od 0,5% do 1,5%, namijenjeni osnovnim i obrtnim sredstvima u rasponu od 1.000 do 25.000 eura
2. mikro zajmovi za obrtna sredstva – za mikro i male poduzetnike, po kamatnoj stopi od 1,5% do 3,5, namijenjeni obrtnim sredstvima u rasponu do 1.000,00 do 25.000,00 eura
3. mali zajmovi – za mikro, male i srednje poduzetnike, po kamatnoj stopi od 0,5% do 1,5%, namijenjeni osnovnim i obrtnim sredstvima u rasponu od 25.000,01 do 50.000,00 eura

U raspravi koja je uslijedila nakon prezentacije predavačice su odgovarale na brojna pitanja vezana uz uvjete odobravanja zajmova, procedure prijave i evaluacije zahtjeva, instrumente osiguranja vraćanja zajmova i slično.

Predbožićno druženje članova Gospodarskog vijeća Županijske komore

U utorak 20. prosinca 2016. godine u Kraljevskim vinogradima d.o.o. u Petrčanima s početkom u 13 sati održano je tradicionalno predbožićno druženje članova Gospodarskog vijeća Županijske komore Zadar i gostiju vijeća.

Događaju je uz članove vijeća nazočilo 40-ak sudionika, među kojima čelni ljudi Županijskog suda u Zadru, Policijske uprave Zadarske, Županijske lučke uprave i predstavnik Kapetanije Zadar.

Bila je ovo izvrsna prigoda da se na kraju vrlo dobre poslovne godine u opuštenoj atmosferi i dobrom raspoloženju predstavnici javnog i poslovnog života naše županije na kratko susretnu i porazgovaraju.

Provedbena radionica u ŽK Zadar za korisnike bespovratnih sredstava HAMAG-BICRO-a

U srijedu, 21. prosinca 2016., u ŽK Zadar održana je provedbena radionica za korisnike bespovratnih sredstava u okviru javnog poziva Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Prioritet 3 „Poslovna konkurentnost“; Investicijski prioritet 3d „Potpora stvaranju kapaciteta MSP-a za uključivanje u proces rasta na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima i inovacijskim procesima“; Specifični cilj 3d1 „Poboljšanje razvoja i rast malih i srednjih poduzetnika na domaćim i stranim tržištima“; Aktivnost 3d1.4. „Povećanje konkurentnosti i učinkovitosti poduzeća putem informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)“.

HAMAG-BICRO nadzire provedbu projekata te vezano uz sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava organizira provedbenu radionicu. Radionica je bila cjelodnevna, a cilj je bio putem vježbi i dosadašnjih primjera pomoći korisnicima bespovratnih sredstava da izbjegnu nepravilnosti i pogreške koje mogu uzrokovati financijske korekcije. Radionicu za poduzetnike, korisnike iz Zadarske i Šibensko-kninske županije, održali su Ina Despotović i Boris Matić iz Službe za praćenje provedbe projekata Odjela za poduzetništvo HAMAG-BICRO-a.

Ministrica Dalić u ŽK Zadar predstavila Akcijski plan za administrativno rasterećenje gospodarstva

U ponedjeljak, 23. siječnja 2017., Županijska komora Zadar, u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, održala je okrugli stol na kojem je potpredsjednica Vlade RH i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta Martina Dalić predstavila Akcijski plan za administrativno rasterećenje gospodarstva. Skupu je, uz predstavnike regionalne i lokalne samouprave, nekoliko institucija i Sveučilišta u Zadru te saborskih zastupnika iz Zadarske županije, nazočilo oko sedamdeset gospodarstvenika.

Okrugli stol otvorili su predstavnici Hrvatske gospodarske komore: Dario Jurin, Predsjednik ŽK Zadar u uvodnom obraćanju gospodarstvenicima osvrnuo se na dobre rezultate gospodarstva Zadarske županije, apostrofirajući razinu zaposlenosti, koja nikad nije bila veća nego u 2016. godini, zatim je skup pozdravila i Mirjana Čagalj, Potpredsjednica HGK za graditeljstvo, promet i veze.

Potpredsjednica vlade predstavila je Akcijski plan, kojem je cilj kroz 104 konkretne mjere za 8 područja regulative, financijski i vremenski rasteretiti gospodarstvenike od prekomjerne administracije. Gospodarstvenici su uvelike iskoristili ponuđenu mogućnost i upoznali potpredsjednicu sa svojim svakodnevnim problemima u poslovanju, zatražili pomoć u rješavanju prepreka ili ponudili konkretna rješenja i prijedloge za poboljšanja. Potpredsjednica Dalić pomno je saslušala sva pitanja i prijedloge te se aktivno uključila u raspravu i razmjenu mišljenja s gospodarstvenicima. Predsjednik ŽK Zadar Dario Jurin dostavio je potpredsjednici Vlade i sva prethodno zaprimljena brojna pitanja gospodarstvenika za koje nije bilo vremena da se rasprave na samom skupu.

Francuski studenti agronomije upoznali se s poljoprivredom Zadarske županije

U ŽK Zadar mr. sc. Petar Pedišić iz Odsjeka za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo skupini francuskih studenata agronomije sa sveučilišta Vetagro Sup u gradu Clermont-Ferrand predstavio je 27. siječnja 2017. u jednosatnom izlaganju poljoprivredu Hrvatske te posebno Zadarske županije, s naglaskom na ribarstvo i marikulturu kao njene najrazvijenije grane, čiji je udio u prihodima poljoprivredne djelatnosti oko 86%, a od pet najvećih tvrtki, četiri su iz ribarskog sektora. Gosti iz Francuske, koji u Hrvatskoj borave u višednevnom studijskom obilasku tvrtki i ustanova od Istre do Zadra, zanimali su se, osim za sadašnje prilike u hrvatskoj poljoprivredi, i za državne mjere i zakone kojima se potiče njen razvoj. U raspravi na kraju susreta govorilo se i o sustavu zadruga u poljoprivredi te ostalim značajnim gospodarskim sektorima u Hrvatskoj. Posjet je upotpunjen obilaskom ovdašnje tvornice za proizvodnju sira.

Zajednički sastanak Grupacije ribolova, Grupacije prerade ribe i Sekcije za uzgoj tune

U ŽK Zadar je 27. siječnja 2017. održan zajednički sastanak Grupacije ribolova, Grupacije prerade ribe i Sekcije za uzgoj tune radi trenutnog stanja u ulovu sitne plave ribe. Naime, nakon lovostaja u prosincu 2016. i siječnju 2017. počela se loviti sitnija plava riba. Na sastanku su razmatrane mjere i prijedlozi koje bi trebalo usvojiti kako bi ulovljena riba bila što krupnija, a time i zanimljivija na tržištu. Zaključak sastanka, jednoglasno donesen, je prijedlog Upravi ribarstva da se u slijedećem razdoblju od 1.-28. veljače 2017. ograniči ulov srdele na 50 t po ribolovnom brodu. Sastanku je nazočilo 30-ak ribara iz svih područja, od Istre do Dubrovnika.

Županijska komora Zadar na okruglom stolu ETCF u Briselu

Na poziv organizatora, Udruge europskih trgovinskih i industrijskih komora (Eurochambres), ŽK Zadar je sudjelovala 2. veljače 2017. na okruglom stolu EU-Turkey Chambers Forum (ETCF) Phases I & II Impact Assessment & Business Dialogue Consultation u briselskom predstavništvu Turkish Chambers of Commerce (TOBB). Nakon dva ovakva skupa turskih gospodarskih komora održanih prethodnog tjedna u Ankari i Istambul, u Briselu su se okupili predstavnici petnaestak europskih komora.

Analizirani su učinci dosadašnje dvije faze projektnog programa ETCF i ETCF II te dani prijedlozi za slijedeću fazu ovog programa suradnje europskih i turskih komora u cilju povećanja kapaciteta turskih komora i njihove uloge u procesu pridruživanja Turske EU. Županijska komora Zadar sudjelovala je u jednom (projekt BRIDGE) od ukupno 20 projekata 2. faze ETCF. Tom prilikom bila je i domaćin studijskog putovanja kolegama iz Brodarske komore iz Istanbula (IMEAK).

Ocijenjeno je da je provedba projekata pružila nove mogućnosti za upoznavanje i jačanje međusobnog razumijevanja između turskih komora i njihovih kolega iz EU. Kroz brojne seminare, uspostavljena partnerstva, stipendiranja polaznika Eurochambres-ovih akademija, studijska putovanja i druge projektne aktivnosti, uz povećanje stručnih kapaciteta turskih komora, poboljšano je razumijevanje i znanja o Turskoj u EU. Sudionici okruglog stola dali su svoje prijedloge za kreiranje slijedeće faze ETCF, svjesni trenutnog negativnog političkog ozračja u procesu zbližavanja Turske i EU. Za suradnju europskih i turskih komora to ne bi smjela biti prepreka, jer kako je jedan od sudionika okruglog stola rekao „kad politika zapne, gospodarstvo mora napraviti dvostruki napor“.

Održana deveta sjednica Strukovne skupine turističkih agencija

Dana 17. veljače 2017. godine s početkom u 12 sati i 30 minuta, u HGK Županijskoj komori Zadar održala se deveta sjednica Strukovne skupine turističkih agencija Zadarske županije, na kojoj je prisustvovalo 20 predstavnika turističkih agencija Zadarske županije.

Nakon uvodne riječi predsjednika Strukovne skupine Tomislava Faina (Terra travel d.o.o.) prisutnima se predstavio nedavno izabran direktor Turističke zajednice Grada Zadra (TZG Zadra) Ante Rados kako bi izvijestio predstavnike turističkih agencija o aktivnostima TZG Zadra koji se tiču njihova poslovanja, te se upoznao s radom Strukovne skupine. Predstavnici agencija iznijeli su nekoliko novih prijedloga suradnje s TZG Zadra, poput sufinanciranja aktivnosti turističkih agencija vezanih za destinacijski menadžment, a koja bi se dodjeljivala putem javnog natječaja objavljenog od strane TZG Zadra. Rados je iskazao spremnost na suradnju te obećao kako će se prijedlozi agencija razmotriti u narednom razdoblju.

Nadalje je dogovoreno je kako će se uz podršku ostalih državnih tijela mjerodavnih za turizam, nastojati organizirati zajedničko predstavljanje turističkih agencija s područja Zadarske županije u Milanu, s obzirom na uvođenje zrakoplovne linije na relaciji Zadar-Milano.

Prisutni su ocijenili vrlo uspješnim sastanak te je dogovoreno da će se sljedeća sjednica, na koju će se pozvati predstavnici turističke inspekcije, održati već u ožujku.

Rumunjski veleposlanik posjetio ŽK Zadar: poseban naglasak na suradnju s Karaš-severinskom županijom

Rumunjski veleposlanik u Hrvatskoj, Nj. E. Constantin Mihail Grigorie posjetio je 23. veljače 2017. Zadarsku županiju te se u toj prigodi, između ostaloga, sastao i s direktorom ŽK Zadar Denisom Ikićem, koji je veleposlaniku Grigoriju i njegovim suradnicima ukratko u razgovoru predstavio najznačajnije djelatnosti županijskoga gospodarstva i ulogu i aktivnosti Komore u njemu.

Rumunjski veleposlanik, u svom prvom posjetu županiji otkada je na to mjesto imenovan, istaknuo je značaj uključivanja komora u razvijanje poslovnih odnosa rumunjskih i hrvatskih tvrtki. „Želja nam je potaknuti suradnju ŽK Zadar i poduzetnika iz vaše županije s rumunjskima, osobito s Karaš-severinskom županijom, u kojoj u općinama Karaševo i Lupak živi hrvatska manjina Karaševskih Hrvata“, rekao je veleposlanik Grigorie i nastavio da će o današnjem sastanku izvijestiti gospodarsku komoru Karaš-severinske županije u nadi postavljanja temelja buduće suradnje dviju komora i poduzetnika s područja spomenute rumunjske i zadarske županije.

Prvi HBOR-ov Info-dan u ŽK Zadar u 2017. godini

U ŽK Zadar 27. veljače 2017. održan je prvi ovogodišnji HBOR-ov Info-dan. Mira Krneta, voditeljica HBOR-ova Područnog ureda za Dalmaciju, predstavila je mjere kojima HBOR podupire i potiče investicijske i poslovne aktivnosti u 2017. godini. I u ovoj godini, na temelju ugovora o poslovnoj suradnji Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Europskog investicijskog fonda (EIF-a), odnosno Europske investicijske banke (EIB-a), predviđen je niz mjera, od smanjivanja visine kamatne stope za pojedine vrste ulaganja do mjera potpore inovativnim projektima i zapošljavanju mladih. Petnaestak prisutnih sudionika prezentacije upoznalo se i s kreditnim aktivnostima HBOR-a u 2016. godini, posebno s onima u Zadarskoj županiji.

Nekoliko prisutnih poduzetnika nakon prezentacije sudjelovalo je u pojedinačnim razgovorima s voditeljicom HBOR-ova Ureda o vlastitim planiranim ulaganjima i mogućnostima korištenja sredstava HBOR-a za njihovo financiranje.

Zavod za unapređivanje zaštite na radu pozvao poduzetnike na uključivanje u kampanju „Stop ozljedama na radu“

Predstavnice Zavoda za unapređivanje zaštite na radu Marina Borić i Vanja Glogovac predstavile su u ŽK Zadar 1. ožujka 2017. poduzetnicima, kojih se na poziv na sudjelovanje odazvalo njih dvadesetak, prošle godine pokrenutu nacionalnu kampanju „Stop ozljedama na radu“. „Naš je zavod uočio, da tako kažem, nedostatak sluha među poslodavcima za obveze oko zaštite na radu. Ovu smo dvogodišnju kampanju pokrenuli jer želimo umanjiti broj ozljeđivanja na radu, smanjiti propuste poslodavaca i postići to da se zaštita na radu svrsta u sastavnice poslovnih strategija“, naglasila je predavačica Borić u uvodnom obraćanju prisutnim zaposlenicima tvrtki. Govorila je i o uslugama koje zavod nudi, među ostalima izdaje i ovlaštenje za obavljanje poslova zaštite na radu, a nudi i besplatnu procjenu rizika te savjetodavne usluge poduzetnicima.

O interaktivnim vodičima za analizu ozljeda na radu, izradu procjene rizika i ostalima, koje su pripremili zaposlenici Zavoda, izlagala je Vanja Glogovac iz njegova Odjela za edukaciju. „Naš je cilj obrazovanjem od najranije životne dobi, koje i provodimo seminarima, brošurama i slično, podići razinu svijesti, u populaciji općenito i među poslodavcima, o potrebi provođenja zaštite na radu te uzrocima i posljedicama ozljeda i profesionalnih bolesti, a očekivani cilj kampanje postizanje je sigurne i zdrave radne okoline“, istaknula je Glogovac.

U raspravi na kraju seminara predavačice su odgovarale na pitanja prisutnih te pozvale na uključenje u kampanju slanjem popunjenog obrasca koji se preuzima s internetske stranice Zavoda.

Posrednici u prometu nekretnina na Sjednici Strukovne skupine informirali se o novom Zakonu o porezu na promet nekretnina

Na prvoj ovogodišnjoj sjednici Strukovne skupine poslovanja nekretninama Zadarske županije, koja se u ŽK Zadar održala 2. ožujka 2017., predstavnici dvadeset agencija raspravljali su o aktualnostima u svojoj djelatnosti.

Predsjednik Strukovne skupine Nikica Begonja izvijestio je prisutne da su na sjednici Vijeća Udruženja poslovanja nekretninama koja se u veljači održala u Zagrebu izabrani novi članovi nekoliko tijela Vijeća na četverogodišnji mandat. Agente je obavijestio i o novom Zakonu o porezu na promet nekretnina i načinu prijave prometa nekretnina, o čemu će im poslati, kazao je, i dopis Ministarstva financija upućen komorskom Udruženju poslovanja nekretninama kojim se on tumači. Podsjetio je posrednike i na obvezu slanja elektroničkom poštom jednom godišnje dokumenata potrebnih za ostanak u Registru posrednika u prometu nekretnina koji vodi Hrvatska gospodarska komora. Na kraju sjednice raspravljalo se o poslovnim običajima u prometu nekretnina.

Tvrtke specijalizirane za aktivne odmore i pustolovni turizam predstavile svoju ponudu na 12. Međunarodnoj trekking utrci Škraping Tkon – Otok Pašman 2017 U sklopu 12. Međunarodne utrke Škraping Tkon – Otok Pašman 2017., koja se održala u subotu 4. ožujka 2017. godine u Tkonu na otoku Pašmanu, Zajednica pustolovnog turizma pri HGK i Županijska komora Zadar organizirale su na zajedničkom štandu predstavljanje ponude tvrtki koje se bave pustolovnim turizmom.

Predstavnici tvrtki Zadar Outdoor d.o.o., Rock Climbing j.d.o.o i Val Tours su polaznicima utrke te posjetiteljima Sajma otočnih proizvoda organiziranog u sklopu utrke, predstavili svoje ponude aktivnih odmora i programe pustolovnog turizma.

Ove se godine na Škrapingu utrkivalo oko 1500 natjecatelja iz 10 europskih zemalja, dok su na Sajmu otočnih proizvoda svoje su autohtone proizvode izlagali mali proizvođači sa 42 otoka.

ŽK Zadar sufinancirao nastup tvrtki na sajmu „Festival vjenčanja 2017.“ u Zadru

Treću godinu ŽK Zadar sufinancirao je dio troška zakupa izlagačkog prostora tvrtki iz Zadarske županije na desetom „Festivalu vjenčanja“, koji se održao u prostoru „Arsenala“ u Zadru 4. i 5. ožujka.

Ovogodišnji sajam privukao je više od šezdeset izlagača, navodi organizator Udruženje obrtnika Zadar, čije su djelatnosti vezane za organizaciju vjenčanja: salone vjenčanja, slastičare, cvjećare, frizere, kozmetičare, ugostitelje i ostale.

U pratećem programu održala se modna revija vjenčanja i koncerti, a festival je imao i humanitarni karakter-novac prikupljen dobrovoljnim priložima posjetitelja i drugih darivatelja predat će se za potrebe zadarskih dječjih vrtića.

Održan treći regionalni Forum obiteljskog smještaja Zadarske županije

Na trećem regionalnom Forumu obiteljskog smještaja Zadarske županije koji se održao 23. ožujka 2017. u zadarskom hotelu Kolovare okupilo se više od stotinu pružatelja ugostiteljskih usluga smještaja u domaćinstvu. I ovu su godinu domaćini u obiteljskom smještaju imali priliku u susret novoj turističkoj sezoni osvježiti svoja znanja o zakonodavnoj regulativi, upoznati se s trendovima u obiteljskom smještaju, bespovratnim sredstvima koja su im na raspolaganju te ostalim proizvodima i uslugama dostupnima za unapređenje njihova poslovanja.

Događaj je u ime organizatora otvorio direktor Županijske komore Zadar Denis Ikić koji je izrazio zadovoljstvo iznimnom posjećenošću ovog i dosadašnjih Forumu. Naglasio je kako je od ukupnog turističkog prometa u 2016. godini, obiteljski smještaj činio 42 posto, potvrđujući time važnost okupljanja i educiranja ovog važnog turističkog segmenta. Prisutnima se u ime Zadarske županije obratio pročelnik Upravnog odjela za more i turizam Krešimir Laštro koji je najavio Program kreditiranja privatnih iznajmljivača koji Zadarska županija pokreće s ciljem unaprjeđenja usluge i podizanja kvalitete smještaja u objektima u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu. U okviru programa subvencionirat će se kamatne stope na kredite vlasnicima obiteljskog smještaja, a Javni poziv bit će objavljen već u travnju ove godine. Ivica Katić, pročelnik Grada Zadra za gospodarstvo i obrtništvo obratio se skupu iznijevši podatke o kapacitetima obiteljskog smještaja koji na području Grada Zadra čine i preko 60 posto ukupnih turističkih smještajnih kapaciteta te pohvalivši organizaciju događaja i zanimljivost programa.

Predsjednik Zajednice obiteljskog turizma pri Hrvatskoj gospodarskoj komori Nedo Pinezić osvrnuo se na početke organiziranja obiteljskog smještaja pri HGK-u, te na

dosadašnja postignuća Zajednice poput ukidanja obveze energetske certificiranja za vlasnike obiteljskog smještaja, ali i organizacije nacionalnih i regionalnih FOS-ova, naglašujući kako se uspjeh turizma prije svega treba mjeriti zadovoljstvom lokalnog stanovništva. Direktorica Turističke zajednice Zadarske županije Mihaela Kadija održala je prezentaciju projekta označavanja kvalitete (labelling) u obiteljskom smještaju naziva „Welcome“ kojeg Turistička zajednica Zadarske županije u suradnji sa sustavom lokalnih turističkih zajednica provodi od 2015. Projekt je pokrenut zbog značaja i specifičnosti privatnog smještaja Zadarske županije te činjenice kako se povećanjem kvalitete smještaja u postojećim kapacitetima i podizanjem razine usluga mogu stvoriti preduvjeti za jačanje te produženje glavne sezone.

Ante Galić iz Turističke zajednice grada Zadra predstavio je mobilnu aplikaciju Zadar Travel kojom se veoma lako pronalazi trenutno dostupan privatni smještaj u Zadru i okolici. Forum je edukativnog karaktera, te je donio niz tema od pomoći za poslovanje obiteljskih iznajmljivača i podizanje kvalitete njihovih usluga kao što su: trendovi u obiteljskom smještaju, zakonodavna regulativa, financiranje privatnih iznajmljivača, mogućnosti suradnje s putničkim agencijama, digitalni marketing, inspekcijski nadzor i druge. Predavači su bili stručnjaci iz javnih institucija i realnog sektora, a za vrijeme trajanja Foruma odabrani su izlagači na info-pultovima predstavili svoje proizvode i usluge specijalizirane za unapređenje obiteljskog smještaja te bili na raspolaganju sudionicima za pitanja i moguću poslovnu suradnju.

Susret talijanskih i hrvatskih poduzetnika u Zadru

U sklopu događaja „Dani pokrajine Molise u Zadru“ 4. travnja u hotelu „Kolovare“ u Zadru održali su se susreti poduzetnika iz te pokrajine i zadarskih, s ciljem pronalaženja mogućih oblika poslovne suradnje poduzetnika.

Devet talijanskih tvrtki, koje se uglavnom bave proizvodnjom prehrambenih proizvoda u potrazi je za distributerima na zadarskom području. Sugovornike im je nastojala pronaći ŽK Zadar, a trodnevni događaj otvorio je mr. sc. Petar Pedišić iz Odsjeka za poljoprivredu zadarske Komore.

Kako je u uvodnom obraćanju na skupu poduzetnicima i predstavnicima županijskih ustanova kazala Rina Villani, predsjednica organizatora događaja „Zajednice Talijana Zadar“, namjera je ovog i budućih sličnih susreta povezati pokrajinu Molise i hrvatsku manjinu koja u njoj živi sa Zadarskom županijom poslovnom i kulturnom suradnjom.

Od mjere do karijere u ŽK Zadar

U ŽK Zadar 11. travnja predstavljene su nove mjere aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Devet novih mjera, popularno nazvanih Od mjere do karijere, poslodavcima iz Zadarske županije predstavili su Elena Jurić, Vesna Perović i Luka Gržan iz HZZ-a, Područnog ureda Zadar.

Predstavnici dvadesetak poslodavaca upoznali su se s pogodnostima koje su predviđene kod zapošljavanja novih ili očuvanja radnih mjesta postojećih zaposlenika. Kroz ove mjere, različitim financijskim subvencijama i programima obrazovanja i usavršavanja, omogućit će se zapošljavanje novih radnika, dodatna edukacija, očuvanje radnog mjesta ili uključivanje u programe javnih radova.

Održana deseta sjednica Strukovne skupine turističkih agencija

13. travnja 2017. godine s početkom u 12 sati i 30 minuta, u HGK Županijskoj komori Zadar održala se deseta sjednica Strukovne skupine turističkih agencija Zadarske županije, na kojoj se okupilo 12 predstavnika turističkih agencija Zadarske županije.

Tema sjednice je bio inspekcijski nadzor rada putničkih agencija koji vrši turistička inspekcija Ministarstva turizma, a predstavnici koje su sudjelovali na sjednici kako bi pomogli agencijama da što što kvalitetnije usklade svoje poslovanje sa kako starijim, tako i novim propisima vezanima uz djelatnost putničkih agencija.

Turistički inspektori Ivan Knežević i Karla Stipanić prisutne su podsjetili na zakonske obveze, pojasnili djelokrug nadležnosti turističke inspekcije, te naglasili najčešće nepravilnosti s kojima se susreću prilikom vršenja inspekcijskog nadzora nad radom putničkih agencija. Nakon njihova izlaganja predstavnici agencija postavljali su upite, na koje su uglavnom dobili odgovore ili će ih dobiti u najkraćem mogućem roku, koristeći HGK Županijsku komoru Zadar kao kanal komunikacije.

Usluge HGK predstavljene na desetom Sajmu poslova u Zadru

Na jubilarnom 10. Sajmu poslova u Zadru, koji se održao u petak 21. travnja 2017. u Arsenalu u organizaciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Područnog ureda Zadar, i ove je godine sudjelovala Županijska komora Zadar. Sajmu poslova nazočio je i ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Ante Lončar, koji je prenio pozdrave resornog ministra Tomislava Čorića, a u prigodnim govorima su se prisutnima još obratili Zadarski župan Stipe Zrilić te ravnateljica zadarske podružnice Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Sandra Vukić.

Na sajmu se okupilo čak 50 izlagača, među kojima ponajviše gospodarskih subjekata kod kojih bi nezaposleni mogli pronaći posao. Na info-pultu ŽK Zadar posjetitelji su dobili informacije o postupku pokretanja poduzetničke aktivnosti te o uslugama i aktivnostima HGK, a bile su im dostupne i komorske publikacije.

Zadarske turističke tvrtke sudjelovale na poslovnim razgovorima s talijanskim partnerima u Milanu

U srijedu 9. svibnja 2017. u hotelu Melia u Milanu, Italija, ŽK Zadar je u suradnji s Turističkom zajednicom Zadarske županije, Turističkom zajednicom grada Zadra i Predstavništvom HTZ-a u Milanu organizirala poslovne razgovore i predstavljanje zadarske turističke ponude na kojima se okupilo šezdesetak sudionika. Na poslovnim razgovorima sudjelovalo je 8 zadarskih tvrtki od kojih četiri putničke agencije: Terra travel, d.o.o., Forum tours d.o.o., Pag tours d.o.o., Bora tours d.o.o., tri hotelske kuće: Hotel Pinija (Intermod d.o.o.), hotel Kolovare (Hoteli Zadar d.d.), Falkensteiner d.d. te Zračna luka Zadar d.o.o. dok se od talijanskih sudionika okupilo tridesetak talijanskih putničkih agencija i turoperatora te dvadesetak predstavnika medija.

Nakon poslovnih razgovora koje je koordinirao Petar Pedišić, viši stručni suradnik u ŽK Zadar, prezentaciju naziva „Croazia piena di vita” održao je Branko Curić, direktor Predstavništva HTZ-a u Milanu dajući uvod i osnovni okvir značaja turizma za Hrvatsku, uz poseban naglasak na tri strateška marketinška cilja hrvatskog turizma: Jačanje brenda, razvoj turizma izvan ljetne sezone, te na jačanju prihoda od turizma. Ina Sikirić, pomoćnica direktorice Turističke zajednice Zadarske županije održala je prezentaciju naziva “Scopri i colori” u kojoj je predstavljena sva raznolikost i ljepota Zadarske županije te novosti, prirodne ljepote te brojne aktivnosti kojima Zadar obiluje, dok je po završetku prezentacija Ante Rados direktor TZ grada Zadar nagradio jednog od prisutnih besplatnim letom easyJeta na relaciji Milano-Zadar.

Naposljetku je uslijedio prigodni domjenak uz gastro prezentaciju zadarskoga kraja, za potrebe kojeg su dio svojih proizvoda ustupili zadarski vinari i prehrambene tvrtke i to Badel 1862 d.d. - Vinarija Benkovac, Kraljevski vinogradi d.o.o., Vinarija Jokić d.o.o., Creatura vina d.o.o. – Degarra, Puntica d.o.o. , obrt Ker-Vin te Vina Zadarskog sveučilišta.

Događaj je ocijenjen vrlo uspješnim od strane sudionika, a organiziran je nastavno na inicijativu inicijativu tvrtki, članica Strukovne skupine turističkih agencija koja djeluje pri Županijskoj komori Zadar, povodom uvođenja i nove zračne linije aviokompanije easyJet na relaciji Zadar-Milano.

Radionica o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca u ŽK Zadar

U organizaciji Županijske komore Zadar i Agencije za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (AORPS) 11. svibnja 2017., u dvorani za sastanke ŽK Zadar, održana je radionica o primjeni Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca, uz informacije o predstojećim izmjenama Zakona.

Zakonom o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca (NN 86/08, 80/13 i 82/15) regulirane su vrste, opseg i način ostvarivanja prava pred Agencijom. Posljednjim izmjenama Zakona uveden je i novi institut blokade računa poslodavca. Samo u 2016. godini posredstvom Agencije isplaćeno je više od 37 milijuna kuna za više od dvije tisuće radnika u slučaju stečaja poslodavca te gotovo osam milijuna kuna za više od tisuću radnika u slučaju blokade računa poslodavca.

Radionicu je otvorio Ivan Madunić, ravnatelj AORPS-a i nazočne upoznao s radom Agencije, zakonodavnim okvirom u kojem djeluje i statističkim pokazateljima dosadašnjeg djelovanja AORPS-a. Potom je njegov suradnik Nikola Blažić iz Odjela pravnih, kadrovskih i općih poslova detaljno opisao proceduru podnošenja zahtjeva radnika, donošenja rješenja i uplate.

Održan stručni skup Zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom – prilika, a ne namet

U dvorani za sastanke ŽK Zadar, 11. svibnja 2017. održan je stručni skup pod nazivom Zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom – prilika, a ne namet, kojeg je organizirao Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom u suradnji sa ŽK Zadar. Cilj stručnog skupa, koji je okupio 20 sudionika – predstavnika udruga invalida, Sveučilišta u Zadru, poslodavaca i drugih zainteresiranih bio je u prvom redu ponuditi odgovore na pitanja kao što su: Koji su izazovi i mogućnosti u zapošljavanju i radu osoba s invaliditetom iz pozicije poslodavaca i osoba s invaliditetom? Zašto je za podizanje konkurentnosti važno zapošljavati osobe s invaliditetom? Koji su problemi pri zapošljavanju i radu osoba s invaliditetom i kako ih prevladati? Kakvi poticaji su osigurani i kako ih ostvariti? Kakve su mogućnosti za radnike kod kojih dođe do smanjenja radnih sposobnosti? Kako ispuniti kvotu, dobiti novčanu nagradu i što su to zamjenske kvote?

Skup je otvorio direktor ŽK Zadar Denis Ikić, a prisutnima su se uvodnim riječima obratili Davorko Vidović, savjetnik za radnu politiku i zapošljavanje HGK i Mira Pekeč-Knežević, zamjenica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Mira Pekeč-Knežević istaknula je kako su poslodavci dužni osigurati osnovne preduvjete da bi se osoba s invaliditetom mogla zaposliti, napomenuvši kako među njima ima jako puno obrazovanih, stručnih i kompetentnih ljudi, te da je jedna od najčešćih prepreka pri njihovom zapošljavanju prilagodba. Antonio Matković iz Instituta za razvoj tržišta uputio je prisutne zašto je za podizanje konkurentnosti važno zapošljavati osobe s invaliditetom, dok je o kvotama i poticajima Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uslugama Centra za profesionalnu rehabilitaciju govorila Natalija Krajnović iz Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. O aktivnostima koje provodi HZZ te iskustvima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, govorila je stručna savjetnica Marijana Grgin. Davorko Vidović naglasio je kako zapošljavanje osoba s invaliditetom nije čin milosrđa i samilosti, već je riječ o zapošljavanju ljudi koji su veliki društveni i gospodarski potencijal, te je kao dobar primjer zapošljavanja naveo Financijsku agenciju-FINA, koja je u jednom trenutku zaposlila 22 osobe. Upravo je u završnom izlaganju Ana Jakovina iz Financijske agencije upoznala prisutne sa iskustvima koje to poduzeće ima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom. Nakon izlaganja svih izlagača uslijedila je konstruktivna rasprava.

Predavanje o digitalnom obilježju Industrije 4.0

U organizaciji Županijske komore Zadar i Sektora za industriju i IT, Odjela za tehnološki razvoj i IT Hrvatske gospodarske komore, u ŽK Zadar održano je 17. svibnja 2017. predavanje Digitalno obilježje Industrije 4.0.

Predavanje i predstavljanje Poslovno-znanstvenog kluba, osnovanog radi unapređivanja poslovne suradnje akademske zajednice i gospodarstva, vodio je Emil Perić, Voditelj odjela za tehnološki razvoj i IT HGK. Cilj suradnje akademske zajednice i gospodarstva je povećanje domaće proizvodnje, zaposlenosti i izvoza temeljenih na novim proizvodima, povećavanju ekonomske aktivnosti nacionalne ekonomije i pune zaposlenosti svih sudionika domaćeg stvaralaštva. Klub stavlja naglasak na jačanju suradnje između znanosti i gospodarstva koje bi na taj način povećalo konkurentnost na jedinstvenom tržištu Europske unije. Uz pomoć znanosti u relativno kratkom roku moguće je izvršiti restrukturiranje hrvatskoga gospodarstva i države. Naprotiv, ignoriranje znanosti imalo bi pogubne učinke za budući razvoj našeg gospodarstva. Tema je, pored gospodarstvenika, privukla i predstavnike potpornih institucija Zadarske županije i Grada Zadra te profesore i studente Sveučilišta u Zadru.

Belgijski veleposlanik posjetio ŽK Zadar

Veleposlanik Kraljevine Belgije u Republici Hrvatskoj Philippe Benoit i ataše za promicanje izvoza i ulaganja Antonio Garcia posjetili su 24. svibnja 2017. ŽK Zadar gdje su ih primili predsjednik Dario Jurin i direktor Denis Ikić.

U razgovoru s domaćinima, veleposlanik je izrazio svoju i želju svojih suradnika za izviđanje mogućnosti suradnje između belgijskih i poduzetnika s područja Zadarske županije. U vezi s tim, predstavnici ŽK Zadar izvijestili su ga o gospodarstvu županije i vanjskotrgovinskoj razmjeni s Belgijom te naveli moguća područja suradnje. Na kraju susreta ataše Garcia predložio je održavanje seminara u prostorijama zadarske komore „Belgija – vaše poslovno odredište u srcu Europe“ da bi se poduzetnicima približile belgijske gospodarske prilike i zakonski okvir poslovanja u toj zemlji.

Investicijski forum Dalmacije u ŽK Zadar

ŽK Zadar bila je domaćin 30. svibnja 2017. zadnjem od četiri ovogodišnja investicijska foruma, kojima Lider predstavlja projekt izbora najboljih proizvodnih investicija.

Misija projekta Lider invest je prepoznavati i promicati investicije koje otvaraju nova radna mjesta, povećavaju izvoz i stvaraju dodanu vrijednost te primjerom i stečenim iskustvima jačaju povjerenje u institucionalne i pravne okvire potrebne za stvaranje pozitivnog ozračja koje će privući buduće ulagače.

Nakon pozdravnih obraćanja Darija Jurina, predsjednika ŽK Zadar, Božidara Longina, novoizabranog župana Zadarske županije i Miodraga Šajatovića, glavnog urednika Lidera, ujedno i člana stručnog odbora Lider investa, sam Projekt, njegovu misiju i kriterije odabira najboljih investicija predstavila je Marija Šćulac Domac, direktorica Sektora za energetiku i zaštitu okoliša HGK. O investicijama i investicijskoj klimi u Hrvatskoj, brojnim primjerima uspješnih ulaganja i ulozi Agencije za investicije i konkurentnost, govorio je Dario Kobešćak, izvršni koordinator službe u AIK-u.

Na okruglom stolu, koji je vodio Tin Bašić iz Lidera, o svojim ulagačkim pothvatima, iskustvima koje su pritom imali i planovima za budućnost svojih tvrtki govorili su predstavnici poduzetnika iz Zadarske županije. John Karavanić, direktor Tankerske next generaton, podsjetio je prisutne na ulaganje ove kompanije od skoro milijardu kuna u novu flotu specijaliziranih tankera, za koju je TNG d.d. u prošloj godini i dobila posebnu nagradu stručnog odbora Lider investa.

O velikim ulaganjima Cromarisa u mrijestilište, uzgojne farme i distribuciju, govorila je Renata Barić, rukovoditeljica istraživanja i razvoja najvećeg hrvatskog uzgajivača bijele ribe, a sa svojim iskustvima u poslovanju s njemačkim partnerima i trenutnoj investiciji u novi proizvodni pogon, nazočne je upoznao Željko Goja, direktor tvrtke

Hstec d.d. Vedrana Jelušić Kašić, voditeljica hrvatskog ureda EBRD-a i članica stručnog odbora Lider investa, prilog ovoj raspravi dala je kroz svoja iskustva u praćenju ulagačkog kreditiranja Europske banke za obnovu i razvoj. Naglasila je važnost lokalne samouprave u poticanju investicija i to kroz osiguranje komunalne infrastrukture i efikasnog servisa investitorima.

Ana Cvitković iz Razvojne agencije Zadarske županije ZADRA NOVA prisutne je upoznala s radom agencije na privlačenju investicija i pomoći pri korištenju sredstava EU. Plodovi tog rada nemjerljivo su veći na području javnih investicija nego na području realnog gospodarstva te i ovom prilikom potiče prisutne gospodarstvenike na korištenje usluga Agencije. Suprotno uvriježenom mišljenju o manjku stručnog kadra kao limitirajućem čimbeniku u procesu odlučivanja o novim ulaganjima, predstavnici zadarskog gospodarstva koji su sudjelovali na okruglom stolu dosad nisu imali ozbiljnih problema s nedostatkom visokoobrazovanih stručnjaka.

Za manjak kompetencija na pojedinim radnim mjestima ne žale se na neadekvatno strukovno obrazovanje, već svatko na svoj način rješava kadrovska usavršavanja: TNG dobrom suradnjom sa srednjom pomorskom školom u Zadru i specijalizacije svojih pomoraca, inače porijeklom gotovo isključivo sa zadarskog područja, Cromaris surađujući sa Sveučilištem u Zadru na usavršavanju svojih zaposlenika za potpuno nove kompetencije u marikulturi, a Hstec mentorskom podrškom novozaposlenima u vlastitom proizvodnom procesu.

Održano usavršavanje u području javne nabave

Radionica pod nazivom Dokumentacija o nabavi, otvoreni postupak javne nabave i postupanje od zaprimanja ponuda do izvršenja ugovora održana je 2. lipnja 2017. u Županijskoj komori Zadar na temelju Sporazuma o poslovnoj suradnji Hrvatske gospodarske komore i Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta u provedbi izobrazbe u području sustava javne nabave. Sudjelovalo je 33 polaznika, predstavnika tvrtki, ustanova i jedinica lokalne samouprave s područja Zadarske županije. Radionica je dio programa redovitog usavršavanja u području sustava javne nabave. Polaznici su stekli pravo na 8 bodova potrebnih za obnovu certifikata u području javne nabave.

Predavači su bili stručnjaci Uprave za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta Nina Čulina i Ivan Palčić. Teme na radionici: dokumentacija o nabavi – tehničke specifikacije, podugovaratelji; Europska jedinstvena dokumentacija o nabavi (ESPD); kriteriji za odabir ponude – ekonomski najpovoljnije ponude; sklapanje, izvršenje i izmjene ugovora o javnoj nabavi i okvirnog sporazuma. Provedenom anketom utvrđeno je kako je radionica vrlo korisna i iskazano je zadovoljstvo sudionika.

Sjednica Gospodarskog vijeća ŽK Zadar

Daljnji rast gospodarske aktivnosti Zadarske županije

U hotelu „Kolovare“ u Zadru 28. lipnja 2017. na proširenoj sjednici Gospodarskog vijeća ŽK Zadar predsjednik Komore Dario Jurin, pred osamdesetak okupljenih poduzetnika, gradonačelnikom Zadra dr. med. Brankom Dukićem sa suradnicima, predstavnicima županije, Trgovačkog suda u Zadru, gradonačelnicima i načelnicima općina u županiji te novinarima, istaknuo je u uvodnom obraćanju nastavak rasta gospodarske aktivnosti i uspješnog poslovanja poduzetnika. „Prema prvim pristiglim podacima Državnog zavoda za statistiku iz 3.918 godišnjih izvješća poduzetnika za proteklu godinu, porasli su ukupni prihodi, s 12,3 u 2015. na 12,7 milijardi kuna u 2016. godini, a dobit prije oporezivanja s 352,4 na 600 milijuna kuna“, rekao je

predsjednik Jurin. Broj zaposlenih u županiji nikad nije bio veći nego prošle godine, nastavio je, a turistički dolasci i noćenja u stalnom su porastu. Jedino su lanjski robni izvoz i uvoz nešto lošiji nego prethodne godine. Prosječni iznos mjesečne isplaćene plaće u Zadarskoj županiji malo je manji od prosječnog hrvatskog. Spomenuo je Jurin u ovoj prigodi i 167. obljetnicu osnutka šest komora na području današnje Hrvatske, od kojih jedne i u Zadru, naredbom Austrijskog carstva 1850. godine.

U nastavku sjednice, doc. dr. sc. Mira Krneta s Ekonomskog fakulteta u Splitu i voditeljica splitskog Područnog ureda Hrvatske banke za obnovu i razvitak predstavila je poduzetnicima programe kreditiranja banke, a o financijskom sustavu u funkciji gospodarskog rasta i razvoja izlagala je prof. dr. sc. Marijana Ivanov s Katedre za financije zagrebačkog Ekonomskog fakulteta. Sjednica je završila njihovim pojedinačnim razgovorima sa zainteresiranim poduzetnicima.

Radionica o osiguranju potraživanja u ŽK Zadar

U ŽK Zadar 5. srpnja 2017. održana je radionica o osiguranju naplate potraživanja koje hrvatskim poduzetnicima nudi HKO d. d. Radionicu, a održali su je Ante Livić, voditelj odjela prodaje i Krešimir Brezovec, regionalni voditelj prodaje u Hrvatskom kreditnom osiguranju. Kroz opširnu prezentaciju, sudionici radionice dobili su osnovne informacije o mogućnostima zaštite od rizika neplaćanja kod prodaje roba i usluga, odnosno odgovore na sljedeća pitanja:

- Zašto je važna sigurnost naplate?
- Zašto se potrebno zaštititi od neplaćanja kupaca?
- Što je osiguranje potraživanja i kako funkcionira u praksi?
- Kakvu zaštitu pruža polica osiguranja potraživanja?
- Što napraviti kada kupac ne plaća?

HKO d.d. specijalizirano je za osiguranje kratkoročnih potraživanja. Od osnivanja 2010. godine ima iskustvo osiguranja potraživanja od kupaca u preko 50 država. Suprotno uvriježenom mišljenju da su potraživanja od kupaca u Zapadnoj Europi sigurna, podatci za prvi kvartal 2017. godine govore o 1,3% nenaplativih potraživanja i 41% potraživanja u Zapadnoj Europi koja nisu naplaćena u ugovorenim rokovima te činjenici da nenaplaćena potraživanja ugrožavaju opstanak osmine poduzeća u Europi. Predavači su podsjetili i na brojne neočekivane stečajeve uglednih svjetskih kompanija, koji su u propast povukli i dio svojih dobavljača čija potraživanja nisu bila osigurana. Konačno, predstavili su uvjete osiguranja koje Hrvatsko kreditno osiguranje nudi svojim klijentima, posebno za domaća, posebno za izvozna potraživanja. Na visinu premijske stope utječu brojni parametri, o kojima HKO d. d. mora voditi računa pri kreiranju pojedinačne ponude za svoje usluge, pa ne treba čuditi da ona varira između 0,1 i 2,0% od ugovorenog iznosa osiguranja. U raspravi, koja se razvila nakon prezentacije, najviše pitanja bilo je od dvoje izvoznika vezano uz osiguranje naplate potraživanja na njima novim tržištima arapskih zemalja.

Drugi HBOR-ov Info-dan u ŽK Zadar

U ŽK Zadar 5. srpnja održan je drugi ovogodišnji HBOR-ov Info-dan. Mira Krneta, voditeljica HBOR-ova Područnog ureda za Dalmaciju, i ovom prilikom bila je na raspolaganju svim poduzetnicima zainteresiranim za pojedinačne razgovore o mogućnostima korištenja HBOR-ovih kreditnih programa i drugih usluga domaće razvojne banke. U raspravi je sudjelovalo sedam sudionika Info dana, a najviše pitanja bilo je vezano uz kreditiranje nove proizvodnje na farmi bijele ribe te uz kreditiranje pripreme turističke sezone.

Iseljenički turizam – globalna i nacionalna perspektiva

Međunarodna konferencija „Iseljenički turizam – globalna i nacionalna perspektiva“ održavala se u Kneževoj palači u Zadru, od 29. lipnja do 2. srpnja 2017. godine, s ciljem razmjene iskustava iz zemalja u kojima žive, te suradnje u razvoju i pristupu iseljeničkom turizmu.

Konferencija se održavala pod pokroviteljstvom Ministarstva turizma, Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Grada Zadra te uz suradnju s Hrvatskom maticom iseljenika, Institutom za migracije, Institutom za društvene znanosti "Ivo Pilar" i Centrom za kulturu i informacije Maksimir.

Skupu su nazočili državni tajnik za turizam Frano Matušić i državni tajnik Središnjeg državnog ureda za iseljeništvo Zvonko Milas, koji je iznio mnogo primjera dobre prakse hrvatskih iseljenika i povratnika u turizam te je pritom istaknuo važnost povezivanja i jačanja veza između Hrvata u domovini i dijaspori.

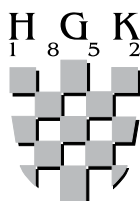
Na prvom takvom trodnevnom skupu u Zadru okupili su se znanstvenici i turistički stručnjaci iz Hrvatske i svijeta kako bi razmijenili iskustva te počeli intenzivnije surađivati u razvoju i pristupu iseljeničkom turizmu.

Panel pod nazivom „Hrvatski emigranti - Ambasadori hrvatskog turizma“ kroz koji su prikazane mogućnosti i perspektiva ulaganja u Republiku Hrvatsku prezentirala je Svjetlana Momčilović, voditeljica Odjela za privlačenje investicija, Sektor za međunarodne poslove i EU pri HGK. Temu Strateški razvoj turizma Zadarske županije predstavila je Božena Krce Miočić, sa Sveučilišta u Zadru, a o razvoju proizvoda posebnih interesa kao odgovor na turističke trendove govorila je Mihaela Kadija, direktorica Turističke zajednice Zadarske županije.

Između ostalog istaknuto je na skupu da iseljenički turizam obuhvaća različite oblike turizma, kao što su primjerice zdravstveni, sportsko-rekreacijski, gastronomski, kulturni, hodočasnički i slično, a procjenjuje se da bi do 2020. godine mogao rasti između 15 i 20 posto.

Pokazatelj	2016.
Površina županije, u km ²	7.486
Ukupan broj stanovnika županije (procjena DZS sredinom 2015.)	170.168
Ukupno aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 30.06.	60.466
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO), na dan 30.06.	55.013
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 30.06.	5.453
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 30.06.	9,0
Broj poduzetnika (predani GFI za 2014.)	3.918
Zaposleni u gospodarstvu, prosjek na temelju broja sati (GFI)	21.644
Ukupni prihodi gospodarstva, u milijunima kuna (GFI)	12.694,7
Udjel prihoda od prodaje u inozemstvu u ukupnim prihodima, u % (GFI)	23,1
Stopa rasta turističkih dolazaka, u %	4,8
Stopa rasta turističkih noćenja, u %	6,3
NAJZNAČAJNIJE DJELATNOSTI	%
1. Trgovina	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	23,4
Udjel u broju zaposlenih	19,6
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	10,3
2. Prerađivačka industrija	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	20,5
Udjel u broju zaposlenih	16,1
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	10,7
3. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	11,5
Udjel u broju zaposlenih	15,2
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	15,8
4. Prijevoz i skladištenje	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	10,5
Udjel u broju zaposlenih	8,4
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	16,7
5. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	9,6
Udjel u broju zaposlenih	7,2
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	9,3
6. Građevinarstvo	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	8,5
Udjel u broju zaposlenih	9,8
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	11,5

**HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
ŽUPANIJSKA KOMORA ZADAR**

Špire Brusine 16, Zadar

tel: 023/ 211 747, fax: 023/ 213 923

e-mail: hgkzd@hgk.hr www.hgk.hr

